
Activiteitenverslag 2024

Dienst Vreemdelingenzaken

Dit activiteitenverslag is een realisatie van de Algemene Directie **Dienst Vreemdelingenzaken**.

Voor elke opmerking, suggestie of bijkomende vraag kan u zich richten tot de Algemene Directie Dienst Vreemdelingenzaken, Pachecolaan 44 1000 Brussel,
Tel.: +32 (0)2/488 80 00
E-mail: infodesk@ibz.fgov.be.

Het verslag kan in het Nederlands en het Frans geraadpleegd worden op de website www.dofi.fgov.be.

Verantwoordelijke uitgever: Freddy ROOSEMONT

Inhoudstafel

1.	Voorwoord	4
2.	Toegang en Verblijf	5
2.1	Kort verblijf	5
2.1.1	Visum	5
2.1.2	Voorafgaande raadpleging van de centrale autoriteiten van de lidstaten	8
2.1.3	Verbintenis tot tenlasteneming (bijlage 3bis)	8
2.1.4	Verblijf	9
2.2	Gezinshereniging	9
2.2.1	Visum	10
2.2.2	Verblijf gezinshereniging	14
2.3	Lang verblijf (niet-EU)	15
2.3.1	Aanvragen voor een machtiging tot verblijf ingediend in het buitenland, uitgezonderd gezinshereniging (Visa D)	15
2.3.2	Aanvragen voor machtiging tot verblijf ingediend in België en behandeld door de DVZ (statuut langdurig ingezetene, statuutswijziging, ...)	16
2.3.3	Academische migratie	17
2.3.4	Economische migratie	18
2.3.5	Humanitaire visa	20
2.3.6	Aanvragen tot verlenging van het verblijf	21
2.4	Onderdanen van de Europese Unie	21
2.4.1	Verblijfsaanvragen	21
2.4.2	Weigering van verblijf (bijlage 20 van het KB van 8 oktober 1981)	22
2.4.3	Einde verblijf (bijlage 21 van het KB van 8 oktober 1981)	22
2.4.4	Verwerking van de informatiegegevens die door de POD Maatschappelijke Integratie worden doorgestuurd en de schrappingsadviezen die door het RSVZ worden doorgestuurd	22
2.5	Naturalisaties	23
2.6	Ondersteuning van de externe partners (gemeenten)	23
3.	Kwetsbare personen	24
3.1	Slachtoffers van mensenhandel en -smokkel	24
3.1.1	Binnenkomende aanvragen	24
3.1.2	Beslissingen	24
3.2	Niet-begeleide minderjarige vreemdelingen (NBMV)	25
3.3	Uitzonderlijk verblijf	26
3.3.1	Humanitaire redenen	26
3.3.2	Medische redenen	30
4.	Internationale bescherming	33
4.1	Registratie van verzoeken om internationale bescherming	33
4.2	Interviews	34
4.3	Dublin	35
4.3.1	Versnelde procedure en Open Centrum van Zaventem	39
4.4	Printrak	42
4.5	Opvolging	44
4.6	Administratie	45
4.7	Tijdelijke bescherming	47
4.8	Staatloosheid	49

5.	De strijd tegen de irreguliere migratie	50
5.1	Controle aan de Schengenbuitengrenzen	50
5.1.1	Beslissingen tot terugdrijving aan de grens	50
5.1.2	Beslissingen tot het verlenen van toegang tot het grondgebied	52
5.1.3	Transitfaciliteiten voor IOM-passagiers	52
5.1.4	Toestemming voor transits van gerepatrieerde personen	52
5.1.5	Niet-begeleide minderjarige vreemdelingen	53
5.2	Controle op het grondgebied	53
5.2.1	Intercepties	53
5.2.2	Behandeling van de overnames door België	55
5.2.3	Gedetineerden	55
5.2.4	Beslissingen tot beëindiging van verblijf om redenen van openbare orde of nationale veiligheid	57
5.3	Signaleringen in de ANG en het SIS	58
5.3.1	Signaleringen in de ANG	58
5.3.2	Signaleringen in het SIS	58
5.3.3	Intrekking signalementen in de ANG en het SIS	59
5.3.4	Herziening van de signaleringen	60
5.3.5	De uitwisseling van informatiegegevens inzake gesignaleerde vreemdelingen	60
5.3.6	Uitwisseling van gegevens in het kader van het toegangsrecht	61
5.3.7	Raadplegingen ANG	61
6.	Terugkeer	62
6.1	Alternatieven voor detentie	62
6.1.1	De afdeling Alternatieven voor Detentie	62
6.1.2	Terugkeerbegeleiding gedetineerden	68
6.1.3	De community based open woonunits	69
6.2	Opvolging BGV	72
6.3	Identificatie en verwijderingen	74
6.3.1	Identificatie	74
6.3.2	De cel artikel 3 EVRM	78
6.3.3	Verwijderingen	79
6.4	De gesloten centra	86
6.4.1	Inschrijvingen en verwijderingen uit de gesloten centra	86
6.4.2	Detailoverzicht van de uitschrijvingen uit de gesloten centra	87
6.4.3	Capaciteit van de centra	87
6.4.4	Gemiddeld aantal bewoners	88
6.4.5	Verblijfsduur	88
6.4.6	Beheer van de centra	88
6.4.7	Bewonersvervoer	88
7.	De strijd tegen misbruik	94
7.1	Samenwerking met de partners	94
7.2	Schijnhuwelijken en valse verklaringen van samenwoning	94
7.3	Schijnerkenningen van kinderen (wet 19.07.2017)	95
7.4	Strijd tegen radicalisme	96
7.5	Analyses van de irreguliere migratiestromen en -fenomenen	96
8.	Geschillen	97
8.1	Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, Raad van State en rechtbanken van de rechterlijke macht	98

8.2	EHRM	98
9.	Internationale samenwerking en vertegenwoordiging	99
9.1	Multilateraal	99
9.2	Bilateraal	100
10.	Reglementering	103
11.	Corporate Management	106
11.1	Archief	106
11.2	Register	106
11.3	Ontwikkeling Databanken	106
11.4	eMigration	108
11.5	Vervoer	108
11.6	Infodesk	108
11.7	P&O	109

1. Voorwoord

Beste lezer,

Doordachte beleidskeuzes hebben nood aan goede onderbouwing. Hoewel dit activiteitenverslag een terugblik is naar de belangrijkste migratietrends van het voorbije jaar, vertelt het ook iets over de taak die ons deze legislatuur te wachten staat. De statistieken voorspellen trends, brengen problemen aan het licht of tonen gunstige evoluties. Ik ga met al deze gegevens aan het werk om het beleid beter te maken voor de toekomst.

Want de cijfers over 2024 laten een verontrustend beeld zien: het systeem staat onder zware druk. Die vaststelling kunnen we niet naast ons neerleggen. Daarom zetten we doelgerichte stappen richting een gecontroleerd asiel- en migratiebeleid, gebaseerd op cijfers én menselijkheid.

De verhoogde instroom van verzoekers om internationale bescherming zette zich in 2024 door met 39.615 aanvragen, wat een stijging betekent ten opzichte van de voorbije twee jaren. Het aantal eerste verzoeken, dat doorgaans als indicatie voor nieuwe instroom geldt, ligt opnieuw hoger dan in 2022 en 2023. Deze aanhoudende instroom legt een grote druk op het opvang- en asielsysteem.

Tegelijkertijd stijgt het aantal aanvragen voor gezinshereniging tot 29.367, wat neerkomt op 2.297 meer dan in 2023. Als één van de belangrijkste migratiekanalen vraagt deze evolutie om een beleidsmatige aanpak. Het terugkeerbeleid zet stappen in de goede richting. Een effectief terugkeerbeleid voor wie geen recht heeft op onze bescherming is dan ook hét sluitstuk van een goed functionerend asielbeleid. Om de terugkeer te versterken, worden de inspanningen uitgebreid met extra personeel in alle fases van het proces en bijkomende capaciteit in de gesloten centra.

Tijdens mijn eerste maanden als minister bracht ik verschillende bezoeken aan het terrein. Wat me daarbij telkens opviel, was de inzet en professionaliteit van de medewerkers. Ondanks hoge werkdruk en complexe omstandigheden blijven zij zich dag na dag engageren. Die inzet verdient niet alleen erkenning, maar ook versterking: heldere structuren, efficiënte processen en concrete ondersteuning. Tot slot verdient het Belgische EU-voorzitterschap een vermelding. In de eerste helft van 2024 droeg DVZ inhoudelijk bij aan de voorbereiding van Europese dossiers rond asiel en migratie, wat de meerwaarde van onze expertise op Europees niveau bekrachtigt.

Dit activiteitenverslag biedt een inzicht in een systeem dat onder spanning staat, maar ook in het dagelijkse werk van honderden mensen die deze keten draaiende houden. Zij vormen het belangrijke fundament van ons migratiebeleid.

Bedankt daarvoor.

Anneleen Van Bossuyt, minister van Asiel en Migratie

2. Toegang en Verblijf

2.1 Kort verblijf

Een kort verblijf is een verblijf waarvan de maximale duur niet langer mag zijn dan 90 dagen binnen elke periode van 180 dagen. Het gaat, onder andere, om een verblijf in het kader van een familie- of vriendenbezoek, een toeristisch verblijf of een reis van professionele, commerciële, sportieve of culturele aard.

De DVZ behandelt de aanvragen voor een visum kort verblijf. De DVZ raadpleegt eveneens de andere Schengenlidstaten vooraleer een visum wordt afgegeven aan onderdanen van bepaalde derde landen en hij geeft ook een antwoord aan de andere Schengenlidstaten die België raadplegen vooraleer ze een visum afgeven aan onderdanen van bepaalde derde landen¹.

De DVZ controleert de verbintenissen tot tenlasteneming (bijlage 3bis van het koninklijk besluit van 8 oktober 1981).

De DVZ onderzoekt de aanvragen tot verlenging van verblijf van een vreemdeling die het grondgebied niet kan verlaten voor het verstrijken van het kort verblijf omwille van ernstige persoonlijke redenen, overmacht of humanitaire redenen.

De DVZ controleert of de vreemdelingen het grondgebied na afloop van de toegestane periode van kort verblijf daadwerkelijk verlaten. In voorkomend geval betekent hij een bevel om het grondgebied te verlaten en controleert hij of de vreemdeling het grondgebied binnen de opgegeven termijn verlaten heeft.

2.1.1 Visum

Visumaanvragen die gericht worden aan België

De gegevens over de visumaanvragen bevatten de visumaanvragen voor een kort verblijf in België ingediend bij de Belgische ambassades en consulaten in het buitenland, verder omschreven als de posten, en de visumaanvragen ingediend bij een Belgische grenspost aan de Schengenbuitengrens.

Deze gegevens bevatten noch de visumaanvragen voor een kort verblijf in een andere Schengen lidstaat die worden ingediend bij een Belgische post voor rekening van deze andere lidstaat, noch de visumaanvragen voor een kort verblijf in België ingediend in de post van een andere Schengenlidstaat in uitvoering van een vertegenwoordigingsovereenkomst.

¹ Artikel 22 van de visumcode.

Visumaanvragen voor België ingediend bij een Belgische post of aan de grens				
Jaar	Nationaliteit	Aanvragen	Akkoorden	Weigeringen
2022	India	25.083	21.432	2.989
	Filipijnen	10.773	9.989	524
	Congo (DRC)	10.638	7.645	2.601
	Marokko	10.635	6.143	3.341
	Turkije	7.710	4.877	2.449
	Andere	78.507	51.703	22.381
	Totaal	143.346	101.789	34.285
2023	India	33.984	29.807	3.637
	China	22.146	20.335	652
	Marokko	14.173	9.069	5.260
	Congo (DRC)	11.954	9.328	2.642
	Filippijnen	10.669	9.812	610
	Andere	96.154	64.135	29.793
	Totaal	189.080	142.486	42.594
2024	India	39.372	35.652	3.522
	China	21.823	21.063	547
	Congo (DRC)	15.730	12.007	3.173
	Marokko	15.567	9.713	5.336
	Filippijnen	11.087	10.400	576
	Andere	103.504	68.764	32.372
	Totaal	207.083	157.599	45.526

Meest voorkomende reisdoelen			
Reisdoel	2022	2023	2024
Toeristische reis	45.248	63.536	75.539
Familiebezoek	31.773	40.524	43.225
Zeeman	15.178	22.861	21.814
Zakenreis	13.790	16.756	20.377
Beroepsreis	11.651	15.292	15.795
Vriendenbezoek	5.316	6.320	6.936
Officiële reis	4.643	4.797	4.944
Conferentie / Seminarie / Colloquium	3.039	4.262	4.600
Culturele manifestatie	2.714	3.050	3.257
Stage / opleiding	1.832	2.512	2.557
Andere	8.162	9.170	8.039
Totaal	143.346	189.080	207.083

Het totaal aantal beslissingen (akkoord + weigering) dat gedurende een jaar werd genomen, is niet gelijk aan het aantal ingediende aanvragen. Een aanvraag wordt immers niet noodzakelijk afgesloten in het jaar waarin ze wordt ingediend.

De beoordelingscriteria voor een visumaanvraag en de weigeringsmotieven zijn vastgelegd in de visumcode².

² Verordening (EG) Nr. 810/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 tot vaststelling van een gemeenschappelijke visumcode.

Door de posten behandelde aanvragen

De posten zijn gemachtigd om het visum af te geven wanneer de aanvrager, met documenten, aantoont dat hij aan de voorwaarden voor binnenkomst in de Schengenruimte voldoet.

Tijdens een normaal jaar behandelen de posten ongeveer 75% van de visumaanvragen voor een kort verblijf (onderzoek en afgifte van het visum).

Door de DVZ behandelde aanvragen

De posten raadplegen de DVZ wanneer het voorgelegde dossier het niet mogelijk maakt om het visum af te geven. Dit is het geval wanneer de aanvraag niet voldoet aan één of meer voorwaarden voor binnenkomst in de Schengenruimte, of wanneer ze twifelen over een bepaald element van het dossier en van mening zijn dat een grondig onderzoek van de aanvraag noodzakelijk is. De posten raadplegen de DVZ ook wanneer de aanvrager geseind staat (veiligheidsrisico). In 2024 hebben de posten 68.785 aanvragen doorgestuurd naar de DVZ voor het nemen van een beslissing (33,2%).

De beslissing om een visum te weigeren, wordt steeds door de DVZ genomen. De motieven van weigering van een visumaanvraag worden bepaald door artikel 32 van de visumcode. De weigeringsbeslissingen zijn over het algemeen gemotiveerd door één of meerdere van de volgende motieven: geen of onvoldoende bewijs voor het reisdoel, voor de financiële dekking van het verblijf of voor de intentie van de aanvrager om het Schengen grondgebied te verlaten voor de einddatum van het visum (terugkeergarantie). De weigeringsbeslissing wordt betekend via het bij de visumcode gevoegde standaardformulier.

Aantal definitieve beslissingen genomen door de DVZ³				
Jaar	Nationaliteit	Aantal	Akkoord	Weigering
2022	Congo (DRC)	9.419	1.098	8.107
	Marokko	4.046	678	3.294
	India	3.650	584	3.048
	Nigeria	3.040	232	2.659
	Algerije	3.057	450	2.489
	Andere	4.872	985	4.014
	Totaal	28.084	4.027	23.611
2023	Congo (DRC)	9.637	1.193	8.213
	Marokko	6.389	902	5.418
	India	4.661	891	3.727
	Algerije	4.084	680	3.391
	Nigeria	3.484	211	3.178
	Andere	35.362	5.588	29.059
	Totaal	63.617	9.465	52.986
2024	Congo (DRC)	11.555	1.145	10.322
	Marokko	6.080	856	5.189
	India	4.916	1.233	3.616
	Algerije	3.760	653	3.102
	Pakistan	3.671	390	3.276
	Andere	38.803	4.962	32.041
	Totaal	66.785	9.239	57.546

De DVZ neemt eveneens andere types beslissingen: tussentijdse beslissingen (verzoeken om advies, onderzoek of bijkomende documenten) of beslissingen die een aanvraag zonder voorwerp verklaren (de aanvrager verklaart niet langer te willen reizen of wanneer het reisdoel komt te vervallen wanneer bijvoorbeeld een cultureel evenement reeds voorbij is).

³ In deze beslissingen zitten ook de beslissingen die België neemt in vertegenwoordiging van andere lidstaten.

2.1.2 Voorafgaande raadpleging van de centrale autoriteiten van de lidstaten

Overeenkomstig artikel 22 van de visumcode kan een Schengenlidstaat eisen dat hij in het kader van het onderzoek van de visumaanvraag van een vreemdeling die een onderdaan is van een in de bijlage 16 van de code vermeld land, wordt geraadpleegd door een andere Schengenlidstaat. De geraadpleegde staat moet zijn antwoord zo snel mogelijk, en ten laatste 7 kalenderdagen na de datum van de raadpleging, geven.

Overeenkomstig artikel 25 van de visumcode kan een Schengenlidstaat, om de beschreven redenen en in de beschreven situaties, een visum met territoriaal beperkte geldigheid afgeven. Deze staat moet de andere Schengenlidstaten daarvan wel op de hoogte brengen.

Overeenkomstig artikel 31 van de visumcode kan een Schengenlidstaat eisen in kennis te worden gesteld van de visa die door de andere Schengenlidstaten worden afgegeven aan de onderdanen van bepaalde derde landen of bepaalde categorieën van onderdanen.

In de hoedanigheid van Belgische centrale autoriteit raadpleegt de DVZ krachtens artikel 22 en wordt hij krachtens dat artikel geraadpleegd, en informeert hij krachtens de artikelen 25 en 31 en wordt hij krachtens die artikelen geïnformeerd. Vervolgens moet de DVZ deze constante stroom van boodschappen tussen de Schengenlidstaten beheren (controleren of de aanvrager bekend is, de historiek van het verblijf controleren, de gegevens registreren, enz.).

Raadplegingen en informatie op basis van de artikelen 22, 25 en 31 van de visumcode				
Jaar		Artikel 22	Artikel 25	Artikel 31
2022	Schengen naar België (IN)	9.234	1.329	1.881
	België naar Schengen (OUT)	49.757	1.071	210.433
2023	Schengen naar België (IN)	11.873	666	2.406
	België naar Schengen (OUT)	64.750	2.055	323.805
2024	Schengen naar België (IN)	18.970	429	3.128
	België naar Schengen (OUT)	68.117	1.923	449.589

De werklast is aanzienlijk gestegen (+ 10.817). Deze stijging wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de stijging van het aantal nationaliteiten waarvoor één of meerdere Schengenlanden geconsulteerd moeten worden alvorens de afgifte van een visum. De raadplegingen in het kader van artikel 22 (+ 10.464) nemen deze stijging voor hun rekening.

2.1.3 Verbintenis tot tenlasteneming (bijlage 3bis)

Beschikken over toereikende persoonlijke bestaansmiddelen voor de duur van het beoogd kort verblijf en de terugkeer naar het land van herkomst of verblijf, of de doorreis naar een derde land, is een voorwaarde voor binnenkomst in de Schengenruimte die aan elke vreemdeling wordt opgelegd, ongeacht het feit of hij voor dit kort verblijf al dan niet over een visum moet beschikken. Elke staat heeft het minimumbedrag waarover een vreemdeling voor een kort verblijf op zijn grondgebied persoonlijk moet beschikken, vastgelegd.⁴

Artikel 3bis van de wet van 15 december 1980 stelt een vreemdeling die persoonlijk niet over toereikende persoonlijke bestaansmiddelen beschikt in staat om een verbintenis tot tenlasteneming voor te leggen (bijlage 3bis van het koninklijk besluit van 8 oktober 1981). Deze verbintenis tot tenlasteneming is echter enkel een bewijs van toereikende bestaansmiddelen indien ze wordt aanvaard door de Belgische diplomatieke of consulaire post waarbij de visumaanvraag wordt ingediend, of door de DVZ.

De DVZ behandelt de aanvragen tot tenlasteneming wanneer de begunstigde een vreemdeling is die is vrijgesteld van de visumplicht of een aan de visumplicht onderworpen vreemdeling die zijn aanvraag richt aan een Schengenlidstaat die de aanvraag in vertegenwoordiging van België onderzoekt.

De DVZ heeft 1.050 tenlastenemingen onderzocht voor vreemdelingen die zijn vrijgesteld van de visumplicht en 39.688 tenlastenemingen voor vreemdelingen waarvan de visumaanvraag wordt behandeld door een andere Schengenlidstaat.

⁴ Voor een kort verblijf in België moet een vreemdeling op zijn minst beschikken over € 95 per dag, indien men in een hotel verblijft, en € 45 per dag, indien men bij een particulier verblijft.

De garant is, samen met de ten laste genomen persoon, hoofdelijk aansprakelijk voor de betaling van de kosten van het verblijf, de gezondheidszorgen en de eventuele repatriëring, gedurende een periode van twee jaar, vanaf de dag waarop deze persoon de Schengenruimte legaal binnengekomen is. Indien van toepassing, gaan de staat en het bevoegde OCMW over tot terugvordering van de kosten.

Omdat er (nog) geen databank van de garanten bestaat die toegankelijk is voor de OCMW's, wendt het OCMW dat medische kosten gedragen heeft voor een vreemdeling in kort verblijf zich tot de DVZ. Deze verifieert het bestaan van een tenlasteneming en geeft de gegevens van de garant door aan het OCMW. Een databank garanten is in ontwikkeling zodat OCMW's in de toekomst zelf deze informatie kunnen raadplegen.

Aanvragen tot tenlasteneming die door de DVZ werden behandeld	
2022	12.058
2023	11.373
2024	10.738

Vragen om informatie van de OCMW's die door de DVZ werden behandeld	
2022	2.034
2023	1.968
2024	1.845

2.1.4 Verblijf

De DVZ controleert of de onderdanen van derde landen die tot een kort verblijf in België zijn gemachtigd en die hun aankomst overeenkomstig artikel 5 van de wet van 15 december 1980 hebben aangegeven, het grondgebied na afloop van dit kort verblijf hebben verlaten. In voorkomend geval geeft hij een bevel om het grondgebied te verlaten en vervolgens geeft hij de opdracht om een opvolgingsonderzoek uit te voeren op het opgegeven verblijfsadres.

De DVZ behandelt ook de aanvragen voor de verlenging van het verblijf van vreemdelingen die het grondgebied na afloop van het toegestane kort verblijf niet kunnen verlaten.

Aantal onderzochte dossiers	
2022	9.918
2023	9.720
2024	8.348

2.2 Gezinshereniging

Deze procedure maakt het mogelijk om in België een gezinscel te vormen of te herenigen. Bepaalde familieleden van een Belg en van een onderdaan van een derde land die wettelijk in België verblijft, kunnen de gezinshereniger, onder bepaalde voorwaarden, begeleiden of vervoegen in België. Voor de familieleden van een burger van de Europese Unie of een geassocieerd land (IJsland, Liechtenstein, Noorwegen en Zwitserland) en van een Belg die gebruik maakt of gebruik gemaakt heeft van zijn recht op vrij verkeer en verblijf, worden gunstigere bepalingen toegepast.⁵

⁵ Richtlijn 2004/38/CE van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden.

2.2.1 Visum

2.2.1.1 Visum D⁶

De familieleden van een Belg die zijn recht op vrij verkeer en verblijf niet heeft uitgeoefend, of van een onderdaan van een derde land die wettelijk in België verblijft, moeten een visum D (nationaal visum lang verblijf) aanvragen bij de voor de verblijfplaats bevoegde Belgische diplomatieke of consulaire post en in het buitenland op de beslissing wachten.

In bepaalde gevallen zijn de posten gemachtigd om het visum af te geven, indien alle voorwaarden voor de gezinshereniging zijn vervuld. De beslissing om een visum te weigeren wordt daarentegen steeds door de DVZ genomen.

In bepaalde gevallen die op de website⁷ van de DVZ worden beschreven, aanvaardt de DVZ om een aanvraag tot herziening van een beslissing tot weigering te onderzoeken.

Aanvragen voor een visum D (artikelen 10, 10bis en 40ter van de wet van 15/12/1980)

Meest voorkomende nationaliteiten				
Jaar	Nationaliteiten	Aanvragen	Akkoorden	Weigeringen ⁸
2022	Marokko	2.612	1.807	534
	India	2.175	1.856	68
	Afghanistan	2.085	711	402
	Syrië	1.709	965	104
	Turkije	1.681	1.093	264
	Andere	13.234	9.469	2.434
	Totaal	23.496	15.901	3.806
2023	Syrië	3.694	2.458	184
	Afghanistan	3.615	1.408	1.228
	Marokko	2.641	2.019	574
	India	1.809	1.934	63
	Turkije	1.578	1.239	345
	Andere	13.733	9.691	3.458
	Totaal	27.070	18.749	5.852
2024	Afghanistan	4.517	2.422	2.005
	Syrië	3.738	3.329	305
	Turkije	2.518	1.854	299
	Marokko	2.311	1.826	540
	Palestina	1.424	627	98
	Andere	14.859	10.666	4.017
	Totaal	29.367	20.724	7.264

De gezinshereniging blijft een van de belangrijkste immigratiekanalen naar België. In 2024 stellen we opnieuw een belangrijke stijging vast van de aanvragen, 2.297 meer dan in 2023 en 5.871 meer dan in 2022. Het aandeel van de positieve beslissingen blijft stabiel (ongeveer 70%). Dit percentage hangt sterk af van het motief van de hereniging en van de nationaliteit.

Door de DVZ behandelde aanvragen

Het onderzoek van een visumaanvraag kan leiden tot een definitieve beslissing (het visum wordt toegekend of geweigerd) of een tussentijdse beslissing (vraag om aanvullende documenten of inlichtingen, onderzoeken, vragen om een onderhoud, vragen om een advies aan het parket, enz.).

⁶ De gegevens in dit rapport (bron: FOD Binnenlandse Zaken – DVZ) verschillen van de voorheen gebruikte cijfers (bron: FOD Buitenlandse Zaken).

⁷ <https://dofi.ibz.be/nl/themes/ressortissants-dun-pays-tiers/regroupement-familial/verzoek-tot-herziening>

⁸ De verwantschapsbewijzen zijn in deze dossiers vaak zeer mager of weinig betrouwbaar. Het merendeel van de weigeringsbeslissingen wordt daarom genomen onder voorbehoud van een DNA-test. Als het resultaat van deze test positief is, zal de DVZ het dossier opnieuw onderzoeken en het visum toestaan. Het aantal definitieve weigeringen is dus lager dan de onderstaande cijfers.

Door de DVZ behandelde aanvragen								
Jaar	Aanvragen			Beslissingen				
	Visum	Herziening	Totaal	Definitief			Tussentijds	Totaal
				Akkoord	Weigering	Totaal		
2022	18.442	2.028	20.470	11.079	5.968	17.047	4.197	21.244
2023	21.784	2.634	24.418	14.295	7.491	21.786	6.673	28.459
2024	27.522	3.474	30.996	17.028	9.969	26.997	7.958	35.571

Het totaal aantal genomen beslissingen (akkoord + weigering) gedurende een jaar komt niet overeen met het aantal ingediende aanvragen. Een aanvraag wordt immers niet noodzakelijk behandeld in het jaar waarin ze werd ingediend.

Over de werklust

We stellen opnieuw een sterke stijging vast van het aantal visumaanvragen dat aan de DVZ wordt voorgelegd voor het nemen van een beslissing (5.738 meer dan in 2023 en 9.080 meer dan in 2022). Het aantal verzoeken tot herziening van een negatieve beslissing is eveneens gestegen (840 meer dan in 2023 en 1.446 meer dan in 2022).

De behandeling van de aanvragen gezinshereniging met een vreemdeling die een internationale bescherming geniet (42.3% van de aan de DVZ voorgelegde aanvragen) is veel complexer daar de voorgelegde dossiers over het algemeen onvolledig zijn. Het aantal tussentijdse beslissingen zit dus eveneens in stijgende lijn (1.842 meer dan in 2023), wat tot bijkomende werklust leidt.

Het toenemende aantal keren dat beroep wordt gedaan op een DNA-test bij de afwezigheid van een bewijs van verwantschap, zorgt voor een belangrijke bijkomende logistieke last en maakt het heropenen van de dossiers noodzakelijk bij ontvangst van de testresultaten.

Over de weigeringen

De DVZ weigert een visumaanvraag wanneer één of meerdere van de voorwaarden waaraan de erkenning van het recht op gezinshereniging onderworpen is, niet vervuld wordt of worden. Een zelfde beslissing kan op meerdere weigeringsgronden gemotiveerd worden.

Jaar 2022

Geweigerde aanvragen: 5.968 (34,4 % van de definitieve beslissingen), waarvan:

- 2.414 (40,4 %) omdat de door de wet van 8 juli 2011 ingevoerde voorwaarden niet vervuld werden, voornamelijk omdat stabiele, regelmatige en toereikende bestaansmiddelen ontbraken (1500, zijnde 25,1 %);
- 222 (3,7 %) in het kader van de strijd tegen schijnrelaties;
- 3.554 (59,6 %) wegens andere redenen.

De DVZ heeft 10 aanvragen onontvankelijk verklaard omdat de retributie niet betaald werd. 6 aanvragen werden tijdelijk onontvankelijk verklaard omdat de retributie niet volledig betaald werd.

Jaar 2023

Geweigerde aanvragen : 7.491 (26,3 % van de definitieve beslissingen), waarvan :

- 2.245 (30 %) omdat de door de wet van 8 juli 2011 ingevoerde voorwaarden niet vervuld werden, voornamelijk omdat stabiele, regelmatige en toereikende bestaansmiddelen ontbraken (1.622, zijnde 21,7 %) ;
- 209 (2,8%) in het kader van de strijd tegen schijnrelaties;
- 5.037 (67,2 %) wegens andere redenen.

De DVZ heeft 19 aanvragen onontvankelijk verklaard omdat de retributie niet betaald werd. 28 aanvragen werden tijdelijk onontvankelijk verklaard omdat de retributie niet volledig betaald werd.

De weigeringsgraad bij deze beslissingen moet worden gerelativeerd, daar een deel van de weigeringsbeslissingen genomen wordt onder voorbehoud van een DNA-test. Na het ontvangen van een positief testresultaat, worden ze omgezet in een positieve beslissing.

Jaar 2024

Geweigerde aanvragen : 9.969 (36,9 % van de definitieve beslissingen), waarvan :

- 4.911 (49,3%) onder voorbehoud van een DNA-test;
- 2.196 (22 %) omdat de door de wet van 8 juli 2011 ingevoerde voorwaarden niet vervuld werden, voornamelijk omdat stabiele, regelmatige en toereikende bestaansmiddelen ontbraken (1.720, zijnde 17,3 %);
- 209 (2,2%) in het kader van de strijd tegen schijnrelaties;
- 2.647 (26,6%) wegens andere redenen.

De DVZ heeft 12 aanvragen onontvankelijk verklaard omdat de retributie niet betaald werd. 9 aanvragen werden tijdelijk onontvankelijk verklaard omdat de retributie niet volledig betaald werd.

DNA-test om een verwantschapsband aan te tonen

De stijging van de aanvragen gezinshereniging met een vreemdeling die het statuut van internationale bescherming geniet in België, brengt een stijging van het aantal DNA-testen met zich mee om het gebrek aan documenten van de burgerlijke stand of andere documenten die de afstamming bevestigen, te compenseren.

Wanneer de aanvrager en de gezinshereniger vrijwillig beroep doen op een DNA-test om hun verwantschap vast te stellen en wanneer het resultaat positief is, wordt de oorspronkelijk negatieve beslissing omgezet in een akkoord.

De landen waarvan de onderdanen het vaakst beroep doen op deze bewijsmethode zijn Afghanistan, Somalië, Eritrea, Ghana en Kameroen.

Beroep op een DNA-test die door de DVZ wordt aangeboden					
	Weigering	Weigering onder voorbehoud van een DNA-test	Uitgevoerde tests	Resultaten	
				Positief	Negatief
2022	5.968	2.001	1.826	1.735	91
2023	7.491	2.884	2.404	2.313	91
2024	9.969	4.911	4.003	3.002	105

Aanvragen met het oog op het vervoegen van een vreemdeling met een internationaal beschermingsstatuut

De visumaanvragen met het oog op het vervoegen van een vreemdeling waaraan het vluchtelingenstatuut of de subsidiaire bescherming werd toegekend, worden, zonder uitzondering, door de DVZ behandeld. Hun aantal kent een constante stijging. Het dossier is vaak niet volledig of laattijdig ingediend, waardoor er meer tussenkomsten (in het algemeen meerdere per aanvraag) zijn vereist, wat de werklast verhoogt.

Aanvragen voor het vervoegen van een beschermde vreemdeling						
Jaar	Aanvragen			Beslissingen		
	Vluchtelingenstatus	Subsidiaire bescherming	Totaal	Akkoorden	Weigeringen	Totaal
2022	4.978	574	5.552	3.269	1.694	4.963
2023	8.742	616	9.358	3.501	2.251	5.752
2024	12.669	433	13.102	3.489	4.109	7.598

In 2024 vertegenwoordigen de aanvragen voor het vervoegen van een vreemdeling met een internationaal beschermingsstatuut 42,3% van de visumaanvragen gezinshereniging onderzocht door de DVZ (38,32% in 2023 en 27,12% in 2022).

2.2.1.2 Binnenkomstvisum voor de gezinsleden van een burger van de Europese Unie of een geassocieerd land⁹

Krachtens de richtlijn 2004/38/EG¹⁰ is de enige verplichting die opgelegd kan worden aan de familieleden van een burger van de Unie of een geassocieerd land die gebruik maakt van zijn recht op vrij verkeer en verblijf, een binnenkomstvisum (visum C) voor de Schengenruimte, wat het motief of de duur van het beoogde visum ook mag zijn, tenzij ze voor een kort verblijf niet over een visum moeten beschikken.

De familieleden die meer dan 90 dagen in België wensen te verblijven, zullen een verzoek tot gezinshereniging moeten indienen bij het Belgische gemeentebestuur van de plaats waar ze verblijven.

De Belgische diplomatieke en consulaire posten zijn gemachtigd om een binnenkomstvisum af te geven aan de familieleden die een burger van de Unie of een geassocieerd land in België begeleiden of vervoegen en die aantonen dat de bijzondere bepalingen van de richtlijn 2004/38/EG op hen van toepassing zijn. Zij kunnen echter de aflevering van een visum niet weigeren. Deze beslissing wordt altijd door de DVZ genomen. De weigeringen betreffen voor het merendeel de andere leden van het gezin dan de partner, kinderen of ouders. Andere familieleden kunnen uitzonderlijk een verblijfsrecht krijgen als ze al tot het gezin behoorden in het land van herkomst (artikel 47/1 van de wet van 15/12/1980).

Aantal door de DVZ behandelde aanvragen ¹¹						
Jaar	Aanvragen	Beslissingen				
		Definitief			Tussentijds	Totaal
		Akkoord	Weigering	Totaal		
2021	1.338	850	421	1.271	243	1.514
2022	1.442	652	547	1.199	351	1.550
2023	1.391	798	690	1.488	472	1.960
2024	1.465	791	718	1.509	483	1.992

2.2.1.3 Visum D met het oog op een huwelijk of een verklaring van wettelijke samenwoning in België

Sinds 1 januari 2024 moeten personen met een project voor een huwelijk of een wettelijk partnerschap met een Belg of een in België verblijvende vreemdeling en die de intentie hebben om vervolgens in België als gezin te leven, de toelating tot verblijf in België voor beperkte duur vragen.¹² Deze visumaanvragen worden door de DVZ behandeld.

Zodra het huwelijk of de wettelijke samenwoning is aangegaan, moet de echtgenoot of de wettelijke partner, een verblijfsaanvraag indienen bij het gemeentebestuur van zijn verblijfplaats. (zie 2.2.2)

Door de DVZ behandelde aanvragen			
Met het oog op huwelijk	2022	2023	2024
Aanvragen	388	380	381
Definitieve beslissingen	354	325	354
-Akkoord	247	217	247
-Weigering	107	108	107
Met het oog op wettelijke samenwoning			
Aanvragen	225	215	307
Definitieve beslissingen	211	202	262
-Akkoord	148	117	175
-Weigeringen	63	85	87

⁹ IJsland, Lichtenstein, Noorwegen en Zwitserland.

¹⁰ Richtlijn 2004/38/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor burgers van de Unie en hun familieleden.

¹¹ Deze visa worden eveneens geteld in de cijfers visa C zie pagina 5.

¹² De aanvragen voor een visum C (kort verblijf) ingediend voor deze datum worden behandeld als aanvragen visa C.

De DVZ heeft eveneens 297 tussentijdse beslissingen genomen (verzoeken om documenten of advies), waarvan 246 voor een visumaanvraag met het oog op huwelijk en 51 voor een aanvraag met het oog op wettelijke samenwoning.

2.2.1.4 Terugkeervisum

Het is mogelijk dat een vreemdeling die betrokken is bij een gezinsherenigingsprocedure België verlaat vooraleer hij een verblijfstitel bekomen heeft en vervolgens vraagt om naar België terug te keren, om de procedure af te ronden.

Het is ook mogelijk dat een vreemdeling die houder is van een verblijfstitel die in het kader van een gezinshereniging werd afgegeven, België verlaat en een visum moet aanvragen om terug te keren naar België, omdat hij zijn verblijfstitel verloren heeft, of omdat die gestolen werd, of omdat de verblijfstitel tijdens het verblijf in het buitenland verstreken is. In al deze situaties kan de vreemdeling een terugkeervisum aanvragen.

Aantal door de DVZ genomen beslissingen				
Jaar	Definitieve beslissingen		Tussentijdse beslissingen	Totaal
	Akkoord	Weigering		
2022	183	97	34	280
2023	159	80	30	269
2024	120	58	31	209

2.2.2 Verblijf gezinshereniging

2.2.2.1 Verblijfsaanvragen

Het is mogelijk een aanvraag gezinshereniging in te dienen tijdens een wettig kort verblijf, of zelfs tijdens een onwettig verblijf als het om een familielid gaat van een EU-onderdaan. Een groot deel van die verblijfsaanvragen wordt behandeld door de gemeenten. De aanvragen waarvoor ze geen beslissing kunnen nemen (onvolledige dossiers of niet bevoegd om een beslissing te nemen, twijfel, enz ...), sturen ze door naar de DVZ. Voor deze verblijfsaanvragen wordt een groot aantal documenten naar de DVZ verzonden.

De DVZ houdt geen statistieken bij van alle aanvragen tot gezinshereniging, omdat een deel van deze procedures volledig door de gemeenten wordt afgehandeld. Het aantal personen waarvoor uiteindelijk een verblijfskaart wordt uitgereikt op basis van deze aanvragen, wordt wel gepubliceerd, in de lijsten van verblijfskaarten.

Er is een constante stijging waar te nemen van het aantal in België ingediende verblijfsaanvragen (2.287 meer dan in 2023 en 11.232 meer dan in 2022).

Aantal aan DVZ voorgelegde verblijfsaanvragen		
Jaar	Door de DVZ ontvangen aanvragen	Onontvankelijke of geweigerde aanvragen
2022	37.042	8.450
2023	45.987	10.356
2024	48.945*	11.906

*Dit cijfer is waarschijnlijk minder dan het aantal werkelijk aan de DVZ gestuurde aanvragen want op 31 december 2024 waren er nog 4.254 stukken (aanvragen, bijkomende stukken, adviezen, resultaten van onderzoek, ...) die geopend en geïdentificeerd moesten worden.

2.2.2.2 Controles

De DVZ controleert of de voorwaarden voor een gezinshereniging nog steeds gerespecteerd worden tijdens de periode die is vastgelegd in de wet van 15 december 1980. Deze controles kunnen leiden tot een beslissing om een verblijfstitel niet te verlengen (in geval van A-kaart) of in te trekken (in geval van E- of F-kaart).

Aantal controles die door de DVZ werden uitgevoerd	
2022	21.180
2023	19.916
2024	21.245

Aantal beslissingen tot niet-verlenging of intrekking van een verblijfstitel	
2022	332
2023	277
2024	323

2.2.2.3 Verwerking van de documenten en informatiegegevens

De verwerking van de aanvragen voor een (duurzaam) verblijf en het beheer van de opvolging van de dossiers (aanvragen verlenging verblijf, controles, ...) voeden een constante en aanzienlijke stroom van documenten en gegevens, afkomstig van de gemeentebesturen, parketten, derden (tussenkomsten) naar de DVZ.

De enorme logistieke last (ontvangst, analyse, sorteren, opvolging, registratie in het dossier van de aanvrager, ...) vooraleer er een beslissing kan worden genomen, weegt zwaar op de dossierbehandeling. Om u een idee te geven van deze werklust:

Documenten die door de DVZ ontvangen werden	
2022	123.509
2023	149.526
2024	161.597

2.3 Lang verblijf (niet-EU)

Een lang verblijf wordt in dit verslag begrepen als een verblijf waarvan de duur de 90 dagen te boven gaat, met uitzondering van de gezinshereniging¹³ die apart wordt behandeld in het hoofdstuk 2.2.

De algemene regel stelt dat een eerste aanvraag voor een machtiging tot verblijf moet worden ingediend bij de Belgische diplomatieke of consulaire post die bevoegd is voor de verblijfplaats in het buitenland (aanvraag visum D of nationaal visum lang verblijf). In sommige omstandigheden, wanneer een vreemdeling reeds legaal in België verblijft, kan deze aanvraag uitzonderlijk worden ingediend bij het gemeentebestuur van de verblijfplaats in België.¹⁴

Er zijn meerdere redenen waarom een vreemdeling tijdelijk of onbeperkt in België wil komen wonen. De meerderheid van de aanvragen wordt ingediend om te komen studeren of werken of om humanitaire redenen.

2.3.1 Aanvragen voor een machtiging tot verblijf ingediend in het buitenland, uitgezonderd gezinshereniging (Visa D)

Aanvragen visa D aan België gericht

In sommige gevallen zijn de Belgische ambassades en consulaten gemachtigd om een visum voor een lang verblijf van meer dan 90 dagen in België (visum D) af te leveren, zonder vooraf de DVZ te raadplegen. Dit is het geval voor studenten die zijn toegelaten of ingeschreven in een openbare instelling voor hoger onderwijs en die met documenten aantonen dat ze alle voorwaarden voor verblijf vervullen. Daarnaast kunnen de ambassades en consulaten ook visa D afleveren aan houders van een gecombineerde vergunning toegekend door de DVZ.

De beslissing om een visum te weigeren, wordt daarentegen steeds door de DVZ genomen.

Het totaal aantal in een jaar genomen beslissingen komt niet overeen met het totaal aantal in datzelfde jaar ingediende aanvragen. Een aanvraag wordt immers niet noodzakelijk afgesloten in het jaar waarin ze wordt ingediend.

¹³ Visumaanvragen op basis van de artikelen 10, 10bis.§1, 10bis.§2 en 40 ter van de wet van 15/12/1980.

¹⁴ De aanvragen tot verblijf ingediend op basis van de artikelen 9bis en 9ter van de wet van 15/12/1980 worden behandeld in hoofdstuk 3.3 (Uitzonderlijk verblijf).

Meest voorkomende nationaliteiten ¹⁵				
Jaar	Nationaliteiten	Aanvragen	Akkoorden	Weigeringen
2022	Kameroen	2.953	878	1.608
	India	2.567	2.424	42
	Turkije	2.544	1.907	67
	Marokko	2.089	1.453	519
	China	1.672	1.588	17
	Andere	16.428	13.028	1.673
	Totaal	28.253	21.278	3.926
2023	Kameroen	2.486	948	2.025
	Turkije	2.439	2.417	331
	India	2.247	2.194	39
	Marokko	1.976	1.423	488
	China	1.812	1.762	14
	Andere	16.398	14.093	2.523
	Totaal	27.358	22.837	5.420
2024	Marokko	2.357	1.828	549
	Turkije	2.352	2.166	172
	Kameroen	2.118	1.112	1.250
	India	2.012	1.946	40
	China	1.966	1.950	13
	Andere	18.920	14.087	2.793
	Totaal	29.725	23.089	4.817

Aanvragen visa D behandeld door de DVZ

Jaar	Aanvragen	Beslissingen
2022	7.301	4.945
2023	5.403	6.796
2024	5.349	5.350

Het totaal aantal in een jaar genomen beslissingen (akkoord + weigering) komt niet overeen met het totaal aantal in datzelfde jaar ingediende aanvragen. Een aanvraag wordt immers niet noodzakelijk afgesloten in het jaar waarin ze wordt ingediend.

***2.3.2 Aanvragen voor machtiging tot verblijf ingediend in België en behandeld door de DVZ (statuut langdurig ingezetene, statuutswijziging, ...)*¹⁶**

Jaar	Aanvragen	Beslissingen
2022	973	861
2023	883	1.250
2024	1.003	1.461

Het totaal aantal in een jaar genomen beslissingen (akkoord + weigering) komt niet overeen met het totaal aantal in datzelfde jaar ingediende aanvragen. Een aanvraag wordt immers niet noodzakelijk afgesloten in het jaar waarin ze wordt ingediend.

¹⁵ De gegevens in dit rapport (bron: FOD Binnenlandse Zaken – DVZ) verschillen van de voorheen gebruikte cijfers (bron: FOD Buitenlandse Zaken).

¹⁶ Het betreft aanvragen toelating tot verblijf die niet worden behandeld in 3.3 Uitzonderlijk verblijf.

2.3.3 Academische migratie

2.3.3.1 Aanvragen visum D voor studies in het hoger onderwijs

Aantal visumaanvragen			
Jaar	In het erkend hoger onderwijs ¹⁷	In het niet erkend hoger onderwijs	Totaal
2022	11.512	1.611	13.123
2023	10.736	1.430	12.166
2024	11.245	1.175	12.420

Meest voorkomende nationaliteiten - aanvragen					
2022		2023		2024	
Kameroen	2.829	Kameroen	2.339	Kameroen	1.936
Marokko	1.336	China	1.205	Marokko	1.419
China	1.131	Marokko	1.113	China	1.140
Congo (DRC)	504	Congo (DRC)	543	Turkije	633
Turkije	480	Turkije	512	Congo (DRC)	590
Andere	6.843	Andere	6.454	Andere	6.702
Totaal	13.123	Totaal	12.166	Totaal	12.420

Aantal beslissingen				
Jaar	Positieve beslissingen genomen door de DVZ en de posten		Negatieve beslissingen genomen door de DVZ	Totaal beslissingen genomen door de DVZ
	Totaal	Beslissingen genomen door de DVZ		
2022	8.901	933	3.083	4.016
2023	9.268	1.056	3.438	4.494
2024	9.905	1.156	2.485	3.643 ¹⁸

2.3.3.2 Aanvragen visum D in het kader van mobiliteit binnen de Europese Unie¹⁹

Aantal visumaanvragen	
2022	874
2023	986
2024	1.136

2.3.3.3 Zoekjaar naar werk na voltooiën van de studies of onderzoek

Na het voltooiën van zijn studies of onderzoek in België, kan de onderdaan van een derde land vragen om zijn verblijf te verlengen gedurende maximum 12 maanden om werk te vinden of om een onderneming op te richten met het oog op het bekomen van een verblijfstitel op basis van werk.

Deze mogelijkheid is eveneens van toepassing op onderdanen van derde landen die gebruik maken of hebben gemaakt van het recht op vrij verkeer en die een diploma hebben verkregen van een instelling van hoger onderwijs in een andere lidstaat van de Europese Unie, maar die een deel van hun curriculum in België hebben schoolgelopen (zie 2.3.3.2).

¹⁷ Artikel 58 van de wet van 15/12/1980.

¹⁸ Twee aanvragen werden zonder voorwerp verklaard.

¹⁹ Artikel 61/13/06 van de wet van 15 december 1980.

Aantal aanvragen en beslissingen voor zoekjaar			
Jaar	Aanvragen	Akkoord	Weigering
2022	1.503	716	64
2023	1.927	964	51
2024	2.054	2.012	215

In 2024 werden 121 aanvragen zonder voorwerp verklaard.

2.3.4 Economische migratie

De gecombineerde vergunning is het materiële bewijs van de arbeidsvergunning verleend door een Gewest en de toelating tot verblijf gegeven door de DVZ aan de onderdaan van een derde land die meer dan 90 dagen zal zijn tewerkgesteld door een werkgever in België. De beslissing om al dan niet een gecombineerde vergunning te verlenen aan een onderdaan van een derde land aan wie door een Gewest een arbeidsvergunning is verleend, wordt altijd door de DVZ genomen.

De onderdaan van een derde land die toegelaten werd tot arbeid en tot verblijf in België moet vervolgens een visum D aanvragen bij de Belgische diplomatieke of consulaire post bevoegd voor de verblijfplaats in het buitenland of een verblijfstitel bij de gemeentelijke administratie van zijn verblijfplaats in België.

2.3.4.1 Eerste aanvragen van een gecombineerde vergunning

Aantal eerste aanvragen			
Jaar	2022	2023	2024
Aanvragen	13.839	13.428	11.820
VL	8.495	7.711	6.399
BXL	3.962	3.875	3.272
W	1.339	1.796	2.095
D	43	46	54
Akkoord	9.540	9.966	9.478
Weigering ²⁰	92	107	158

In 2024 betroffen 9.436 aanvragen een werknemer die in het buitenland verbleef en 2.384 een werknemer die reeds in België verbleef.

Top 10 van de meest voorkomende nationaliteiten					
2022		2023		2024	
Turkije	3.365	Turkije	2.512	Turkije	2.032
India	2.527	India	2.030	India	1.682
Marokko	1.211	Marokko	1.299	Marokko	1.314
Tunesië	566	Albanië	571	China	697
Albanië	405	Tunesië	559	Albanië	568
China	341	China	481	Tunesië	384
Japan	321	Japan	397	Japan	348
Verenigd Koninkrijk	318	Kameroen	333	Kameroen	332
Rusland	311	Verenigde	332	Filippijnen	282
Filippijnen	299	Brazilië	297	Verenigd Koninkrijk	281
Andere	4.175	Andere	4.617	Andere	3.910
Totaal	13.839	Totaal	13.428	Totaal	11.820

²⁰ Dit betreft enkel de weigeringen in de dossiers waarvoor het Gewest een positieve beslissing heeft genomen. Het grootst aantal weigeringen wordt op het niveau van het Gewest genomen.

Categorie werknemer			
Jaar	2022	2023	2024
Functie met lage of gemiddelde scholingsgraad (arbeidsmarkt analyse)	2.969	3.444	4.687
Hooggekwalificeerde werknemer	6.578	5.462	4.296
Onderzoeker	53	1.062 ²¹	1.055
Knelpuntberoep	3.498	2.623	945
Stage en opleiding	154	221	264

2.3.4.2 Aanvragen tot hernieuwing van de gecombineerde vergunning

Aantal aanvragen tot hernieuwing			
Jaar	2022	2023	2024
Aanvragen	10.526	13.983	15.267
VL	6.205	8.655	8.899
BXL	3.604	4.305	4.869
W	687	978	1.456
D	30	45	43
Akkoord	7.824	10.704	13.069
Weigering ²²	31	46	46

Top 10 van de meest voorkomende nationaliteiten					
2022		2023		2024	
India	3.097	India	3.236	India	3.107
Turkije	1.492	Turkije	2.853	Turkije	2.923
Marokko	677	Marokko	1.094	Marokko	1.291
Japan	386	China	459	Albanië	580
China	319	Albanië	448	Tunesië	508
Brazilië	307	Tunesië	350	China	477
Kameroen	297	Filippijnen	348	Filippijnen	468
Tunesië	257	Kameroen	335	Libanon	385
USA	222	Kosovo	331	Kameroen	381
Oekraïne	220	Japan	318	Kosovo	336
Andere	3.252	Andere	4.211	Andere	4.811
Totaal	10.526	Totaal	13.983	Totaal	15.267

²¹ De tussen 2022 en 2023 vastgestelde toename wordt voor een groot deel verklaard door een wetswijziging en de er mee verbonden registratie modaliteiten.

²² Dit betreft enkel de weigeringen in de dossiers waarvoor het Gewest een positieve beslissing heeft genomen. Het grootst aantal weigeringen wordt op het niveau van het Gewest genomen.

Categorie werknemer			
Jaar	2022	2023	2024
Hooggekwalificeerde werknemer	6.423	5.865	6.088
Functie met lage of gemiddelde scholingsgraad (arbeidsmarkt analyse)	1.491	2.810	5.581
Knelpuntberoep	1.878	3.483	1.343
Onderzoeker	30	956	1.257
Blauwe kaart	164	232	248

2.3.5 Humanitaire visa

De aanvragen voor humanitaire visa kunnen worden ondergebracht in drie grote categorieën:

- **De hervestiging (verbintenis van België in het kader van het Europees hervestigingsprogramma) :**
België heeft zich in dit Europees programma ingeschreven. Hervestiging is de georganiseerde overbrenging van een vluchteling van een derde land naar een EU-lidstaat, op basis van een verwijzing door de UNHCR.
- **De uitgebreide gezinshereniging**
Het gaat om vreemdelingen die het recht op gezinshereniging niet of niet meer genieten, maar die een Belg of een in België verblijvende vreemdeling willen begeleiden of vervoegen. De volgende situaties komen het vaakst voor: personen die hun recht op gezinshereniging hebben verloren omdat de leeftijdsvoorwaarde niet langer is vervuld of omdat de visumaanvraag laattijdig werd ingediend; de broers en zussen van een NBMV met een internationaal beschermingsstatuut in België, die een ouder wenst te vergezellen en in voorkomend geval de minderjarige broers en zussen; meerderjarige kinderen die, na het vertrek van de gezinscel naar België, geïsoleerd achterblijven in het land van herkomst; de verwanten die weduwnaar zijn, geïsoleerd zijn of ten laste zijn van een Belg of een onderdaan van een derde land; of nog de kinderen die buiten het kader van de internationale adoptie (voogdij, kefala ...) toevertrouwd zijn aan een derde die in België verblijft. Kinderen van meer dan 25 jaar en de verwanten van buitenlandse diplomaten die op missie zijn in België worden ook opgenomen in deze categorie omdat ze niet kunnen genieten van een speciaal statuut.
- **De humanitaire en/of dringende situaties:**
Over het algemeen gaat het om vreemdelingen die zich om verschillende redenen niet meer veilig voelen in hun land of het land waarnaar ze zijn gevlucht en die tijdelijk of definitief afstand wensen te nemen van hun land van oorsprong of van verblijf. Sommige aanvragen worden om economische of medische redenen ingediend.

Aantal aanvragen voor een visum D om humanitaire redenen									
	2022			2023			2024		
	Aanvragen	Akkoord	Weigering	Aanvragen	Akkoord	Weigering	Aanvragen	Akkoord	Weigering
Hervestiging	60	75	1	275	333	10	479	470	2
Uitgebreide gezinshereniging (art. 9)	1.278	314	296	1.246	663	785 ²³	2.904	597	1.108
Overdracht van een kind (voogdij, kefala)	29	8	1	32	9	18	41	8	22
Andere	794	446	242	530	251	544	928	319	425
Totaal	2.161	843	540	2.083	1.256	1.357	4.352	1.394	1.557

Het totaal aantal beslissingen (akkoord + weigering) komt niet overeen met het aantal in datzelfde jaar ingediende aanvragen. Een aanvraag wordt immers niet noodzakelijk behandeld in het jaar waarin ze

²³ De sterke stijging van het aantal weigeringen wordt verklaard door een sterke stijging van het aantal Afghaanse aanvragen die vaak onvoldoende gestoffeerd zijn en/of niet voldoen aan de criteria.

wordt ingediend. In 2024 werd meer dan de helft van de aanvragen voor een humanitair visum (54.20%) ingediend door een onderdaan van Afghanistan (1.685), Syrië (358) en Palestina (316), met als vaakst ingeroepen motief de uitgebreide gezinshereniging.

2.3.6 Aanvragen tot verlenging van het verblijf

Algemeen gezien wordt een machtiging tot verblijf voor een beperkte duur verleend. Voor de verlenging van deze machtiging moeten de in de oorspronkelijke beslissing vastgelegde voorwaarden worden gerespecteerd. In dit kader controleert de DVZ of de persoon die de machtiging om zijn verblijf te verlengen aanvraagt, aan de voorwaarden voor de vernieuwing voldoet.

Jaar	Aanvragen	Beslissingen
2022	28.142	20.423
2023	23.332	20.694
2024	26.897	20.706

In 2024 heeft de DVZ 26.897 aanvragen ontvangen voor verlenging van een beperkt verblijf, waarvan 8.695 ingediend door vreemdelingen die gemachtigd werden tot een verblijf om humanitaire redenen, 5.056 ingediend door studenten en 2.054 met het oog op het zoeken van werk na het voltooien van de studies.

De DVZ heeft 20.706 beslissingen genomen, waaronder 10.138 voor vreemdelingen die gemachtigd werden tot een verblijf om humanitaire redenen, 4.280 voor studenten en 2.416 met het oog op het zoeken van werk na het voltooien van de studies.

2.4 Onderdanen van de Europese Unie

Een lang verblijf is een verblijf dat langer dan drie maanden duurt. De DVZ behandelt slechts een zeer klein deel van de verblijfsaanvragen van de burgers van de Unie. Hij staat de gemeenten daarentegen wel bij in het kader van de uitoefening van hun bevoegdheden op dit gebied. De DVZ kan het verblijf van een burger van de Unie weigeren of er een einde aan maken indien de burger niet of niet meer aan de verblijfsvoorwaarden voldoet. De DVZ verleent voorrang aan de behandeling van de informatiegegevens die door de POD Maatschappelijke Integratie worden doorgegeven en de schrappingsadviezen die door het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen worden doorgegeven. Het feit dat iemand een beroep doet op sociale steun, of geschrapt wordt als zelfstandige, is immers een aanwijzing dat hij niet meer voldoet aan de voorwaarde om zelf over voldoende middelen te beschikken of economisch actief te zijn.

2.4.1 Verblijfsaanvragen

Aantal verblijfsaanvragen ingediend door de burgers van de Unie in de gemeenten	
2022	72.442
2023	74.759
2024	67.535

Meest voorkomende nationaliteiten					
2022		2023		2024	
Roemenië	17.784	Roemenië	17.151	Roemenië	14.691
Frankrijk	11.643	Frankrijk	12.753	Frankrijk	12.578
Nederland	8.112	Nederland	7.790	Nederland	7.202
Spanje	6.740	Spanje	7.060	Spanje	6.380
Italië	5.367	Italië	6.052	Italië	5.771
Andere	17.616	Andere	23.953	Andere	20.913
Totaal	72.442	Totaal	74.759	Totaal	67.535

2.4.2 Weigering van verblijf (bijlage 20 van het KB van 8 oktober 1981)

2022		2023		2024	
Roemenië	540	Roemenië	550	Roemenië	501
Spanje	282	Nederland	393	Frankrijk	311
Nederland	272	Spanje	352	Nederland	305
Frankrijk	269	Frankrijk	269	Spanje	242
Bulgarije	237	Bulgarije	206	Bulgarije	169
Andere	617	Andere	672	Andere	543
Totaal	2.217	Totaal	2.442	Totaal	2.071

Profiel van de burgers van de Unie aan wie een weigering van verblijf betekend werd			
	2022	2023	2024
Houder van toereikende bestaansmiddelen	1.019	1135	891
Loontrekkende	377	419	325
Zelfstandige	253	218	216
Werkzoekende	538	624	595
Student	25	46	44
Totaal	2.212	2.442	2.071

2.4.3 Einde verblijf (bijlage 21 van het KB van 8 oktober 1981)

Meest voorkomende nationaliteiten					
2022		2023		2024	
Roemenië	259	Roemenië	581	Roemenië	579
Bulgarije	49	Bulgarije	120	Bulgarije	239
Frankrijk	21	Frankrijk	88	Frankrijk	234
Andere	61	Andere	202	Andere	418
Totaal	390	Totaal	991	Totaal	1.470

Profiel van de burgers van de Unie aan wie een einde van het verblijf betekend werd	2022	2023	2024
Houder van toereikende bestaansmiddelen	14	23	93
Loontrekkende	138	294	373
Zelfstandige	169	464	481
Werkzoekende	38	82	294
Student	5	47	138
Totaal	390	991	1.470

2.4.4 Verwerking van de informatiegegevens die door de POD Maatschappelijke Integratie worden doorgestuurd en de schrappingsadviezen die door het RSVZ worden doorgestuurd

Zowel op het niveau van de aanvragen als op het niveau van de opvolging van de dossiers heeft de DVZ ervoor gekozen om zich te concentreren op de strijd tegen het veiligheidsrisico, fraude en de Unieburgers waarvoor een indicatie bestaat dat ze niet meer voldoen aan hun verblijfsvoorwaarden omwille van het krijgen van sociale bijstand. In dit kader werkt hij nauw samen met de POD Maatschappelijke Integratie en het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen (RSVZ), via een geïnformatiseerd communicatiekanaal.

Verwerking van de door de POD Maatschappelijke Integratie doorgestuurde informatiegegevens betreffende meerderjarige burgers van de Unie die een leefloon of sociale bijstand ontvangen

Jaar	Ontvangen informatiegegevens	Verwerkte informatiegegevens
2022	2.047	441
2023	2.441	1.876
2024	2.631	3.997

Verwerking van de door het RSVZ doorgestuurde adviezen voor de schrapping van een meerderjarige burger van de Unie uit de registers van het RSVZ

Jaar	Ontvangen adviezen	Behandelde adviezen
2022	39	57
2023	82	74
2024	131	119

2.5 Naturalisaties

De rol die door de DVZ wordt gespeeld in het kader van de verschillende procedures die worden ingediend om de Belgische nationaliteit te verkrijgen, is beperkt: de DVZ verstrekt inlichtingen over de verblijfssituatie aan de Procureurs en formele adviezen aan de Naturalisatiecommissie van de Kamer van Volksvertegenwoordigers. De informatie en adviezen moeten binnen een termijn van 60 dagen worden bezorgd, wat een hele uitdaging betekent gezien het voortdurend stijgende aantal aanvragen.

Jaar	Vragen om een advies	Uitgebrachte adviezen
2022	37.054	35.720
2023	42.756	42.384
2024	45.211	43.324

Op 31/12/2024 moest de DVZ nog antwoorden op 7.644 vragen om advies (1.889 meer dan in 2023). Voor 5.468 dossiers was de adviestermijn reeds verstreken (4.764 meer dan in 2023).

2.6 Ondersteuning van de externe partners (gemeenten)

De dienst Ondersteuning Externe Partners vervult een essentiële taak voor de gemeenten van het Rijk. Deze dienst is het eerste contactpunt voor de gemeentelijke administraties bij de DVZ. Hij zorgt voor opleidingen voor de gemeentelijke ambtenaren belast met de toepassing van de vreemdelingenreglementering en voor het actualiseren van de documentatie over de verschillende verblijfsprocedures, geeft advies over de toepassing van de reglementering en controleert de manier waarop de gemeenten de reglementering toepassen.

In 2024 werden:

- 107 gemeentes gecontroleerd;
- 28.924 dossiers gecontroleerd ;
- 15 opleidingsdagen georganiseerd waaraan 2.526 gemeentelijke ambtenaren deelnamen;
- 9.320 mails beantwoord.

Deze dienst behandelt eveneens de aanvragen tot terugbetaling van de administratieve bijdrage die per vergissing werd betaald. In 2024 werden er 1.553 terugbetalingen goedgekeurd.

3. Kwetsbare personen

3.1 Slachtoffers van mensenhandel²⁴ en -smokkel²⁵

De DVZ is bevoegd voor de afgifte van verblijfsdocumenten in het kader van de procedure bedoeld in de artikelen 61/2 tot 61/5 van de wet van 15 december 1980. Op vraag van een erkend gespecialiseerd centrum voor begeleiding en opvang van slachtoffers mensenhandel en afhankelijk van de fase van het gerechtelijk onderzoek levert de DVZ de bijhorende verblijfsdocumenten af.

3.1.1 Binnenkomende aanvragen

Aantal binnenkomende aanvragen									
Sector	2022			2023			2024		
	Totaal	M	V	Totaal	M	V	Totaal	M	V
Economische uitbuiting	178	167	10	100	77	23	71	51	20
Uitbuiting prostitutie	37	6	31	37	3	34	38	2	36
Uitbuiting bedelarij	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verplichting om een misdaad of een wanbedrijf te plegen	1	1	0	0	0	0	1	1	0
Smokkel	11	9	2	15	12	3	6	4	2
Andere	4	3	1	1	1	0	2	2	0
Totaal	231	187	44	153	93	60	118	60	58

3.1.2 Beslissingen

Aantal beslissingen									
Type document	2022			2023			2024		
	Totaal	M	V	Totaal	M	V	Totaal	M	V
Bijlage 15	49	45	4	27	17	10	24	15	9
Attest van immatriculatie	204	167	37	119	71	48	103	53	50
Verlenging attest van immatriculatie	4	3	1	3	0	3	3	1	2
Tijdelijk verblijf (A-kaart) / MH - MS	140	120	20	129	105	24	87	49	38
Tijdelijk verblijf (A-kaart) / humanitair	1	1	0	11	6	5	11	3	8
Verlenging (A-kaart) / MH - MS	395	257	138	583	467	116	633	519	114
Verlenging (A-kaart) / humanitair	49	26	23	37	15	22	44	25	19
Definitief verblijf (B-kaart) / MH - MS	35	15	20	38	19	19	30	17	13
Definitief verblijf (B-kaart) / humanitair	14	10	4	28	16	12	25	19	6
Bevel om het grondgebied te verlaten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	891	644	247	975	716	259	960	701	259

²⁴ Artikel 433 quinquies van het Strafwetboek: de werving, het vervoer, de overbrenging, de huisvesting, de opvang van een persoon, het nemen of de overdracht van de controle over hem, teneinde de laatstgenoemde persoon te kunnen uitbuiten. De uitbuiting omvat: de seksuele uitbuiting; de economisch uitbuiting; uitbuiting van bedelarij; verplichting om misdaden of wanbedrijven te plegen; handel in organen of menselijk lichaamsmateriaal.

²⁵ Art. 77 bis en 77 quater van de wet van 15/12/1980.

Bijlage 15 - artikel 61/2§2 van de wet van 15/12/1980

Een bijlage 15 wordt voor een periode van maximum 45 dagen afgeleverd en dekt de reflectieperiode. Een NBMV ontvangt tijdens de reflectieperiode onmiddellijk een attest van immatriculatie.

Attest van immatriculatie (AI) – artikel 61/3 van de wet van 15/12/1980

Een attest van immatriculatie is een verblijfsdocument dat wordt afgeleverd terwijl de magistraat onderzoekt of het slachtofferstatuut zal worden toegekend. Deze is drie maanden geldig en kan één enkele keer worden verlengd, voor een periode van drie maanden.

A-kaart/MH – artikel 61/4 van de wet van 15/12/1980

De A-kaart, is een verblijfstitel met een duur van zes maanden die wordt toegekend wanneer de magistraat het voorlopig statuut van slachtoffer van mensenhandel en/of zwaardere vormen van mensensmokkel heeft toegekend.

Humanitaire A-kaart (A-kaart/HUM)

Deze A-kaart is een verblijfstitel met een duur van zes maanden die om humanitaire redenen, op basis van de artikelen 9 (bis) en 13 van de wet van 15/12/1980, wordt toegekend (vb. familieleden waarvan het verblijf gelinkt is aan de situatie van het slachtoffer).

B-kaart/MH – artikel 61/5 van de wet van 15/12/1980

Het gaat om een machtiging tot verblijf van onbepaalde duur die aan het slachtoffer wordt afgeleverd indien zijn verklaring of klacht tot een veroordeling geleid heeft, of indien de magistraat in zijn vorderingen de tenlastelegging van mensenhandel of mensensmokkel onder de verzwarende omstandigheden voorzien in artikel 77quater weerhouden heeft.

Humanitaire B-kaart (B-kaart/HUM)

Het gaat om een machtiging tot verblijf van onbepaalde duur die om humanitaire redenen, op basis van artikel 9 (bis) van de wet van 15/12/1980, wordt afgeleverd.

3.2 Niet-begeleide minderjarige vreemdelingen (NBMV)

De wet van 15 december 1980 voorziet een specifieke procedure voor de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen die geen internationale bescherming aanvragen in België.²⁶

De artikelen 61/14 tot 61/25 van de wet voorzien een specifieke procedure met behulp waarvan de DVZ een duurzame oplossing moet zoeken voor de NBMV, namelijk:

1. De gezinshereniging in het land van herkomst (artikelen 9 en 10 van het Verdrag inzake de rechten van het kind);
2. De terugkeer naar het land van herkomst, met garanties op opvang en verzorging, hetzij door zijn ouders of andere volwassenen die een band hebben met het kind, hetzij door niet-gouvernementele organisaties);
3. De toekenning van een verblijf in België.

Tijdens het onderzoek van de duurzame oplossing (6 maanden) wordt een attest van immatriculatie (AI) afgegeven en de minderjarige wordt in het vreemdelingenregister ingeschreven. Een maand voor het verstrijken van de geldigheidsduur van het AI moet de voogd een nieuw voorstel voor een duurzame oplossing, samen met alle nuttige bewijselementen, voorleggen. Zolang er geen duurzame oplossing gevonden is, wordt het AI verlengd.

Een A-kaart wordt afgegeven indien de duurzame oplossing zich in België bevindt (1 jaar), op voorwaarde dat een identiteitsdocument, zoals een paspoort, wordt voorgelegd. Een maand voor het verstrijken van de titel moet de voogd documenten met betrekking tot het levensproject in België voorleggen (artikel 61/21).

²⁶ Voor de NBMV die een verzoek om internationale bescherming indienen, vindt u de beschikbare cijfers in het hoofdstuk Internationale bescherming, zie pagina 33.

Behoudens uitzonderingen wordt een B-kaart afgegeven na een verblijf van drie jaar met een A-kaart (onbeperkt verblijf).

Indien de duurzame oplossing zich niet in België bevindt, wordt een bevel tot terugleiding uitgevaardigd en aan de voogd betekend. Deze beslissing wordt in rechte en in feite gemotiveerd. Binnen de 30 dagen kan een annulatieberoep worden ingediend bij de RVV.

Aantal beslissingen ²⁷									
Type document	2022			2023			2024		
	Totaal	M	V	Totaal	M	V	Totaal	M	V
Attest van immatriculatie	90	61	29	76	48	28	22	16	6
Verlenging attest van immatriculatie	156	89	67	145	87	58	157	103	54
A-kaart	49	23	26	52	25	27	156	96	60
Verlenging A-kaart	75	35	40	90	40	50	33	22	11
A-kaart afgegeven op basis van artikel 61/24 van de wet	11	8	3	17	12	5	81	38	43
Verlenging A-kaart afgegeven op basis van artikel 61/24 van de wet	12	5	7	9	2	7	32	19	13
B-kaart	43	20	23	21	11	10	11	8	3
Bevel tot terugbrenging (bijlage 38)	27	21	6	15	12	3	39	14	25
Totaal	463	262	201	425	237	188	531	316	215

3.3 Uitzonderlijk verblijf

De DVZ behandelt de aanvragen voor toelating tot verblijf van meer dan drie maanden die op het grondgebied worden ingediend. Het gaat om de aanvragen om humanitaire redenen (artikel 9bis) en de aanvragen om medische redenen (artikel 9ter).

3.3.1 Humanitaire redenen

Artikel 9bis van de wet van 15/12/1980 voorziet een uitzondering op de algemene regel die het voor de vreemdeling, die zich in de onmogelijkheid bevindt om een visumaanvraag voor een verblijf van meer dan drie maanden in te dienen, mogelijk maakt zijn verblijfsaanvraag in te dienen vanaf zijn verblijfplaats in België. De voorwaarden hierbij zijn dat hij de bijdrage²⁸ betaalt, dat hij een identiteitsbewijs bezit, dat hij effectief op het grondgebied verblijft en de uitzonderlijke omstandigheden aantoont die het onmogelijk of zeer moeilijk maken om de verblijfsaanvraag in te dienen vanaf het land van oorsprong of van verblijf van de vreemdeling. Deze omstandigheden kunnen iets te maken hebben met een humanitair bijzonder kwetsbare situatie. De beoordeling van deze persoonlijke situatie is een discretionaire bevoegdheid van de minister.

3.3.1.1 Aanvragen

Aantal nieuwe aanvragen 9bis per jaar		
2022	2023	2024
4.388	4.054	4.861

²⁷ Het is om technische redenen niet mogelijk om het aantal aanvragen te geven, maar dit aantal zal zeer dicht liggen bij het aantal beslissingen.

²⁸ Bepaalde categorieën zijn vrijgesteld van het betalen van de bijdrage in de context van 9Bis en moeten bijgevolg niets betalen : minderjarigen, erkende staatlozen waarvan het is aangetoond dat ze hun nationaliteit tegen hun wil om hebben verloren en die kunnen aantonen dat ze geen duurzame verblijfstitel kunnen verkrijgen in een andere staat waarmee ze banden hebben, bepaalde verzoekers die genieten van een studiebeurs (KB 8 oktober 1981 - art.1/1/1.§2 3°).

3.3.1.2 Beslissingen

Eerst wordt de ontvankelijkheid van de verblijfsaanvraag onderzocht. Het betreft de vormvereisten voor het indienen en de door betrokkene naar voor geschoven uitzonderlijke omstandigheden.

Als de aanvraag ontvankelijk wordt verklaard, zal een onderzoek gebeuren naar de motieven die een verblijf van meer dan drie maanden in België kunnen rechtvaardigen. De positieve en negatieve elementen worden tegen elkaar afgewogen.²⁹

De dossiers worden geval per geval beoordeeld, op basis van de discretionaire bevoegdheid van de minister en op basis van alle in het dossier aanwezige elementen. De bewijslast komt toe aan de verzoeker.

Aantal beslissingen									
Jaar	Gunstig		Ongunstig		Zonder voorwerp		Art. 9bis §3		Totaal
2022	1.314	(31%)	2.411	(57%)	498	(11%)	29	(1%)	4.252
2023	2.230	(37%)	3.084	(51%)	677	(11%)	33	(1%)	6.024
2024	2.501	(41%)	2.993	(48%)	618	(10%)	27	(1%)	6.139

In 2024 werden 6.139 aanvragen afgesloten, zijnde gemiddeld 512 per maand. In 2023 waren dat er 502 en in 2022 354.

Op het geheel van 5.494 beslissingen, zijn er 46% positief en 54% negatief. Het percentage positieve beslissingen is gestegen ten opzichte van 2023 (42%) en 2022 (35%) doordat er meer kwetsbare verzoekers waren.

Aantal personen die zijn gemachtigd tot verblijf	
2022	2.038
2023	3.697
2024	3.868

Een positieve beslissing had betrekking op gemiddeld 1,5 personen in 2024. In 2023 was dat 1,7 persoon per beslissing en 1,6 in 2022. Ze werden allen gemachtigd tot een verblijf van beperkte duur, vernieuwbaar onder voorwaarden.³⁰

Top 5 van de nationaliteiten voor de geregulariseerde personen					
2022		2023		2024	
Nationaliteit	Personen	Nationaliteit	Personen	Nationaliteit	Personen
Marokko	366	Marokko	516	Marokko	544
Congo (DRC)	166	Albanië	281	Congo (DRC)	317
Albanië	135	Congo (DRC)	247	Albanië	281
Armenië	109	Guinee	166	Guinee	246
Guinee	107	Armenië	162	Armenië	218

²⁹ Voorbeelden van positieve en negatieve elementen, zie activiteitenrapport Dienst Vreemdelingenzaken 2020, p. 35.

³⁰ De gevraagde voorwaarden voor de vernieuwing van het verblijf zijn: de voorlegging van een geldig paspoort, de afwezigheid van feiten die in strijd zijn met de openbare orde of de nationale veiligheid, de uitoefening van effectief en recent werk en/of het bewijs dat de verzoeker/verzoekster niet afhankelijk is van de openbare overheden, het bewijs van de inspanningen die geleverd worden om zich in de maatschappij te integreren. Indien het gaat om een regularisatie in de hoedanigheid van ouder van een geregulariseerd kind moet de verzoeker/verzoekster het bewijs van de samenwoning of het bewijs van effectieve banden met het wettelijk verblijvend kind leveren.

In de top 5 van de meest geregulariseerde nationaliteiten, blijft Marokko aan kop met 14% (544) van de geregulariseerde personen (evenveel als in 2023), 8% (317) zijn Congolezen (DRC), 7% (281) Albanezen, 6% (246) Guineeërs en 6% (218) Armeniërs. De Guineese geregulariseerden zijn over het algemeen ouders van als vluchteling erkende kinderen omwille van gevaar op vrouwelijke genitale verminking.

Aantal ongunstige beslissingen			
Jaar	Onontvankelijkheid	Ongegrond	Totaal
2022	2.065	346	2.411
2023	3.046	38	3.084
2024	2.946	47	2.993

Op het geheel van de in 2024 genomen ongunstige beslissingen (2.993) zijn er 2.946 (98%) onontvankelijkheidsbeslissingen en 47 (2%) weigeringen ten gronde. In 2023 was dat 99% en 1%.

Van de onontvankelijkheidsbeslissingen werden er 216 genomen wegens het niet betalen van de administratieve bijdrage, 143 wegens het ontbreken van identiteitsdocumenten of van de vrijstelling ervoor en 2.587 wegens het ontbreken van geldige uitzonderlijke omstandigheden.

Aantal personen aan wie het verblijf wordt geweigerd	
2022	3.251
2023	4.001
2024	3.882

In 2024 kregen er 3.882 personen een negatieve beslissing, zijnde gemiddeld 1,3 personen per negatieve beslissing, zoals in 2023 en in 2022.

Top 5 van de nationaliteiten voor de geweigerde personen					
2022		2023		2024	
Nationaliteit	Personen	Nationaliteit	Personen	Nationaliteit	Personen
Marokko	934	Marokko	648	Marokko	483
Albanië	232	Albanië	294	Albanië	326
Algerije	190	Congo (DRC)	268	Congo (DRC)	326
Congo (DRC)	143	Guinee	181	Kameroen	210
Armenië	129	Kameroen	177	Guinee	195

In de top 5 van de personen aan wie het verblijf werd geweigerd, zijn 12% (483) Marokkanen, 8% (326) Albanezen, 8% (326) Congolezen (DRC), 5% (210) Kameroeners en 5% (195) Guineeërs.

Marokko, Albanië, Congo (DRC) en Guinee zijn de meest voorkomende nationaliteiten, zowel bij de positieve als negatieve beslissingen.

Kameroen is eveneens belangrijk. Het betreft voor het merendeel studenten die hun verblijf wensen te verlengen na hun studie.

Aantal andere beslissingen			
Jaar	Zonder voorwerp ³¹	Artikel 9bis §3 ³²	Totaal
2022	498	29	527
2023	677	33	710
2024	618	27	645

³¹ Een aanvraag wordt zonder voorwerp wanneer deze uitgedoofd is. Bijvoorbeeld: De aanvrager heeft het gevraagde verblijf reeds op basis van een andere procedure verkregen of heeft na het indienen van zijn 9bis het Schengengrondgebied verlaten, waardoor hij niet meer geacht wordt het centrum van zijn belangen in België te hebben.

³² Afstand: In toepassing van artikel 9bis, § 3, of van artikel 9ter, § 8, wordt de vreemdeling die een nieuwe 9bis- of 9ter-aanvraag indient sinds 01.03.2016 geacht afstand te doen van de aanvragen die eerder op basis van hetzelfde artikel werden ingediend, voor zover ze nog hangende zijn. In dit geval behandelt de Dienst enkel de meest recente aanvraag. Een aanvraag waarvoor de DVZ nog geen beslissing heeft genomen, wordt als een hangende aanvraag beschouwd.

Het aantal «andere beslissingen» (645) is gedaald ten opzichte van 2023 (710) en 2022 (527). Het lijkt er dus op dat er minder parallelle procedures waren in 2024.

Een beslissing « zonder voorwerp » is over het algemeen een gevolg van het bekomen van een verblijf in het kader van een andere procedure die gelijktijdig met de aanvraag 9bis werd ingediend (bv. verzoek om internationale bescherming of een aanvraag gezinshereniging).

Een beslissing op basis van artikel 9bis §3 wijst erop dat er één of meerdere procedures 9bis gelijktijdig open stonden.

Aantal personen op wie de andere beslissingen betrekking hebben			
Jaar	Zonder voorwerp	Artikel 9bis §3	Totaal
2022	697	46	743
2023	987	58	1.045
2024	783	34	817

De beslissingen ‘zonder voorwerp’ en deze op basis van artikel 9bis §3 betroffen gemiddeld 1,3 personen, tegen 1,5 in 2023 en 1,4 in 2022.

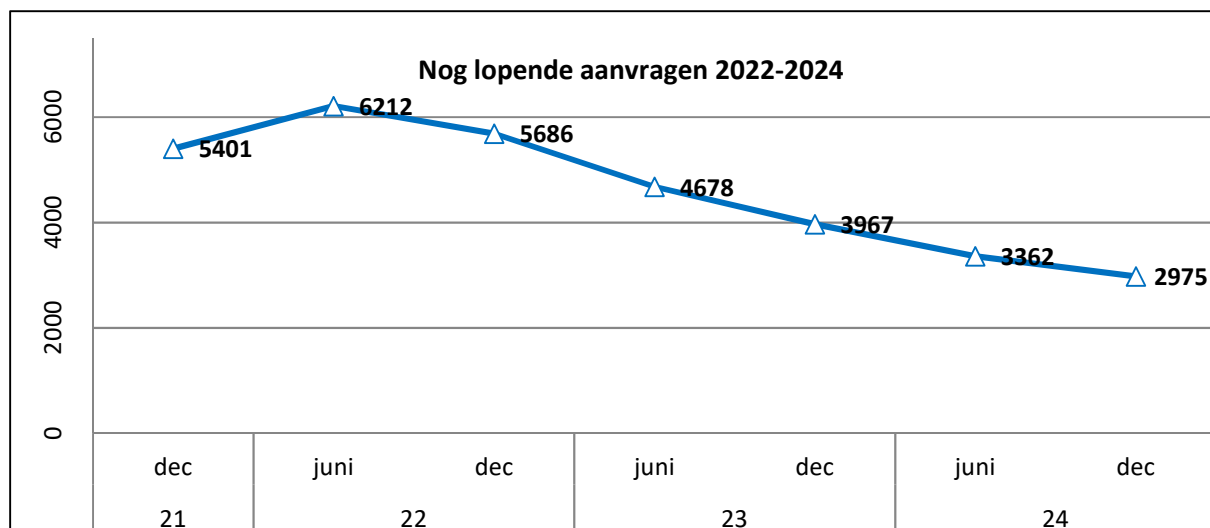
Top 5 van de nationaliteiten voor de personen op wie de andere beslissingen betrekking hebben					
2022		2023		2024	
Nationaliteit	Personen	Nationaliteit	Personen	Nationaliteit	Personen
Afghanistan	123	Afghanistan	82	Afghanistan	68
Palestina	67	Congo (DRC)	65	Congo (DRC)	66
Marokko	63	Oekraïne	57	Palestina	61
Oekraïne	57	Syrië	55	Kameroen	43
Congo (DRC)	35	Kameroen	53	Irak/Rusland	35

3.3.1.3 Aanvragen in onderzoek

Op 31 december 2024 waren er nog 2.975 aanvragen 9bis in onderzoek. Dat zijn er 992 minder dan het jaar voordien ondanks de 4.864 bijkomende aanvragen.

De behandelingstermijn bedroeg op 31 december 2023 in 66% van de gevallen minder dan een jaar (idem 2023 en 56,6% in 2022), in 16% tussen één en twee jaar (15% in 2023 en 29,6% in 2022), in 7% tussen 2 en 3 jaar (10% in 2023 en 7,6% in 2022) en in 11% meer dan 3 jaar (9% in 2023 en 6% in 2022).

De aanvragen van meer dan 2 jaar oud, zijn over het algemeen on hold gezet in afwachting van een andere parallelle procedure (internationale bescherming, 9ter, gezinshereniging, procedure niet-begeleide minderjarige vreemdeling, ...) of omdat bijkomend onderzoek nodig is door externe partners (openbare orde, adrescontrole, wachten op bijkomende informatie, ...)

3.3.1.4 Specifieke gevallen

Bepaalde aanvragen genieten een specifieke behandeling. Het betreft de aanvragen ingediend door ouders van kinderen met een legaal verblijf inclusief ouders van als vluchteling erkende kinderen omwille van een risico op vrouwelijke genitale verminking.

In 2024 werden 681 regularisatiebeslissingen genomen voor ouders van een kind met een legaal verblijf (539 beslissingen in 2023). Het betrof 778 personen (ouders en andere dichte familie) in 2024 en 620 in 2023.

De stijging in 2024 kan verklaard worden door de opening van een specifieke mailbox voor deze categorie, waardoor de aanvragen sneller konden worden geïdentificeerd en behandeld.

Twee nieuwe wetten³³ die op 1 september 2024 in werking zijn getreden, moeten het indienen van een aanvraag 9bis ontmoedigen voor deze groep (ouders van kinderen met een legaal verblijf ingevolge van het toekennen van het statuut van internationale bescherming) evenals voor de aanvragers van een verblijf op basis van het staatlozenstatuut. De impact van deze nieuwe regelgeving op het aantal aanvragen 9bis zal in het volgende activiteitenverslag duidelijk worden.

3.3.2 Medische redenen

Het gaat hier om de aanvragen om machtiging tot verblijf op basis van medische redenen, ingediend op basis van artikel 9ter van de wet van 15 december 1980.

3.3.2.1 Binnenkomende aanvragen

	Nieuwe aanvragen	Aanvragen verlenging
2022	1.147	384
2023	1.294	379
2024	1.399	389

³³ 1. De wet van 10 maart 2024 tot wijziging van de vreemdelingenwet op vlak van gezinshereniging. Deze wet vervoledigt het artikel 10 §1, alinea 1, 8°: de ouders van een minderjarige vreemdeling die als begunstigde van een internationale beschermingsstatus tot een verblijf in het Rijk werd toegelaten, voor zover de vreemdeling die vervoegd wordt, ongehuwd is en in het Rijk verblijft onder begeleiding van één of beide ouders en op voorwaarde dat zij met hem in het Rijk samenleven of komen samenleven alvorens hij de leeftijd van achttien jaar heeft bereikt en mits de gezinsbanden reeds bestonden in het land van herkomst.

2. De wet van 10 maart 2024 tot wijziging van de vreemdelingenwet, betreffende de aanvraag tot toelating tot verblijf voor staatlozen die de artikelen 57/37 tot 57/46 toevoegt aan de deze wet.

3.3.2.2 Beslissingen

Aantal eindbeslissingen							
		2022		2023		2024	
				Bestissing	Personen	Bestissing	Personen
Gunstige	Machtiging tot tijdelijk verblijf	160	248	248	395	313	454
	Machtiging tot definitief verblijf	10		9		12	
	Totaal	170		257		325	
Ongunstige	Onontvankelijke aanvraag	313	1.305	315	1.562	428	1.871
	Ongegronde aanvraag	543		765		912	
	Technische weigering	14		12		20	
	Totaal	870		1.092		1.360	
Anderere	Uitsluiting	25	25	19	19	33	33
	Aanvraag zonder voorwerp	152	223	106	144	118	169
	Afstand	6	9	10	16	17	22
	Totaal	183	257	135	179	168	224
Totaal		1.223	1.810	1.484	2.136	1.853	2.549

Aantal andere beslissingen			
Type beslissing	2022	2023	2024
Aflevering attest van immatriculatie	162	129	208
Akkoord verlenging tijdelijk verblijf	301	269	263
Weigering verlenging tijdelijk verblijf wegens niet meer voldoen aan de criteria	82	52	63
Omzetting in definitief verblijf na 5 jaar tijdelijk verblijf	83	95	97
Totaal	628	545	631

Top 5 nationaliteit geregulariseerde personen					
2022		2023		2024	
Marokko	22	Congo	67	Congo (DRC)	56
Congo (DRC)	20	Marokko	32	Marokko	40
Noord-Macedonië	17	Albanië	20	Kameroen	29
Armenië	15	Kosovo	19	Algerije	22
Guinee	11	Kameroen	16	Burundi	18

Top 5 nationaliteit personen met een weigeringsbeslissing					
2022		2023		2024	
Marokko	127	Congo (DRC)	178	Congo (DRC)	265
Albanië	114	Marokko	175	Marokko	225
Congo (DRC)	108	Albanië	118	Albanië	137
Rusland	62	Georgië	75	Kameroen	93
Noord-Macedonië	51	Noord-Macedonië	72	Armenië	83

Top 5 nationaliteit personen met een andere eindbeslissing ³⁴					
2022		2023		2024	
Palestina	38	Marokko	17	Palestina	25
Marokko	22	Congo	13	Marokko	17
Congo (DRC)	20	Palestina	13	Afghanistan	13
Armenië	19	Algerije	10	Guinee	12
Oekraïne	15	Guinee	10	Congo (DRC)	10

3.3.2.3 Medische adviezen (Q-MED)

De artsen-adviseurs van de Dienst Medisch Verblijf verstrekken naast medische adviezen 9ter, ook medische adviezen in het kader van verblijfsprocedures, bij het afleveren van een BGV of het organiseren van een verwijdering. In 2022 gebeurde dat 146 keer, 264 keer in 2023 en 301 keer in 2024.

3.3.2.4 Medische informatie

Het Team MedCOI Belgium is verantwoordelijk voor de antwoorden over de toegankelijkheid en beschikbaarheid van medische zorgen op vragen van de gesloten centra, CEDOCA (de onderzoeksdienst van het CGVS), andere diensten van DVZ die geen toegang hebben tot het MedCOI platform, en in het kader van de procedure Q-MED voor andere diensten van DVZ die nood hebben aan een medisch advies buiten de procedure 9ter. Team MedCOI Belgium stelt eveneens mini Country Fact Sheets op en zorgt voor de vorming van de Belgische gebruikers. Het is eveneens contactpersoon voor EUAA MedCOI Sector en neemt deel aan de EUAA-activiteiten dienaangaande.

Aantal individuele vragen en antwoorden MedCOI Belgium					
	9ter	CEDOCA	Andere diensten	Q-MED	Totaal
2022	5	1	0	1	6
2023	14	1	0	13	27
2024	13	0	3	42	58

Aantal aanvragen van de gesloten centra	
2022	15
2023	22
2024	21

³⁴ De andere beslissingen worden genomen op basis van artikel 9ter, § 8: de beslissingen zonder voorwerp en tot uitsluiting.

4. Internationale bescherming

4.1 Registratie van verzoeken om internationale bescherming

In 2024 steeg het aantal personen dat een verzoek om internationale bescherming indiende. Er werden 39.615 verzoeken ingediend, dit is 11% meer dan in 2023.

Op 24.10.2024 verhuisde de cel registratie van de verzoeken om internationale bescherming naar de Belliardstraat 68, 1000 Brussel. De activiteiten werden hiervoor niet onderbroken. De verzoekers hebben zich steeds kunnen aanbieden om een verzoek in te dienen.

Aantal verzoekers om internationale bescherming, per type verzoek				
Jaar	Totaal	Eerste verzoek	Volgend verzoek	Percentage volgende verzoeken
2022	36.871	32.219	4.652	13%
2023	35.507	29.589	5.918	17%
2024	39.615	33.146	6.469	16%

Aantal ingediende verzoeken volgens geslacht			
	2022	2023	2024
Man	26.045	24.008	26.336
Vrouw	10.826	11.499	13.279

Meest voorkomende nationaliteiten onder de verzoekers om internationale bescherming (eerste + volgende verzoeken)							
2022				2023			
Nationaliteit	Totaal	Eerste verzoeken	Volgende verzoeken	Nationaliteit	Totaal	Eerste verzoeken	Volgende verzoeken
Afghanistan	6.156	5.762	394	Syrië	4.227	4.009	218
Syrië	3.545	3.271	274	Afghanistan	3.718	2.534	1.184
Palestina	2.802	2.500	302	Palestina	3.249	2.963	286
Burundi	2.736	2.720	16	Turkije	2.570	2.402	168
Eritrea	1.953	1.882	71	Eritrea	2.209	2.138	71
Andere	19.679	16.084	3.595	Andere	19.534	15.543	3.991
Totaal	36.871	32.219	4.652	Totaal	35.507	29.589	5.918

Meest voorkomende nationaliteiten onder de verzoekers om internationale bescherming (eerste + volgende verzoeken)			
2024			
Nationaliteit	Totaal	Eerste verzoeken	Volgende verzoeken
Palestina	5.692	5.332	360
Syrië	5.617	5.347	270
Afghanistan	3.541	1.868	1.673
Eritrea	2.396	2.327	69
Turkije	2.233	1.997	236
Andere	20.136	16.275	3.861
Totaal	39.615	33.146	6.469

Verzoekers om internationale bescherming die verklaren dat ze niet-begeleide minderjarige vreemdelingen (NBMV) zijn, per geslacht en leeftijdsgroep										
Jaar	Totaal (0-17 jaar)	Totaal (18 jaar en + inbegrepen)	Jongens				Meisjes			
			0-13 jaar	14-15 jaar	16-17 jaar	18 jaar en +	0-13 jaar	14-15 jaar	16-17 jaar	18 jaar en +
2022	2.308	3.853	230	796	1.100	1.489	46	55	81	56
2023	1.580	2.594	191	453	683	930	61	75	117	84
2024	1.417	2.345	192	337	655	836	70	69	94	92

Meest voorkomende nationaliteiten onder de verzoekers om internationale bescherming die zich NBMV verklaarden					
2022		2023		2024	
Nationaliteit	Aantal	Nationaliteit	Aantal	Nationaliteit	Aantal
Afghanistan	2.454	Afghanistan	684	Eritrea	513
Syrië	327	Eritrea	471	Syrië	422
Eritrea	306	Syrië	390	Afghanistan	397
Burundi	131	Guinee	198	Guinee	171
Somalië	125	Somalië	153	Palestina	143
Andere	510	Andere	698	Andere	699
Totaal	3.853	Totaal	2.594	Totaal	2.345

Hoeveel er hiervan werkelijk minderjarig zijn, kan u terugvinden in het jaarverslag van de Dienst Voogdij (FOD Justitie).

4.2 Interviews

De cel interviews is belast met het horen van de verzoekers om internationale bescherming, zowel voor de verzoeken die door België moeten worden behandeld als voor de verzoeken die in het kader van de Verordening (EU) 604/2013 (Dublin III) moeten worden behandeld. Ambtenaren die zijn gespecialiseerd in het horen van kwetsbaren, zoals niet-begeleide minderjarige vreemdelingen, maken ook deel uit van deze cel.

In de praktijk ontvangt elke verzoeker een oproep met de precieze datum en uur waarop hij zich bij de DVZ moet aanbieden.

In 2024 werden er 22% minder interviews afgenomen ten opzichte van 2023, door een significatieve daling van het aantal VTE's in de cel interviews. De combinatie van een stijgend aantal aanvragen en een vermindering van het personeel zorgt voor een langere wachttijd voor de interviews.

Aantal verhoren per maand			
Maand	2022	2023	2024
Januari	1.769	3.299	3.298
Februari	1.949	2.896	2.793
Maart	2.443	3.527	2.694
April	1.817	2.650	2.543
Mei	2.464	2.851	2.173
Juni	2.333	3.361	2.450
Juli	1.713	2.699	2.545
Augustus	2.535	3.161	2.103
September	2.935	3.665	2.352
Oktober	2.752	3.286	2.370
November	2.736	3.073	1.880
December	2.519	2.333	1.789
Totaal	27.965	36.801	28.990

Als België verantwoordelijk is voor de behandeling van het verzoek om internationale bescherming, maakt de cel interviews het dossier over aan het CGVS. Voor verzoekers die zonder geldige reden geen gevolg geven aan de oproeping voor het interview, kan de cel interviews een afstand van het verzoek acteren (technische weigering).

Overdracht CGVS en technische weigeringen			
Beslissingen	2022	2023	2024
Overdracht CGVS	25.525	35.918	29.175
Technische weigeringen	2.098	3.243	2.217
Totaal	27.623	39.161	31.392

4.3 Dublin

In het kader van de toepassing van de Verordening (EU) nr. 604/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming dat door een onderdaan van een derde land of een staatloze bij een van de lidstaten wordt ingediend (herschikking), houdt de cel Dublin zich bezig met het behandelen van de aanvragen tot overname of terugname die door België aan andere lidstaten worden gericht en de aanvragen tot overname of terugname die door de andere lidstaten aan België worden gericht. De cel Dublin neemt tevens de beslissingen tot weigering van verblijf in het kader van de Verordening 604/2013 (Dublin III)

Aantal aanvragen die door België verstuurd werden, beslissingen die door België ontvangen werden in het kader van de Verordening 604/2013			
Categorie	2022	2023	2024
Verstuurde aanvragen	15.052	14.079	12.501
Ontvangen akkoorden	8.735	9.607	9.318
Ontvangen weigeringen	6.069	3.764	3.742

Top 5 van de aanvragen die door België verstuurd werden, beslissingen die door België ontvangen werden in het kader van de Verordening 604/2013, per land van bestemming (2022)			
Land van bestemming	Verstuurde aanvragen	Ontvangen akkoorden	Ontvangen weigeringen
Oostenrijk	2.544	1.052	1.477
Duitsland	2.139	1.126	1.008
Frankrijk	1.998	1.176	839
Italië	1.984	1.520	442
Kroatië	1.035	646	122
Andere	5.352	3.215	2.181
Totaal	15.052	8.735	6.069

Top 5 van de aanvragen die door België verstuurd werden, beslissingen die door België ontvangen werden in het kader van de Verordening 604/2013, per land van bestemming (2023)			
Land van bestemming	Verstuurde aanvragen	Ontvangen akkoorden	Ontvangen weigeringen
Italië	3.498	2.430	373
Duitsland	2.307	1.484	818
Frankrijk	1.740	1.036	587
Kroatië	1.680	1.728	164
Oostenrijk	862	454	419
Andere	3.992	2.475	1.403
Totaal	14.079	9.607	3.764

Top 5 van de aanvragen die door België verstuurd werden, beslissingen die door België ontvangen werden in het kader van de Verordening 604/2013, per land van bestemming (2024)			
Land van bestemming	Verstuurde aanvragen	Ontvangen akkoorden	Ontvangen weigeringen
Duitsland	2.356	1.601	743
Frankrijk	2.325	1.414	852
Italië	2.129	2.301	427
Kroatië	1.131	925	223
Spanje	1.019	877	122
Andere	3.541	2.200	1.375
Totaal	12.501	9.318	3.742

Aanvragen die door België verstuurd werden, beslissingen die door België ontvangen werden in het kader van de Verordening 604/2013, per nationaliteit van de betrokken persoon, 2022 – top 5			
Land van nationaliteit	Verstuurde aanvragen	Ontvangen akkoorden	Ontvangen weigeringen
Afghanistan	3.967	1.942	2.031
Moldavië	1.348	644	701
Eritrea	1.043	694	319
Burundi	1.023	638	173
Palestina	1.005	717	290
Andere	6.666	4.100	2.555
Totaal	15.052	8.735	6.069

Aanvragen die door België verstuurd werden, beslissingen die door België ontvangen werden in het kader van de Verordening 604/2013, per nationaliteit van de betrokken persoon, 2023 – top 5			
Land van nationaliteit	Verstuurde aanvragen	Ontvangen akkoorden	Ontvangen weigeringen
Afghanistan	1.764	1.217	561
Eritrea	1.240	776	250
Syrië	940	545	348
Guinee	817	589	196
Palestina	775	577	153
Andere	8.543	5.903	2.256
Totaal	14.079	9.607	3.764

Aanvragen die door België verstuurd werden, beslissingen die door België ontvangen werden in het kader van de Verordening 604/2013, per nationaliteit van de betrokken persoon, 2024 – top 5

Land van nationaliteit	Verstuurde aanvragen	Ontvangen akkoorden	Ontvangen weigeringen
Syrië	1.054	595	440
Eritrea	984	981	204
Moldavië	841	359	488
Afghanistan	788	492	296
Palestina	714	601	128
Andere	8.120	6.290	2.186
Totaal	12.501	9.318	3.742

Beslissingen tot weigering van verblijf

Beslissingen	2022	2023	2024
Weigering van verblijf in het kader van de Verordening 604/2013 (Dublin III)	4.492	6.882	8.020

De cijfers over het effectief aantal overgedragen personen kan u terugvinden in het hoofdstuk over de verwijderingen op pagina 79.

Overname- of terugnameaanvragen ontvangen door België, beslissingen verstuurd door België in het kader van de Verordening 604/2013

Categorie	2022	2023	2024
Binnenkomende aanvragen	2.787	3.539	3.939
Gestuurde akkoorden	1.696	2.338	2.514
Gestuurde weigeringen	1.058	1.180	1.295

Top 5 van de overname- of terugnameaanvragen ontvangen door België, beslissingen verstuurd door België in het kader van de Verordening 604/2013, per land van verzending van de aanvraag, 2022

Land waaruit de aanvraag afkomstig is	Binnenkomende aanvragen	Verstuurde akkoorden	Verstuurde weigeringen
Frankrijk	1.249	761	460
Duitsland	791	447	343
Nederland	206	152	52
Zwitserland	120	79	37
Oostenrijk	68	30	37
Andere	353	227	129
Totaal	2.787	1.696	1.058

Top 5 van de overname- of terugnameaanvragen ontvangen door België, beslissingen verstuurd door België in het kader van de Verordening 604/2013, per land van verzending van de aanvraag, 2023

Land waaruit de aanvraag afkomstig is	Binnenkomende aanvragen	Verstuurde akkoorden	Verstuurde weigeringen
Frankrijk	1.656	1.103	538
Duitsland	991	646	339
Nederland	405	323	80
Zwitserland	151	82	69
Oostenrijk	55	34	23
Andere	281	150	131
Totaal	3.539	2.338	1.180

Top 5 van de overname- of terugnameaanvragen ontvangen door België, beslissingen verstuurd door België in het kader van de Verordening 604/2013, per land van verzending van de aanvraag, 2024

Land waaruit de aanvraag afkomstig is	Binnenkomende aanvragen	Verstuurde akkoorden	Verstuurde weigeringen
Frankrijk	1.612	970	599
Duitsland	1.243	880	337
Nederland	436	334	101
Zwitserland	160	91	60
Italië	112	68	20
Andere	376	171	178
Totaal	3.939	2.514	1.295

Overname- of terugnameaanvragen ontvangen door België, beslissingen verstuurd door België in het kader van de Verordening 604/2013, volgens de nationaliteit van de betrokken persoon, 2022 – top 5

Land van nationaliteit	Binnenkomende aanvragen	Verstuurde akkoorden	Verstuurde weigeringen
Afghanistan	582	405	163
Georgië	210	96	113
Congo (DRC)	188	105	76
Somalië	139	86	46
Irak	117	76	41
Andere	1.551	928	619
Totaal	2.787	1.696	1.058

Overname- of terugnameaanvragen ontvangen door België, beslissingen verstuurd door België in het kader van de Verordening 604/2013, volgens de nationaliteit van de betrokken persoon, 2023 – top 5

Land van nationaliteit	Binnenkomende aanvragen	Verstuurde akkoorden	Verstuurde weigeringen
Afghanistan	1.182	880	294
Moldavië	236	152	71
Congo (DRC)	152	83	71
Georgië	140	54	90
Somalië	129	87	45
Andere	1.700	1.082	609
Totaal	3.539	2.338	1.180

Overname- of terugnameaanvragen ontvangen door België, beslissingen verstuurd door België in het kader van de Verordening 604/2013, volgens de nationaliteit van de betrokken persoon, 2024 – top 5			
Land van nationaliteit	Binnenkomende aanvragen	Verstuurde akkoorden	Verstuurde weigeringen
Afghanistan	1.444	1.182	249
Congo (DRC)	279	157	95
Moldavië	260	166	101
Guinee	151	91	51
Syrië	144	48	84
Andere	1.660	870	715
Totaal	3.939	2.514	1.295

4.3.1 Versnelde procedure en Open Centrum van Zaventem

Op 24 augustus 2022 werd een versnelde procedure ingevoerd voor de verzoekers om internationale bescherming die al een verzoek om internationale bescherming hebben ingediend in een andere lidstaat van de Europese Unie en voor wie de waarschijnlijkheid dat de Dublinverordening van toepassing is, hoog is. De details van deze procedure worden uiteengezet in het activiteitenverslag van 2022.

In 2024 kwamen er 4.460 personen in aanmerking voor de versnelde procedure, dit is 8% minder ten opzichte van 2023, ondanks de stijging van het aantal ingediende aanvragen.

1.111 van deze 4.460 personen konden opgevangen worden in het centrum van Zaventem.

Er werden 3.064 beslissingen tot weigering van verblijf genomen in het kader van Dublin.

Sinds de invoering van de versnelde procedure wordt een daling van het aantal terugnameverzoeken (verzoeken tot terugname van personen die reeds een verzoek om internationale bescherming hebben ingediend in een andere lidstaat van de Europese Unie) vastgesteld. In 2024 werden 8.328 terugnameverzoeken verzonden tegenover 9.049 verzoeken in 2023 en 12.012 verzoeken in 2022. Het aantal overnameverzoeken (verzoeken tot overname van personen die in een andere lidstaat gekend zijn, bijvoorbeeld wegens illegale grensoverschrijding of een visumaanvraag) daalde eveneens in 2024, van 5.030 verzoeken in 2023 naar 4.097 in 2024.

Aantal personen voor wie de versnelde procedure van toepassing is			
Maand	2022	2023	2024
Januari		308	328
Februari		310	311
Maart		379	315
April		327	391
Mei		425	411
Juni		443	315
Juli		412	315
Augustus	(na 24.08) 174	485	372
September	602	474	543
Oktober	680	486	472
November	374	459	313
December	338	334	374
Totaal	2.168	4.842	4.460

Aantal personen voor wie de versnelde procedure van toepassing is, per nationaliteit					
2022		2023		2024	
Burundi	502	Afghanistan	873	Syrië	479
Afghanistan	479	Turkije	521	Turkije	432
Moldavië	181	Rusland	515	Moldavië	425
Palestina	145	Syrië	428	Afghanistan	410
Rusland	88	Moldavië	402	Burundi	375
Turkije	89	Palestina	304	Rusland	220
Syrië	85	Georgië	199	Palestina	217
Eritrea	69	Burundi	191	Georgië	207
Georgië	46	Guinee	149	Eritrea	199
Wit-Rusland	45	Eritrea	140	Guinee	143
Andere	439	Andere	1.120	Andere	1.353
Totaal	2.168	Totaal	4.842	Totaal	4.460

Aantal beslissingen tot weigering van verblijf (26 quater) voor personen voor wie de versnelde procedure van toepassing is			
Maand	2022	2023	2024
Januari		464	326
Februari		271	246
Maart		309	260
April		253	210
Mei		283	201
Juni		354	268
Juli		315	247
Augustus	(na 24.08) 2	336	213
September	225	368	261
Oktober	267	352	391
November	268	385	254
December	349	276	187
Totaal	1.111	3.966	3.064

Nationaliteiten en type beslissing, met of zonder vasthouding in gesloten centrum, voor personen voor wie de versnelde procedure van toepassing is - 2022				
Nationaliteit	26 quater met vasthouding	26 quater met BGV	26 quater zonder BGV	Totaal
Afghanistan	83	229	2	314
Burundi	6	235	0	241
Moldavië	1	87	0	88
Palestina	9	64	0	73
Syrië	11	40	0	51
Turkije	0	45	0	45
Eritrea	7	19	0	26
Rusland	0	21	0	21
Guinee	0	20	0	20
Irak	3	16	0	19
Congo (DRC)	0	19	0	19
Andere	22	171	1	194
Totaal	142	966	3	1.111

Nationaliteiten en type beslissing, met of zonder vasthouding in gesloten centrum, voor personen voor wie de versnelde procedure van toepassing is - 2023				
Nationaliteit	26 quater met vasthouding	26 quater met BGV	26 quater zonder BGV	Totaal
Afghanistan	232	568	0	800
Rusland	22	418	4	444
Turkije	12	417	0	429
Burundi	27	266	0	293
Palestina	15	264	0	279
Syrië	16	247	0	263
Moldavië	24	229	0	253
Georgië	19	116	0	135
Guinee	13	101	0	114
Eritrea	19	94	0	113
Andere	118	723	2	843
Totaal	517	3.443	6	3.966

Nationaliteiten en type beslissing, met of zonder vasthouding in gesloten centrum, voor personen voor wie de versnelde procedure van toepassing is - 2024				
Nationaliteit	26 quater met vasthouding	26 quater met BGV	26 quater zonder BGV	Totaal
Turkije	5	347	3	355
Burundi	6	315	0	321
Afghanistan	102	217	0	319
Moldavië	13	218	0	231
Syrië	23	196	0	219
Rusland	8	188	0	196
Palestina	8	163	0	171
Eritrea	26	120	1	147
Georgië	12	111	1	124
Guinee	7	96	0	103
Andere	79	798	1	878
Totaal	289	2.769	6	3.064

Aantal personen die na een toewijzing door Fedasil in het opvangcentrum van Zaventem zijn aangekomen			
Maand	2022	2023	2024
Januari		93	107
Februari		171	169
Maart		185	129
April		183	169
Mei		154	116
Juni		186	126
Juli		120	109
Augustus	(na 24.08) 100	176	78
September	94	129	49
Oktober	135	171	54
November	122	124	46
December	128	118	65
Totaal	579	1.810³⁵	1.217

ICAM-gesprekken met de personen die in het opvangcentrum van Zaventem verblijven			
Maand	2022	2023	2024
Januari		197	174
Februari		105	154
Maart		180	154
April		170	149
Mei		223	137
Juni		213	186
Juli		222	171
Augustus	(na 24.08) 0	169	160
September	156	188	114
Oktober	64	218	124
November	66	189	115
December	206	161	66
Totaal	492	2.235	1.704

4.4 Printrak

De cel Printrak neemt de vingerafdrukken en voert de controles voor de verzoekers om internationale bescherming uit. In het kader van deze aanvragen zorgt Printrak met behulp van verschillende databanken (EURODAC, VIS) voor de controles en het informatiebeheer. Printrak houdt zich ook bezig met het klasseren van de resultaten en de verzending van de relevante informatiegegevens naar de betrokken cellen van de afdeling Internationale Bescherming. Parallel daarmee werkt de dienst nauw samen met de verwijderingsdiensten en zorgt voor de vergelijking van de biometrische gegevens voor de vreemdelingen die onwettig op het grondgebied verblijven en dit in samenwerking met de verwijderingsdiensten in het kader van de identificatie van personen. De hits betreffen eveneens personen die een internationaal beschermingsstatuut verkregen hebben in een andere lidstaat.

³⁵ Dit betreft een rechtzetting van het cijfer van 2023..

Hits Eurodac 1 en 2 van de verzoekers om internationale bescherming

In het kader van de verzoeken om internationale bescherming worden de vingerafdrukken met Eurodac vergeleken. De cijfers hieronder geven het aantal personen weer die in een lidstaat zijn gekend omdat ze er reeds internationale bescherming hebben aangevraagd of omdat ze de grenzen illegaal hebben overschreden.

Aantal hits Eurodac 1 en 2 en % met betrekking tot het aantal uitgevoerde vingerafdrukken		
2022	2023	2024
14.537	13.822	15.685
46,97%	47,38%	49,37%

Personen die via Eurodac worden geseind als personen die in een andere lidstaat internationale bescherming hebben bekomen (M-status)

Sinds juni 2019 worden deze statistische gegevens verzameld, omdat vastgesteld werd dat veel verzoekers om internationale bescherming die reeds een beschermingsstatuut hebben, opnieuw bescherming aanvragen in België.

De personen die in België bescherming aanvragen en in een andere lidstaat reeds internationale bescherming hebben bekomen, worden in het centraal Eurodac-systeem geseind.

Alle EU-lidstaten, plus Zwitserland en Noorwegen, nemen deel aan dit systeem.

Aantal personen dat in een andere lidstaat een internationale beschermingsstatuut heeft			
Maand	2022	2023	2024
Januari	126	141	334
Februari	89	112	291
Maart	108	213	234
April	97	162	236
Mei	155	248	226
Juni	143	155	180
Juli	97	228	397
Augustus	108	225	475
September	107	199	454
Oktober	110	208	211
November	105	242	1.146
December	128	320	641
Totaal	1.373	2.453	4.825

4.825 personen die reeds in een andere lidstaat een internationale bescherming bekomen hebben, hebben een verzoek ingediend in België. In 2023 waren dat er 2.453. Er valt dus een sterke stijging vast te stellen van het aantal personen dat reeds een beschermingsstatuut bezit en opnieuw een bescherming aanvraagt in België.

85,5% van de hits betreffen statuten uitgereikt door Griekenland (4.129 hits). Op de tweede plaats komt Duitsland (153 hits), Spanje en Frankrijk komen op de derde plaats (131 hits).

De maand waarin de M-status wordt geregistreerd, komt niet noodzakelijk overeen met de maand van indienen van het verzoek in België.

Naast vingerafdrukken in het kader van de procedure internationale bescherming, controleert Printrak ook vingerafdrukken op vraag van de politie.

Aantal behandelde sets vingerafdrukken ontvangen van de politiediensten	
2022	32.147
2023	28.196
2024	28.103

4.5 Opvolging

De cel Opvolging Internationale Bescherming is belast met de opvolging van de personen die een internationale beschermingsstatus hebben bekomen in België en die wegens een vaststelling van fraude, een terugkeer naar het land van herkomst, openbare orde en/of nationale veiligheid het voorwerp uitmaken van een vraag tot opheffing of intrekking van de status aan het CGVS. Deze cel zorgt ook voor de opvolging op het gebied van het verblijf (heroverweging van het verblijf na een definitieve intrekking of opheffing van de internationale beschermingsstatus) en de opvolging van de terugkeer (in samenwerking met de verwijderingsdiensten).

Aantal door de DVZ ingediende intrekking- of opheffingsaanvragen, naargelang de status			
Jaar	Vluchteling	Subsidiaire bescherming	Totaal
2022	149	49	198
2023	107	33	140
2024	185	61	246

Opvolging door de DVZ van de intrekkingen en opheffingen van het vluchtelingenstatuut of de subsidiaire beschermingsstatus als gevolg van een aanvraag van de DVZ, volgens het jaar van de beslissing				
Jaar	Beslissing tot einde / intrekking van verblijf		Vaststelling van het verlies van het verblijfsrecht	Totaal
	Zonder BGV	Met BGV		
2022	20	20	5	45
2023	9	22	5	36
2024	4	12	6	22

Top van de betrokken nationaliteiten voor de intrekking- of opheffingsaanvragen					
2022		2023		2024	
Nationaliteit	Personen	Nationaliteit	Personen	Nationaliteit	Personen
Irak	38	Afghanistan	31	Afghanistan	53
Afghanistan	31	Syrië	20	Syrië	42
Syrië	26	Palestina	16	Irak	35
Onbepaald	16	Irak	15	Palestina	16
Turkije	13	Eritrea	9	Eritrea	16
Andere	74	Andere	49	Andere	84
Totaal	198	Totaal	140	Totaal	246

De cel is eveneens belast met de opvolging van de bevelen om het grondgebied te verlaten volgend op een negatieve beslissing van het CGVS en de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen.

Het aantal genomen bevelen om het grondgebied te verlaten is in 2024 bijna met 25% gestegen ten opzichte van het jaar 2023.

Aantal bevelen om het grondgebied te verlaten			
Maand	2022	2023	2024
Januari	467	471	634
Februari	295	435	771
Maart	477	373	704
April	301	511	660
Mei	282	616	566
Juni	230	417	359
Juli	308	407	628
Augustus	236	346	426
September	278	369	436
Oktober	337	584	677
November	318	437	743
December	422	477	609
Totaal	3.951	5.443	7.213

Daarnaast neemt de cel ook bevelen om het grondgebied te verlaten nadat de verzoeker impliciet of expliciet afstand deed van zijn verzoek om internationale bescherming. In 2024 betrof het 1.310 bevelen om het grondgebied te verlaten, tegenover 2.552 in 2023 en 1.298 in 2022.

In 2024 werden 1.265 beslissingen genomen tot reactivatie van een eerder afgeleverd bevel om het grondgebied te verlaten, tegenover 707 in 2023 en 1.421 in 2022.

De cel is eveneens belast met het versturen van de instructies aan de bevoegde gemeentelijke administraties wanneer een B-kaart mag worden afgeleverd na het bekomen van een vluchtelingenstatus of subsidiaire beschermingsstatus.

Aantal instructies voor het afleveren van een B-kaart	
2022	4.260
2023	9.535
2024	9.500

De B-kaart kan worden aangevraagd door personen die internationale bescherming hebben gekregen, 5 jaar na de indiening van het verzoek om internationale bescherming dat aanleiding heeft gegeven tot de toekenning van de beschermingsstatus. De aanvraag gebeurt via de gemeente en vereist een instructie van de DVZ.

4.6 Administratie

Identiteitscorrecties in het wachtregister

Het gaat om de identiteitscorrecties voor de verzoekers om internationale bescherming wier procedure loopt en die in het wachtregister (WR) zijn ingeschreven. In geval van wijzigingen worden het CGVS en de RVV over de uitgevoerde wijzigingen geïnformeerd.

De oprichting van een cel 'quality control' in 2024 om de kwaliteit van de ingegeven gegevens te controleren voordat het dossier wordt overgedragen aan het CGVS verklaart de afname van het aantal identiteitscorrecties in het wachtregister in 2024.

Aantal identiteitscorrecties	
2022	306
2023	138
2024	56

Afgifte van een duplicaat van een bijlage 26/26 quinquies

Het betreft het aantal duplicaten afgeleverd op basis van een attest van verlies opgesteld door de politie.

Aantal afgeleverde duplicaten	
2022	508
2023	392
2024	624

Inschrijving in het wachtregister - in België geboren kinderen waarvan voor één van de ouders een internationale beschermingsprocedure hangende is

Na de geboorte van een kind op het grondgebied schrijft het gemeentebestuur het kind in het Rijksregister in. De gemeente stuurt de geboorteakte naar de cel administratie, die de informatie invoert in de informatietypes van het Rijksregister.

Het CGVS en de RVV worden over de geboorte van het kind geïnformeerd.

Door de langere behandelingstermijnen van de verzoeken om internationale bescherming en de stijging van de gezamenlijke werkvoorraad (DVZ, CGVS en RVV inbegrepen) is het aantal in België geboren kinderen dat moet ingeschreven worden in het wachtregister sterk gestegen in 2024. Dit betekent een bijkomende werklast voor de cel administratie.

Inschrijvingen in het wachtregister van in België geboren kinderen	
2022	148
2023	398
2024	947

Inschrijving in het vreemdelingenregister - in België geboren kinderen waarvan één van de ouders als vluchteling erkend is

Na de geboorte van een kind op het grondgebied schrijft het gemeentebestuur het kind in het Rijksregister in, indien op zijn minst een van de ouders als vluchteling erkend is. Het kind geniet van het verblijf van de erkende ouder.

Indien de ouder wenst dat het kind de vluchtelingenstatus bekommt, moet een verzoek om internationale bescherming worden ingediend.

Inschrijvingen in het vreemdelingenregister van in België geboren kinderen	
2022	297
2023	371
2024	384

Schoolreizen

Door een besluit van 30 november 1994³⁶ heeft de Raad van de Europese Unie duidelijk gemaakt dat hij het reizen voor scholieren uit derde landen die wettig op het grondgebied van de lidstaten verblijven wil vereenvoudigen.

Het kind uit een derde land dat in een lidstaat van de Europese Unie verblijft, moet wettig op het grondgebied verblijven en in een algemene onderwijsinstelling, dit wil zeggen primair of secundair onderwijs, naar school gaan. De scholieren-/studentengroep moet worden begeleid door een leerkracht van de school die de schoolreis organiseert. Om met een groep scholieren te mogen reizen binnen de EU, moet een namenlijst worden ingevuld, die door de DVZ wordt nagekeken ter goedkeuring.

Voor de onderstaande gegevens is het belangrijk te weten dat tot 2024 de teleenheid het aantal behandelde lijsten was, vanaf 2024 wordt het aantal personen geteld.

³⁶ Besluit van de Raad van de Europese Unie van 30 november 1994 inzake een gemeenschappelijk optreden, door de Raad aangenomen op basis van artikel K.3, lid 2, onder b), van het Verdrag betreffende de Europese Unie, ter vereenvoudiging van het reizen voor scholieren uit derde landen die in een Lid-Staat verblijven.

Aantal behandelde lijsten	
2021	23
2022	189
2023	395

Aantal verzoekers	
2024	1.379

4.7 Tijdelijke bescherming

De tijdelijke bescherming is een buitengewone procedure die werd ingevoerd door de richtlijn 2001/55/EG van de Raad van 20 juli 2001 betreffende minimumnormen voor het verlenen van tijdelijke bescherming in geval van massale toestroom van ontheemden en maatregelen ter bevordering van een evenwicht tussen de inspanning van de lidstaten voor de opvang en het dragen van de consequenties van de opvang van deze personen. Deze richtlijn werd omgezet in het Belgisch recht.

Door een uitvoeringsbesluit van 4 maart 2022 heeft de Raad van de Europese Unie het bestaan van een massale toestroom in de Unie van ontheemden die Oekraïne wegens een gewapend conflict hebben moeten verlaten, vastgesteld.

Het besluit betreffende de tijdelijke bescherming is van toepassing op de Oekraïense onderdanen en hun gezinsleden wier hoofdverblijfplaats zich voor 24 februari 2022 in Oekraïne bevond, de staatlozen en de onderdanen van andere derde landen dan Oekraïne die internationale bescherming of gelijkwaardige nationale bescherming genoten in Oekraïne en hun gezinsleden wier hoofdverblijfplaats zich voor 24 februari 2022 in Oekraïne bevond, en ten slotte op de onderdanen van derde landen die vóór 24 februari 2022 legaal in Oekraïne verbleven, op basis van een geldige permanente verblijfsvergunning, en die niet in veilige en duurzame omstandigheden kunnen terugkeren naar hun land of regio van oorsprong.

Aantal personen die een attest van tijdelijke bescherming hebben ontvangen, per maand			
Maand	2022	2023	2024
Januari		1.561	1.218
Februari		1.469	1.002
Maart	26.507	1.367	989
April	11.035	1.037	1.035
Mei	7.278	1.180	968
Juni	4.325	1.292	893
Juli	3.156	1.372	1.412
Augustus	3.106	1.549	1.460
September	2.202	1.431	1.306
Oktober	2.094	1.352	1.144
November	1.918	1.089	1.016
December	1.735	927	834
Totaal	63.356	15.626	13.277

Aantal personen met een beschermingsattest, per geslacht en per leeftijdsgroep 2024						
	0-12	13-17	18-34	35-64	65+	Totaal
Mannen	1.186	835	2.102	1.931	183	6.237
Vrouwen	1.068	443	2.341	2.759	426	7.037
Onbepaald	0	0	0	2	1	3
Totaal	2.254	1.278	4.443	4.692	610	13.377

Aantal personen die een beschermingsattest hebben ontvangen, per nationaliteit, 2024					
2022		2023		2024	
Oekraïne	61.899	Oekraïne	15.343	Oekraïne	13.136
Onbepaald	211	Onbepaald	125	Onbepaald ³⁷	62
Armenië	196	Rusland	49	Moldavië	22
Rusland	183	Moldavië	28	Armenië	17
Afghanistan	129	Armenië	15	Rusland	13
Andere	738	Andere	66	Andere	27
Totaal	63.356	Totaal	15.626	Totaal	13.277

Een tijdelijke bescherming die in België is toegekend, wordt beëindigd wanneer opnieuw een tijdelijke bescherming wordt bekomen in een ander land dat het uitvoeringsbesluit van 4 maart 2022 van de Raad van de Europese Unie toepast. Dit vergt een formele beslissing tot opheffing van de tijdelijke beschermingsstatus. In voorkomend geval wordt de afgegeven verblijfstitel (A-kaart, of bijlage 15 die in afwachting van de afgifte van de A-kaart afgegeven werd) ingetrokken.

Het feit dat men tijdelijke bescherming bekomen heeft in een andere lidstaat, verhindert daarentegen niet dat de persoon vervolgens tijdelijke bescherming aanvraagt in België, omdat de EU-lidstaten hebben beslist om het artikel 11 van de richtlijn 2001/55/EG niet toe te passen.³⁸ In dit geval wordt de tijdelijke bescherming echter niet automatisch toegekend. Vooraleer een beslissing wordt genomen, wordt een individueel onderzoek van de situatie van de persoon uitgevoerd.

Een in België toegekende tijdelijke beschermingsstatus kan ook ingetrokken worden om redenen van fraude, openbare orde of nationale veiligheid.

Opheffing en intrekking van de tijdelijke beschermingsstatus			
Beslissingen	2022	2023	2024
Opheffing	324	2.231	553
Intrekking	2	6	18
Totaal	326	2.237	571

Voor een bepaald aantal personen werd een beslissing tot weigering van de toekenning van de tijdelijke beschermingsstatus genomen.

Aantal personen aan wie een negatieve beslissing werd betekend, per reden van weigering			
	2022	2023	2024
Verblijfstitel (andere dan tijdelijke bescherming) in een andere lidstaat	676	244	126
Uitsluiting van de tijdelijke bescherming	9	3	0
Fraude	9	13	10
Weigering tijdelijke bescherming ³⁹	130	31	20
Weigering (voldoet niet aan de door het besluit van de Raad vastgelegde voorwaarden)	766	788	727
Totaal	1.587	1.079	883

³⁷ De nationaliteit in de statistieken van de DVZ is onbepaald.

³⁸ Het artikel 11 van de richtlijn 2001/55/CE bepaalt dat de lidstaten de personen met een tijdelijke bescherming terugnemen op hun grondgebied wanneer de persoon in kwestie op het grondgebied van een andere lidstaat verblijft of er toegang toe tracht te krijgen zonder toelating.

³⁹ Weigering na een aanvraag gebaseerd op categorie 3, namelijk de onderdanen van derde landen die vóór 24 februari 2022 legaal in Oekraïne verbleven, op basis van een geldige permanente verblijfsvergunning, en die niet in veilige en duurzame omstandigheden kunnen terugkeren naar hun land of regio van oorsprong. Deze categorie omvat ook de personen die de toekenning van de tijdelijke beschermingsstatus aanvragen, maar die niet voldoen aan de definitie van deze derde categorie (voorbeeld: personen die tijdelijk in Oekraïne verbleven).

Aantal personen aan wie een negatieve beslissing werd betekend, per nationaliteit					
2022		2023		2024	
Oekraïne	1.089	Oekraïne	859	Oekraïne	772
Marokko	49	Moldavië	13	Moldavië	18
Moldavië	42	Onbepaald	32	Onbepaald	13
Onbepaald	0	Rusland	24	Armenië	12
Armenië	35	Armenië	13	Rusland	11
Rusland	29	Marokko	22	Georgië	9
Andere	343	Andere	116	Andere	48
Totaal	1.587	Totaal	1.079	Totaal	883

4.8 Staatloosheid

Vanaf 1 september 2024 is de wet die voorziet in een specifieke verblijfsprocedure wegens staatloosheid⁴⁰ in werking getreden.

Een aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid wordt rechtstreeks ingediend bij de DVZ via aangetekend schrijven. Vervolgens wordt de aanvraag door de DVZ beoordeeld in functie van de voorwaarden voor inoverwegingname van de aanvraag zoals bepaald door de wet van 15 december 1980. Indien de DVZ beslist de aanvraag in overweging te nemen, wordt aan het CGVS een advies gevraagd. Op basis van dit advies neemt de DVZ een beslissing inzake het verblijf. Indien de beslissing positief is wordt een toelating tot verblijf toegekend voor beperkte duur. Na een termijn van 5 jaar wordt de vreemdeling in principe voor onbeperkte duur toegelaten. Indien de beslissing negatief is, kan beroep worden aangetekend bij de RvV.

Indien de vreemdeling een verzoek om internationale bescherming lopende heeft, wordt de procedure staatloosheid in principe opgeschort tot een definitieve beslissing wordt genomen over het verzoek om internationale bescherming. Indien de vluchtelingenstatus of de subsidiaire beschermingsstatus wordt toegekend, wordt de aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid zonder voorwerp.

In 2024 (01/09/2024 – 31/12/2024) ontving de DVZ 19 aanvragen om een machtiging tot verblijf wegens staatloosheid, waarvan er 5 werden opgeschort wegens een lopend verzoek om internationale bescherming.

Beslissingen staatloosheid 2024				
Vraag advies CGVS	Niet-inoverwegingname	Zonder voorwerp	Toekenning verblijf	Weigering verblijf
4	3	1	0	0

NB Het totaal aantal genomen beslissingen gedurende een jaar komt niet overeen met het aantal ingediende aanvragen. Een aanvraag wordt immers niet noodzakelijk behandeld in het jaar waarin ze werd ingediend.

⁴⁰ Wet van 10 maart 2024 tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen wat betreft de aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid (BS 22 augustus 2024)

5. De strijd tegen de irreguliere migratie

5.1 Controle aan de Schengenbuitengrenzen

Wanneer de vreemdeling bij aankomst niet aan de vereiste binnenkomstvoorwaarden voldoet, stelt de met de grenscontrole belaste agent van de Federale Politie een administratief verslag van de controle op en bezorgt dit aan de DVZ. De DVZ onderzoekt elk dossier op individuele wijze en neemt een gemotiveerde beslissing op basis van de gegevens uit het administratief verslag van de politie, dat de verklaringen van de betrokkene bevat, en de gegevens uit het DVZ-dossier indien betrokkene reeds gekend is.

De beslissing die de DVZ neemt is ofwel een beslissing tot teruggrijping met eventuele vasthouding als de teruggrijping niet dadelijk kan doorgaan, ofwel een beslissing om de toegang tot het grondgebied te verlenen mits, zo nodig, de afgifte van een visum. De binnenkomstvoorwaarden gelden voor het gehele Schengengrondgebied, aangezien de controle verlegd werd naar de buitengrenzen van dit gebied.

Aantal beslissingen aan de buitengrenzen			
	2022	2023	2024
Beslissingen tot teruggrijping	2.248	2.476	2.556
Visa afgeleverd aan zeelui	5.434	5.229	5.972
Transits IOM	837	1.555	1.863
Transit van door derde landen gerepatrieerde personen	157	122	159
Verzoekers om internationale bescherming (incl. kinderen) aan de grens	580	648	753
Verklaarde NBMV (waarvan effectief NBMV na onderzoek)	31 (28 = 86%)	25 (25=100%)	15 (13 = 86%)

De stijging na de drastische daling door de COVID-19 reisrestricties, blijft zich verder zetten. Voor 2024 is dit een lichte stijging tov 2023.

5.1.1 Beslissingen tot teruggrijping aan de grens

Dit betekent dat de toegang tot het grondgebied wordt geweigerd, omdat er niet aan de binnenkomstvoorwaarden om het Schengengrondgebied te betreden, wordt voldaan.

Aantal beslissingen tot teruggrijpingen per grenspost							
	Luchtgrens			Zeegrens			
	2022	2023	2024		2022	2023	2024
BNL	1.637	1.672	1551	Antwerpen	0	1	0
Gosselies	608	794	1001	Gent	0	0	0
Bierset	3	7	4	Zeebrugge	0	0	0
Deurne	0	2	0	Blankenberge	0	0	0
Oostende	0	0	0	Oostende Nieuwpoort	0	0	0
Totaal	2.248	2.475	2.556	Totaal	0	1	0

Top 10 nationaliteiten bij de beslissingen tot terugdrijving			Top 3 van de herkomstluchthavens
	Aan alle grensposten samen	Op de luchthaven van Brussel-Nationaal	
2022	<ul style="list-style-type: none"> - Albanië - Turkije - Congo (DRC) - Palestina - Moldavië - Marokko - Colombia - Oekraïne - Rusland - Syrië 	<ul style="list-style-type: none"> - Albanië - Turkije - Congo (DRC) - Colombia - Palestina - Moldavië Marokko - Rusland - Kameroen - Burundi 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tirana 2. Istanboel 3. Manchester
2023	<ul style="list-style-type: none"> - Albanië - Turkije - Oekraïne - Moldavië - Palestina - Congo (DRC) - Colombia - Marokko - Georgië - N. Macedonië 	<ul style="list-style-type: none"> - Turkije - Albanië - Congo (DRC) - Colombia - Palestina - Moldavië - Marokko - Kameroen - Venezuela - Ivoorkust 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Istanboel 2. Tirana 3. Londen
2024	<ul style="list-style-type: none"> - Albanië - Palestina - Turkije - Kosovo - Congo (DRC) - Marokko - Moldavië - Georgië - N. Macedonië - Syrië 	<ul style="list-style-type: none"> - Palestina - Turkije - Congo (DRC) - Moldavië - Marokko - Albanië - Syrië - Kameroen - Kosovo - Ghana 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tirana 2. Istanboel 3. Skopje

De meest voorkomende motieven in volgorde van belang voor de beslissing tot terugdrijving van deze nationaliteiten:

- Onduidelijk reismotief;
- Geen of geen geldig reisdocument;
- Geen of geen geldig visum;
- SIS-seining;
- Reeds 90 op 180 dagen op het Schengengebied verbleven;
- Onvoldoende bestaansmiddelen.

Aantal effectieve terugdrijvingen			
	2022	2023	2024
Aantal beslissingen tot terugdrijving	2.248	2.476	2.556
Aantal effectief uitgevoerde terugdrijvingen	1.752	1.843	1.883

Top 5 teruggedreven nationaliteiten						
	2022		2023		2024	
1	Albanië	468	Albanië	347	Albanië	456
2	Moldavië	91	Moldavië	120	Kosovo	133
3	Congo (DRC)	75	Colombië	113	Georgië/Moldavië	106
4	Turkije	73	Oekraïne	106	Congo (DRC)	101
5	Colombië	70	Turkije	101	Marokko	98

Top 5 van de bestemmingen van de terugdrijvingen						
	2022		2023		2024	
1	Tirana	379	Tirana	298	Tirana	487
2	Istanboel	175	Istanboel	211	Istanboel	210
3	Londen	79	Londen	110	Skopje	142
4	Manchester	78	Punta Cana	83	Chisinau	87
5	Chisinau	63	Chisinau	73	Londen	78

Het aantal beslissingen tot terugdrijving en het aantal effectieve terugdrijvingen verschilt omdat personen die worden tegengehouden aan de grens kunnen worden vrijgesteld vb. ingevolge een rechterlijke beslissingen of een aanvraag internationale bescherming en betrokkene toegang tot het grondgebied wordt verleend in afwachting van de behandeling van het verzoek.

Tussen de nationaliteiten van de teruggedreven personen en hun bestemming is geen één op één overeenstemming. Dat is te verklaren doordat een persoon, ongeacht zijn nationaliteit doorgaans wordt teruggedreven naar de plaats van inschepping, wat dus een ander land kan zijn dan dat waarvan betrokkene onderdaan is.

5.1.2 Beslissingen tot het verlenen van toegang tot het grondgebied

	Afgeleverde visastickers aan zee-en luchtgrens (zowel doorreisvisa als visa voor kort verblijf)	Waarvan visastickers aan transiterende zeelieden
2022	5.628	5.434
2023	5.459	5.229
2024	6.196	5.972

5.1.3 Transitfaciliteiten voor IOM-passagiers

De DVZ verleent, indien nodig, transitvisa aan vreemdelingen die met IOM vanuit derde landen via de luchthaven van Brussel-Nationaal (BNL) naar een ander Europees land, Canada, Australië of de Verenigde Staten van Amerika reizen.

Aantal transiterende personen via BNL	
2022	837
2023	1.555 ⁴¹
2024	1.863

5.1.4 Toestemming voor transits van gerepatrieerde personen

Voor vreemdelingen die op beslissing van een ander land worden gerepatrieerd, is soms een transit nodig op de luchthaven Brussel-Nationaal. Hiervoor is een voorafgaandelijk akkoord nodig. Om het aantal weigeringen te beperken en de vlotte werking met de andere landen verder te zetten, wordt er een reservatielijst aangelegd. Als een dag volzet is, met name 5 personen per dag⁴², worden de meeste andere landen hiervan op de hoogte gesteld via e-mail.

	Aanvragen	Effectief getransiteerde personen	Geannuleerde transits
2022	345	157	188
2023	274	122	152
2024	403	159	244

⁴¹ De toename wordt verklaard door het hernemen van het luchtverkeer na de coronacrisis.

⁴² Praktische werkafspraken met de Federale Politie.

Top 3 van de landen die een transit aanvragen					
2022		2023		2024	
Landen	Aantal aanvragen	Landen	Aantal aanvragen	Landen	Aantal aanvragen
Duitsland	224	Duitsland	160	Duitsland	226
Zweden	25	Zweden	32	Zweden	54
Canada	15	Canada/Noorwegen	14	Nederland	30

5.1.5 Niet-begeleide minderjarige vreemdelingen

Aantal nbmv aan de grens			
	2022	2023	2024
Verklaarde NBMV	31	25	15
Waarbij twijfel over de leeftijd	3	1	3
Effectieve minderjarigen	28 (86%)	25 (100%)	13 (86%)
Verzoeken om internationale bescherming	10	3	6
Terugdrijving met gezinshereniging in het land van herkomst, steeds in samenspraak met en na akkoord van de voogd	2	15	0

In 2022 waren de meest voorkomende nationaliteiten onder de 28 NBMV India (8) en Kameroen (6), in 2023 onder de 25 NBMV Ivoorkust (6). In 2024 was de meest voorkomende nationaliteit Palestina (4).

5.2 Controle op het grondgebied

5.2.1 Intercepties

De politie stuurt administratieve verslagen van bestuurlijke aanhouding van vreemdelingen door naar de DVZ, waarop deze een beslissing moet nemen. Hieronder wordt het totaal aantal intercepties en de genomen beslissingen weergegeven. Er wordt ook weergegeven onder welke categorie de interceptie valt. De aantallen van de verschillende categorieën kunnen niet worden opgeteld. Een persoon die bijvoorbeeld als transmigrant wordt beschouwd, kan ook een inbreuk op de openbare orde hebben gepleegd en zal dan in beide kolommen worden geteld. De intercepties waarvoor geen categorie is aangeduid, worden enkel in de kolom 'totaal' geteld.

Aantal intercepties en genomen beslissingen								
Beslissing	2022				2023			
	Totaal intercepties	Openbare orde	Zwart-werk	Transmigratie	Totaal intercepties	Openbare orde	Zwart-werk	Transmigratie
Totaal	24.727	9.968	1.031	988	28.331	11.036	1.246	757
Vasthouding	1.690	823	196	63	1.952	886	246	34
BGV	7.967	3.116	615	451	9.873	3.719	788	405
Herbevestiging BGV	4.666	1.534	75	107	4.765	1.777	42	41
Geen maatregel ⁴³	6.674	2.598	137	189	8.827	3.396	158	162
Verklaarde minderjarige	2.574	1.156	4	169	2.387	1.020	4	109
Andere ⁴⁴	1.156	741	4	9	527	238	8	6

⁴³ De vreemdeling heeft recht op verblijf of er is een lopende procedure.

⁴⁴ In sommige gevallen neemt de DVZ geen beslissing omdat dit niet langer nodig is, na een opsluiting door het parket bijvoorbeeld.

Aantal intercepties en genomen beslissingen				
	2024			
Beslissing	Totaal intercepties	Openbare orde	Zwartwerk	Transmigratie
Totaal	28.255	10.413	1.225	909
Vasthouding	2.105	946	294	37
BGV	8.914	3.104	700	377
Herbevestiging BGV	5.405	1.785	56	53
Geen maatregel	8.882	3.371	162	204
Verklaarde minderjarige	2.291	926	6	230
Andere	658	281	7	8

De top 5 van de verklaarde nationaliteiten bij interceptie					
2022		2023		2024	
Marokko	6.343	Marokko	7.741	Marokko	7.288
Algerije	5.324	Algerije	5.998	Algerije	5.782
Tunesië	1.424	Tunesië	1.776	Tunesië	1.908
Roemenië	1.052	Roemenië	1.111	Roemenië	1.197
Albanië	805	Albanië	756	Brazilië	739

De top 5 van de verklaarde nationaliteiten voor de beslissingen tot vasthouding					
2022		2023		2024	
Albanië	290	Albanië	295	Albanië	307
Marokko	134	Brazilië	175	Marokko	204
Georgië	131	Roemenië	116	Brazilië	174
Brazilië	127	Marokko	103	Roemenië	140
Algerije	112	Georgië	96	Georgië	108

De Top 5 van de verklaarde nationaliteiten van de transmigranten					
2022		2023		2024	
Eritrea	413	Eritrea	218	Eritrea	225
Algerije	102	Marokko	103	Soedan	141
Marokko	98	Algerije	65	Irak	112
Afghanistan	53	Irak	55	Afghanistan	52
Soedan	48	Afghanistan	44	Ethiopië	52

Op vraag van de politie en sociale inspectiediensten en op eigen initiatief neemt de DVZ op het terrein deel aan acties wanneer er wordt verwacht dat een groot aantal personen in onwettig verblijf zullen worden geïntercepteerd.

Jaar	Acties	Ontvangen administratieve verslagen van controles	Vasthoudingen	BGV	Herbevestiging BGV	Minderjarigen	Geen maatregel	Andere ⁴⁵
2022	245	377	92	163	44	13	56	9
2023	320	902	229	370	98	39	156	10
2024	267	551	161	221	56	10	98	5

⁴⁵ Van de 10 gevallen in 2023 betreft het 8 gerechtelijke aanhoudingen. In 2024 5 gerechtelijke aanhoudingen.

5.2.2 Behandeling van de overnames door België

Deze rubriek bevat de bilaterale aanvragen door andere EU-lidstaten aan België tot overname van personen die een verblijfsrecht hebben in België en de gegeven akkoorden tot overname. Afhankelijk van het bilateraal akkoord kan er ook een overname worden gevraagd voor personen in onwettig verblijf in België:

Jaar	Aantal bilaterale aanvragen	Aantal akkoorden
2022	130	110
2023	149	134
2024	166	105

Beslissing genomen op het moment van de effectieve overname			
	2022	2023	2024
Vasthouding	0	0	0
BGV	37	51	10
Herbevestiging BGV	3	5	2
Geen maatregel ⁴⁶	38	43	41
Verklaarde minderjarige	1	5	0
Andere ⁴⁷	0	0	0
Totaal	80	112	55

5.2.3 Gedetineerden

De DVZ staat in voor de administratieve opvolging van de dossiers van vreemdelingen die zijn opgesloten voor feiten van gemeen recht. Dagelijks wordt voor de nieuwe opsluitingen van vreemdelingen de databank van de gevangenen aangevuld met de verblijfssituatie en wordt, indien nodig, aan de gedetineerde vreemdelingen zonder verblijfsrecht een formulier voor het hoorrecht betekend. Als blijkt dat de gedetineerde vreemdeling zonder verblijfsrecht niet over geldige documenten beschikt, wordt de identificatieprocedure opgestart. Als er nog openstaande procedures zijn (gezinshereniging, verzoek om internationale bescherming, regularisatie,...) zullen deze worden behandeld.

Aantal opsluitingen door Justitie die opgevolgd werden door de DVZ	
2022	8.294
2023	8.993
2024	8.894

5.2.3.1 Beslissingen genomen na invrijheidstelling door Justitie

Dagelijks ontvangt de DVZ van de gevangenis aanvragen tot invrijheidstelling waarop de DVZ een beslissing moet nemen op verblijfsrechtelijk vlak. Rekening houdend met de aanvraag (opheffing aanhoudingsmandaat, verzet, voorlopige invrijheidstelling, strafeinde, beslissing strafuitvoeringsrechtbank ...), de verblijfssituatie, familiale en gezinssituatie en dit in afweging met het persoonlijk gedrag, hoorrechten, arresten, vonnissen, strafregister, Dublinverordening ... stelt de DVZ gemotiveerde beslissingen op. Wanneer de DVZ wenst over te gaan tot een gedwongen verwijdering en de vreemdeling niet langer in de gevangenis kan blijven, wordt een plaats in een gesloten centrum gezocht en dient er een transfert te worden georganiseerd naar het centrum.

⁴⁶ De vreemdeling heeft recht op verblijf of er is een lopende procedure.

⁴⁷ In sommige gevallen neemt de DVZ geen beslissing omdat dit niet langer nodig is, na een opsluiting door het parket bijvoorbeeld.

De DVZ werkt proactief aan de verwijdering van gedetineerden zonder wettelijk verblijf. Hierbij moeten we een onderscheid maken tussen zij die die veroordeeld zijn tot een straf van 3 jaar of minder en zij met een straf van meer dan 3 jaar. Tot 1 september 2023 konden de eersten genieten van een bijna automatische voorlopige invrijheidstelling toegekend door de gevangenisdirecteur. Hierdoor was een verwijdering mogelijk vanaf 4 maanden voor deze datum op voorwaarde dat er een identificatie (Dublin, land van oorsprong of land met een verblijfstitel) was.

In september van 2023 trad de Wet op de externe rechtspositie van de gedetineerde (WERP) volledig in werking. Concreet heeft dit een grote impact op de verwijdering van kortgestraften. In de WERP is geen VLV-procedure⁴⁸ meer voorzien. Ook moeten mensen met straffen onder de 3 jaar nu zelf een verzoek tot invrijheidsstelling indienen bij de strafuitvoeringsrechter indien ze vervoegd en voorwaardelijk wensen vrij te komen. Indien deze procedure niet wordt opgestart, of er negatief advies volgt, dient de gedetineerde de straf uit te zitten en kan hij vanaf 6 maanden voor strafeinde worden verwijderd. Er is dus sprake van een uitfasering van de VLV-procedure waardoor er tijdelijk minder dossiers naar de DVZ doorstroomden.

In de strijd tegen de overbevolking van de gevangenissen heeft de FOD Justitie maatregelen genomen om de gevangenen hun straf te laten uitzitten buiten de gevangensmuren. Dit verklaart de daling van de verwijderingen in 2024 tov 2023. Uiteindelijk zal DVZ voor deze vreemdelingen op het moment van hun strafeinde een aanvraag tot invrijheidsstelling ontvangen van justitie waarop de DVZ dan een beslissing zal nemen op verblijfsrechtelijk vlak. Deze beslissing kan vasthouding met het oog op verwijdering zijn.

Aantal genomen beslissingen				
	Totaal	Verblijfsrecht of lopende procedure	BGV	Administratieve vasthouding met verwijdering
2022	7.824	3.899	2.373	1.552 (waarvan 213 Dublin)
2023	8.104	4.416	2.374	1.314 (waarvan 285 Dublin)
2024	7.591	4.147	2.189	1.255 (waarvan 189 Dublin)

De voorgaande verwijderingsbeslissingen kunnen vergezeld gaan van een inreisverbod.

Aantal inreisverboden per categorie									
	2 jaar	3 jaar	4 jaar	5 jaar	6 jaar	8 jaar	10 jaar	15 jaar	20 jaar
2022	7	799	4	2	121	995	360	181	29
2023	0	593	1	0	154	570	243	114	15
2024	0	525	0	1	116	385	230	123	33

5.2.3.2 Overbrenging van gedetineerden door Justitie

Via de procedure van tussenstaatse overbrenging zit iemand zijn Belgische straf uit in een gevangenis in zijn land van herkomst of van verblijfsrecht. Voor vreemdelingen zonder recht op verblijf is dit voor bepaalde landen ook mogelijk zonder toestemming van betrokkene. Voor deze gevallen wordt er een BGV met het oog op een tussenstaatse overbrenging en eventueel met inreisverbod opgesteld.

	Aantal behandelde aanvragen	Effectief aantal uitgevoerde tussenstaatse overbrengingen
2022	169	67
2023	156	96
2024	203	90

De FOD Justitie onderzoekt of een vreemdeling al dan niet onder bepaalde voorwaarden kan worden uitgeleverd aan het land dat daarom vraagt. Hiervoor wordt de verblijfssituatie van de vreemdeling opgevraagd.

⁴⁸ VLV: vervoegde invrijheidsstelling na 1/3 van de straf van minder dan 3 jaar.

Aantal behandelde aanvragen	
2022	169
2023	110
2024	128

5.2.4 *Beslissingen tot beëindiging van verblijf om redenen van openbare orde of nationale veiligheid*

De DVZ kan na individueel onderzoek overgaan tot beëindiging van het verblijf van vreemdelingen die in een strafinstelling verblijven om redenen van openbare orde of nationale veiligheid, om ernstige redenen van openbare orde of nationale veiligheid of om dwingende redenen van nationale veiligheid.

Aantal beslissingen tot einde verblijf		
2022	2023	2024
85	91	99

Top 3 nationaliteiten beslissingen tot einde verblijf					
2022		2023		2024	
Marokko	18	Nederland	16	Nederland	18
Nederland	14	Marokko	12	Marokko	15
Irak	6	Congo (DRC) Roemenië, Angola, Brazilië, Bulgarije	3	Roemenië, Algerije	6

Daarnaast werden er in 2024 ook 63 beslissingen genomen tot vasthouding of bevelen om het grondgebied te verlaten met inreisverbod voor personen waarvan het verblijf werd beëindigd.

In 2024 werden 17 waarschuwingen betekend om betrokkene op de hoogte te brengen van een mogelijke beslissing tot beëindiging van verblijf in geval van het plegen van een nieuwe inbreuk op de openbare orde.

Er moet worden opgemerkt dat er ook beslissingen tot beëindiging van verblijf worden genomen voor geradicaliseerde personen en voor personen waarvan het beschermingsstatuut werd ingetrokken. Deze cijfers zijn hierin niet vervat.

In de Belgische gevangenis bevinden zich veel onderdanen van derde landen met een verblijfstitel van een andere EU-lidstaat of van een Schengenpartnerland. Wanneer deze vreemdelingen in België worden veroordeeld, neemt de DVZ contact op met het land waar de verblijfstitel afgeleverd werd om na te gaan of het mogelijk is om deze in te trekken.

Indien de procedure tot intrekking van het verblijfsrecht niet kan worden afgerond tijdens de Belgische gevangenisstraf, wordt betrokkene gerepatriëerd naar het land van verblijfsrecht. Als de procedure wel is afgerond, kan hij naar zijn land van herkomst worden verwijderd. Hierdoor is het risico op terugkeer naar België en naar het Schengengebied kleiner.

Aantal dossiers overgemaakt aan de partners			
	2022	2023	2024
Spanje	15	16	61
Italië	6	3	49
Oostenrijk	/	1	1
Nederland	20	9	25
Polen	/	/	6
Duitsland	8	6	30
Zweden	/	2	1
Portugal	1	3	11
Luxemburg	/	/	1
Slovakije	/	/	3
Roemenië	/	1	3
Malta	/	1	/
Estland	/	/	1
Totaal	50	32	192

Aantal verzoeken om informatie aan andere lidstaten			
	2022	2023	2024
Spanje	64	56	147
Italië	19	14	32
Oostenrijk	2	0	0
Portugal	1	1	10
Totaal	86	71	189

5.3 Signalerings in de ANG en het SIS

5.3.1 Signalerings in de ANG

Wanneer een bevel om het grondgebied te verlaten wordt genomen ten aanzien van een burger van de Unie of zijn familielid, kan de minister of zijn gemachtigde dit bevel met een inreisverbod voor het Belgisch grondgebied gepaard laten gaan, en dit uitsluitend om redenen van openbare orde, nationale veiligheid of volksgezondheid.⁴⁹ Dit inreisverbod wordt gesignaleerd in de Algemene Nationale Gegevensbank van de Federale Politie (ANG).

5.3.2 Signalerings in het SIS

In maart 2023 werd het SIS bijgewerkt en van nieuwe signaleringstypes, bijgewerkte gegevens en verbeterde functies voorzien.

De signaleringen met betrekking tot de terugkeer van onwettig verblijvende onderdanen van derde landen vormen een nieuwe categorie van signaleringen in het SIS.⁵⁰

Voortaan is er een verplichting om systematisch een signalering met betrekking tot een terugkeer in het SIS in te voeren wanneer een terugkeerbeslissing genomen werd. De «terugkeer» bestaat uit het verlaten van het grondgebied van de lidstaten en de geassocieerde landen van de Schengenruimte.

De terugkeerbeslissingen kunnen gepaard gaan met inreisverboden die de toegang tot en het verblijf op het grondgebied van de lidstaten en de geassocieerde landen van de Schengenruimte gedurende een bepaalde periode verbieden. In dit geval moet een signalering met als doel de weigering van de

⁴⁹ Art. 44 nonies van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

⁵⁰ Verordening (EU) 2018/1860 van het Europees Parlement en de Raad van 28 november 2018 betreffende het gebruik van het Schengeninformatiesysteem voor de terugkeer van illegaal verblijvende onderdanen van derde landen.

toegang of het verblijf in het SIS worden ingevoerd zodra de betrokken onderdaan van een derde land het Schengen grondgebied daadwerkelijk verlaten heeft.⁵¹

Naast de signaleringen ter fine van weigering van toegang of verblijf die op inreisverboden in verband met de terugkeer gebaseerd zijn, zijn er twee andere soorten beslissingen die tot een dergelijke signalering kunnen leiden:

- de administratieve beslissingen die gebaseerd zijn op een individuele beoordeling en die tot de conclusie komen dat de aanwezigheid van de onderdaan van een derde land op het grondgebied een bedreiging vormt voor de openbare orde, de openbare veiligheid of de nationale veiligheid;
- de beperkende maatregelen die als rechtshandelingen van de Raad worden goedgekeurd of de reisverboden die worden opgelegd door de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties⁵²

Deze signaleringen kunnen zelfs worden ingevoerd indien de persoon die een bedreiging vormt zich niet op het grondgebied bevindt.

Indien een onderdaan van een derde land beschikt over een verblijfstitel die geldig is in een lidstaat of indien de vreemdeling aan wie een inreisverbod is opgelegd een onderdaan van de Unie is, kan de signalering ter fine van weigering van toegang en een verblijfsverbod enkel op het nationaal niveau (dit wil zeggen in de ANG⁵³) worden uitgevoerd.

ANG – Signaleringen van de inreisverboden					SIS- Signaleringen van de inreisverboden				SIS- Signaleringen van de terugkeerbesluiten
	Tot.	1 - 4 jaar	5 - 9 jaar	>= 10 jaar	Tot.	1 - 4 jaar	5 - 9 jaar	>= 10 jaar	
2022	2.322	1.250	694	378	1.725	1.032	458	235	
2023	1.280	777	295	208	977	659	187	131	5.260
2024	805	339	230	236	1.848	1.203	335	310	16.298

In 2024 werd de DVZ aangeduid als bevoegde autoriteit om de seiningen in te voeren in toepassing van artikel 25 van Verordening (EU) 2018/1861.

Er werden 242 signalementen ingevoerd ter weigering van toegang en weigering van verblijf voor onderdanen van derde landen die het voorwerp uitmaken van beperkende maatregelen en reisverboden opgelegd door de Raad van de Europese Unie of door de Verenigde Naties.

5.3.3 Intrekking signalementen in de ANG en het SIS

ANG – intrekkingen signalement		SIS- intrekkingen signalement	
2022	114	166	
2023	694	362	
2024	452	2.958 ⁵⁴	

De seiningen in de ANG worden gewist wanneer de beslissing waarop ze is gebaseerd, wordt ingetrokken of geannuleerd of wanneer de betrokken persoon een recht op verblijf heeft verworven in België.

De seiningen van de terugkeerbeslissingen worden ingetrokken na de terugkeer van de onderdaan van het derde land (na ontvangst van de bevestiging van de effectieve terugkeer of wanneer de betrokkene kan aantonen dat hij het grondgebied van de lidstaten heeft verlaten).

Iedere seining van een terugkeerbeslissing en iedere seining ter fine van weigering van toegang en verblijfsverbod zal eveneens worden ingetrokken na intrekking of annulatie van de beslissing waarop de seining is gebaseerd. De seining kan ook worden ingetrokken ingevolge een consultatieprocedure tussen lidstaten. De seiningen van een onderdaan van een derde land die de nationaliteit van een

⁵¹ Overeenkomstig artikel 24 van de verordening (EU) nr. 2018/1861 van het Europees Parlement en de Raad van 28 november 2018 betreffende de instelling, de werking en het gebruik van het Schengeninformatiesysteem (SIS) op het gebied van grenscontroles, tot wijziging van de Overeenkomst ter uitvoering van het Akkoord van Schengen en tot wijziging en intrekking van Verordening (EG) nr. 1987/2006.

⁵² Overeenkomstig art. 25 van de voornoemde verordening (EU) 2018/1861. De lidstaat die de Raad van de Europese Unie voorziet, is verantwoordelijk voor de invoering van de signaleringen op basis van alle beperkende maatregelen van de Unie en de reisverboden van de Verenigde Naties die tijdens zijn voorzitterschap worden goedgekeurd.

⁵³ De onderdanen van een derde land die een familielid zijn van een burger van de Unie of een burger van een geassocieerd lid van de Schengenruimte die over het recht op vrij verkeer beschikken, kunnen echter om redenen van openbare orde, openbare veiligheid of volksgezondheid ter fine van weigering van toegang en verblijf in het SIS worden gesignaleerd, wanneer het gedrag van de betrokken persoon een reële, actuele en voldoende ernstige bedreiging voor een fundamenteel belang van de samenleving vormt.

⁵⁴ De stijging is te verklaren door het aantal ingevoerde seiningen art. 3 dat moest worden ingetrokken na het verkrijgen van een bewijs van vertrek van het Schengen grondgebied.

lidstaat heeft verworven of die geniet van het recht op vrij verkeer binnen de EU worden ingetrokken zodra de signalerende lidstaat op de hoogte is.

De intrekkingen van de seiningen op het einde van de geldigheidstermijn van de maatregel worden hier niet mee geteld, omdat dit automatisch gebeurt.

5.3.4 Herziening van de signaleringen

De signaleringen worden slechts bewaard de tijd nodig voor het bereiken van het doel waarvoor ze werden ingevoerd. De maximale termijn voor de herziening van de signaleringen van de terugkeerbesluiten en ter fine van niet-toelaatbaarheid en verblijfsverbod bedraagt 5 jaar.

ONDERZOEK VAN DE SIGNALERINGEN - ART. 24					
	GEEN VERLENGING	VERLENGING Geldige signalering	VERLENGING Toepassing van het arrest Ouhrami ⁵⁵	VERLENGING Nieuw IRV dat het vorige annuleert en vervangt	Totaal
2022	1.737	1.121	186	36	3.080
2023	1.924	774	354	13	3.065
2024	1.632	419	453	3	2.507

5.3.5 De uitwisseling van informatiegegevens inzake gesignaleerde vreemdelingen

Het SIS bevat enkel de onontbeerlijke informatiegegevens (de gegevens van het signalement) die het mogelijk maken om een persoon te identificeren en de noodzakelijke maatregelen te nemen. Er moeten dus bijkomende gegevens worden uitgewisseld:

Uitwisseling bijkomende gegevens			
	2022	2023	2024
OUT	3.301	5652	10.366
IN	3.541	5379	10.779
Totaal	6.842	11.031	21.145
Aantal hits ⁵⁶ art. 24 in het buitenland op Belgische signaleringen			
De door België geseinde persoon werd:	2022	2023	2024
-van het Schengengrondgebied verwijderd	583	543	608
-gemachtigd om het grondgebied van een lidstaat binnen te komen of erop te verblijven	404	370	360

Aantal hits Art 3 in het buitenland op Belgische signaleringen		
De onderdanen van een derde land die met het oog op terugkeer door België gesignaleerd werden:	2023	2024
- hebben het grondgebied van de lidstaten verlaten	92	331
- werden aan de buitengrens gelokaliseerd toen ze het grondgebied van de lidstaten probeerden te betreden	63	310
- werden op het nationaal grondgebied gelokaliseerd	432	2.214
- werden aan een binnengrens waar systematisch grenscontroles worden uitgevoerd gelokaliseerd	23	92
- werden in de loop van een procedure voor de aanvraag van een Schengenvisum bij een consulaat in een derde land gelokaliseerd	2	13
- niet gespecificeerd ⁵⁷	/	11

⁵⁵ In de zaak Ouhrami heeft het Hof zich uitgesproken over het startpunt van de duur van het inreisverbod: de duur hiervan moet berekend worden vanaf de datum waarop de vreemdeling effectief het Schengengrondgebied heeft verlaten (HJEU C-225/16 van 26/07/2017).

⁵⁶ Het aantal vaststellingen door de andere lidstaten (aan de grens of op het grondgebied) van personen die door DVZ werden gesignaleerd voor weigering van toegang of verblijf.

⁵⁷ Fout bij het manueel ingeven van de gegevens.

5.3.6 Uitwisseling van gegevens in het kader van het toegangsrecht⁵⁸

Elke persoon die zijn toegangsrecht uitoefent, kan zich wenden tot de bevoegde overheden van de Schengenlidstaat van zijn keuze. In België is de DVZ de overheid die bevoegd is voor de behandeling van de aanvragen met betrekking tot de signaleringen ter fine van de terugkeer en van weigering van toegang en verblijf.

Aantal behandelde aanvragen in het kader van het toegangsrecht	
2022	2.902
2023	3.003
2024	6.008

5.3.7 Raadplegingen ANG

De DVZ gaat over tot een rechtstreekse raadpleging van de ANG om te controleren of een vreemdeling geen gevaar vormt voor de openbare orde en/of de nationale veiligheid. Dit kan gebeuren na een interceptie of in het kader van een verzoek om internationale bescherming of een verblijfs- of visumaanvraag.

Opzoeken uitgevoerd in de ANG ⁵⁹			
Jaar	Totaal	HITS	% HIT
2022	31.399	8.210	26%
2023	34.501	8.675	25%
2024	36.709	9.564	28%

Top 5 nationaliteiten 2024	
Afghanistan	856
Marokko	724
Palestina	581
Syrië	408
Turkije	331

⁵⁸ Het toegangsrecht is de mogelijkheid voor elke persoon die dat vraagt om toegang te hebben tot de hem betreffende informatiegegevens die in een bestand zijn geregistreerd. Het gaat om een fundamenteel principe van de gegevensbescherming dat de betrokken personen in staat stelt om controle uit te oefenen op hun persoonsgegevens die in het bezit zijn van derden.

⁵⁹ Het betreft het aantal opzoeken en niet het aantal opgezochte personen. Eén persoon kan immers meerdere keren worden opgezocht.

6. Terugkeer

6.1 Alternatieven voor detentie

6.1.1 De afdeling Alternatieven voor Detentie

De afdeling 'Alternatieven voor Detentie' (ATD) staat in voor de ontwikkeling en toepassing van alternatieve maatregelen om detentie voor personen in onwettig verblijf te vermijden. Als voornaamste maatregel worden personen in onwettig verblijf door de ICAM (individual case management)-coaches begeleid naar een duurzaam toekomstperspectief. Hierbij worden alle aspecten van de juridisch-administratieve verblijfssituatie in beschouwing genomen.

Wanneer er geen verblijfsmogelijkheden meer zijn, zal de vreemdeling worden begeleid en voorbereid naar vrijwillige terugkeer. Bij weigering van medewerking zal de vreemdeling worden geïnformeerd over de mogelijkheid tot gedwongen terugkeer.

In grote lijnen zullen personen die een BGV hebben ontvangen een uitnodiging krijgen om zich aan te melden bij een coach van de afdeling ATD voor een intensieve begeleiding met het oog op een duurzaam toekomstperspectief. Dit gebeurt enerzijds via concrete afspraken op welbepaalde tijdstippen en anderzijds via de organisatie van loketdagen voor personen die niet over een vaste verblijfplaats beschikken. De begeleiding gebeurt door in gesprek te gaan met de vreemdeling in een regionaal bureau, naar hem te luisteren, hem zijn verblijfsmogelijkheden toe te lichten, de obstakels voor terugkeer te identificeren en dergelijke, kortom met het oog op het vinden van een duurzame oplossing om onwettig verblijf te vermijden of te beëindigen.

De ICAM-coaching wordt georganiseerd in de verschillende ICAM-kantoren die de voorbije jaren werden opgericht. In elke provincie bestaat er minstens 1 ICAM-loket en in totaal zijn er 30 verschillende locaties (52 gespreksruimtes).

6.1.1.1 Coaching Families en Individuen (CFI)

6.1.1.1.1 Aantal personen uitgenodigd en aanwezig ICAM-traject

De dienst 'Coaching families en Individuen' staat in voor de opvolging van families met minderjarige kinderen en individuele personen in onwettig verblijf met het oog op het begeleiden naar een duurzaam toekomstperspectief door middel van een intensief en aanklappend begeleidingstraject. Dit aanklappend begeleidingstraject vindt plaats in één van de regionale bureaus. Nadat een bevel om het grondgebied te verlaten werd afgeleverd, wordt de betrokken persoon door een ICAM-coach uitgenodigd in het ICAM-kantoor dat zich het dichtst bevindt bij de woonplaats van de betrokkene.

In 2024 werden 7.205 unieke personen uitgenodigd waarvan er 2.990 werden geïntercepteerd door de politie op het Belgische grondgebied. In datzelfde jaar waren 2.403 unieke personen aanwezig op een intakegesprek. 5.388 personen werden uitgenodigd voor één of meerdere opvolggesprekken of kregen een uitnodiging na een huisbezoek.

Bij het interpreteren van de cijfers is het van belang rekening te houden met het feit dat de uitnodiging en het gesprek niet noodzakelijk in hetzelfde jaar zullen gebeuren en dat het coachingproces zich dus over meerdere jaren kan uitstrekken.

Coaching families en individuen				
Doelgroep	Personen uitgenodigd intake ⁶⁰	Andere uitnodigingen (opvolggesprek/huisbezoek) ⁶¹	Personen aanwezig intake ⁶²	Personen aanwezig opvolg/na huisbezoek ⁶³
Families ⁶⁴	924	1.741	642	1.020
Individuen ⁶⁵	3.065	2.924	1.336	1.437
Loketdagen ⁶⁶	3.111	556	292	279
M-status ⁶⁷	25	22	12	14
Minderjarig (BMV) ⁶⁸	3	0	2	0
NBMV ⁶⁹	8	6	10	6
Open loketdagen ⁷⁰	23	76	66	49
Pilootprojecten ⁷¹	46	63	43	53
Totaal	7.205	5.388	2.403	2.858

Top 5 nationaliteiten van de personen die opdaagden voor een gesprek		
1	Marokko	539
2	Albanië	313
3	Kameroen	232
4	Afghanistan	227
5	Brazilië	210
	Andere	2.473
	Totaal	3.994

6.1.1.1.2 Huisbezoeken

Wanneer een persoon of een familie niet aanwezig is op een gesprek, kan er, naargelang de individuele situatie, voor worden geopteerd dat ICAM-coaches naar het laatst gekende adres gaan. Ze proberen na te gaan waarom betrokkenen niet zijn ingegaan op de uitnodiging. Indien mogelijk trachten de coaches hen te motiveren om toch met hen een coachingstraject te starten.

In 2024 werden huisbezoeken georganiseerd bij 2.058 unieke personen. 733 personen werden aangetroffen. 439 personen bleken niet meer op het adres te wonen en bij 886 kon niet met zekerheid worden vastgesteld of ze nog op het laatst gekende adres woonden.

⁶⁰ Het aantal individuele personen, inclusief minderjarigen, dat werd uitgenodigd voor een ICAM-traject.

⁶¹ Het aantal uitnodigingen voor opvolggesprekken waarbij 1 persoon meer uitnodigingen kan krijgen of een uitnodiging na huisbezoek.

⁶² Het aantal individuele personen, inclusief minderjarigen, dat aanwezig was op het intakegesprek.

⁶³ Het aantal (niet unieke personen dat aanwezig was op een opvolggesprek of na een huisbezoek. Het kan echter ook gaan om personen die reeds in 2023 een 1e gesprek hadden en in 2024 één of meerdere opvolggesprekken.

⁶⁴ Een familie is een gezin bestaande uit minstens één meerderjarige en één minderjarige persoon. De meerderjarige personen ontvingen allen een bevel om het grondgebied te verlaten. Inwonende meerderjarige kinderen en andere familieleden (bv. een grootouder) worden bij de familie geteld, maar als aparte meerderjarige binnen de familie. Een familie wordt gezien als 1 dossier, ongeacht het aantal verschillende OV-nummers dat werd toegekend aan de meerderjarigen.

⁶⁵ Een individu is een meerderjarige persoon die een bevel heeft gekregen om het grondgebied te verlaten.

⁶⁶ Loketdag: Personen die door de politie worden geïntercepteerd op het Belgisch grondgebied en samen met het BGV een ICAM-uitnodiging krijgen.

⁶⁷ Personen die een berchermingsstatuut genieten in een andere EU-lidstaat.

⁶⁸ Minderjarigen zonder voogd van de Dienst Voogdij, maar waarvan bvb. de moeder of een ander familielid legaal in België verblijft.

⁶⁹ Niet Begeleide Minderjarige Vreemdelingen waarvoor een voogd werd aangesteld, maar die op privé adres verblijven en waarvoor een bevel tot terugbrenging werd genomen. In dit coachingstraject worden meerdere partijen betrokken (minderjarige zelf, voogd, familielid waarbij de minderjarige verblijft, ...).

⁷⁰ Het gaat hier om personen die zich spontaan aanmelden; er wordt enkel een coachingstraject opgestart wanneer de personen effectief binnen de scope van coaching vallen.

⁷¹ Zie pag. 69.

Huisbezoeken				
Doelgroep	Aanwezig	Niet aanwezig	Onbekend	Totaal
Families	196	56	100	352
Individueen	484	310	619	1.413
Loketdagen	49	71	163	23
M-status	3	2	4	9
Minderjarig (BMV)	0	0	0	0
NBMV	0	0	0	0
Open loketdagen	1	0	0	1
Pilootprojecten	0	0	0	0
Totaal	733	439	886	2.058

6.1.1.1.3 Resultaten

Binnen de dienst Coaching families en individuen werd in 2024 voor 607 personen een duurzaam toekomstperspectief gevonden tijdens of na een ICAM-traject; 326 personen keerden terug naar hun land van herkomst of land waar ze over legaal verblijf beschikken en 281 personen kregen een legaal verblijfsrecht in België. Voor 4.792 personen werd het ICAM-traject afgesloten, aangezien ze niet bereid waren om mee te werken aan een duurzame oplossing.

Coaching families en individuen: resultaten							
Doelgroep	Vertrek ⁷²	Vaststelling vertrek na BGV ⁷³	Verblijf ⁷⁴	Niet meer op adres ⁷⁵	Verblijf andere lidstaat ⁷⁶	Einde coaching wegens geen medewerking	Einde coaching wegens andere redenen ⁷⁷
Families	96	19	136	64	0	651	29
Individueen	161	77	127	375	15	1.590	81
Loketdagen	30	3	14	71	21	2.513	55
M-status	2	0	0	2	1	9	0
Minderjarig (BMV)	3	0	0	0	0	0	1
NBMV	0	0	0	0	0	0	0
Open loketdagen	34	0	1	0	1	27	5
Pilootprojecten	0	0	3	1	0	2	1
Totaal	326	99	281	513	38	4.792	172

6.1.1.2 Open Terugkeer- en Dublinplaatsen (Fedasil)

Uitgeprocedeerde verzoekers om internationale bescherming (13 quinquies) en personen met een Dublin traject (26 quater) worden toegewezen aan een Dublinplaats of een open terugkeerplaats (OTP) in een opvangcentrum van Fedasil, waarbij ze aanklampend worden opgevolgd met het oog op een vrijwillig vertrek. De terugkeerbegeleider van Fedasil zorgt binnen de drie dagen na aankomst van de

⁷² Waarvan 187 personen zelfstandig vertrokken, 108 via Fedasil en 31 via de dienst Vrijwillige Terugkeer (RVT) van de afdeling ATD.

⁷³ Het aantal personen waarvan na hen uit te nodigen bleek dat ze reeds België hadden verlaten en waarvan ook bewijs werd opgevraagd.

⁷⁴ Het aantal personen dat tijdens of na een coachingstraject een legaal verblijfsstatuut verkreeg. Het kan hierbij gaan om personen waarbij het in 2024 in het dossier werd vastgesteld dat de persoon een legaal verblijfsstatuut heeft verkregen.

⁷⁵ Het aantal personen dat werd uitgenodigd, maar niet meer op het adres bleek te wonen (exclusief vaststelling vertrek na BGV).

⁷⁶ Personen die geïntercepteerd zijn en tijdens het intakegesprek aantonen dat ze over legaal verblijf beschikken in een andere EU-lidstaat en niet langer dan de toegestane 90 op 180 dagen in België zijn.

⁷⁷ Dit kunnen zeer uiteenlopende redenen zijn, bvb. iemand die in een LOI blijkt te verblijven, iemand die toch over legaal verblijf beschikt, iemand die intussen in de gevangenis wordt vastgehouden na een interceptie, ...

bewoner in de OTP voor een intake. Deze bestaat uit de normale intake (praktisch) en een uitleg over de doelstelling en het begeleidingsconcept van de Open Terugkeerplaatsen. De ICAM-coaches zijn twee dagen per week aanwezig in de centra en voeren gemiddeld 3 gesprekken waarbij de administratieve toestand van betrokkene wordt toelicht en er de nodige uitleg wordt gegeven rond verblijfsmogelijkheden en vrijwillige terugkeer. Voor personen met een 13 quinquies is dit naar het herkomstland via Fedasil en voor personen met een 26 quater is dat naar de verantwoordelijke Dublinlidstaat via de DVZ.

Er zijn in totaal 5 centra in het beheer van Fedasil met Open Terugkeer- (OTP) en Dublinplaatsen met in totaal 360 plaatsen: Arendonk (90), Sint-Truiden (50), Poelkapelle (40), Jodoigne (90) en Moeskroen (90).

Indien personen niet opdagen voor het gesprek met de ICAM-coach, meldt DVZ dit aan Fedasil. Fedasil kan dan de materiële hulp beperken op grond van artikel 4 van de wet van 12 januari 2007 en dus een einde stellen aan de opvang.

Gedurende 2024 werden 1.028 personen uitgenodigd voor een eerste gesprek met een ICAM coach in één van de vijf OTP-centra van Fedasil. Hierbij zijn de vervolggesprekken buiten beschouwing gelaten.

In 2024 waren 818 personen aanwezig op een eerste gesprek en keerden 100 personen terug naar de verantwoordelijke Dublin/EU-lidstaat waar men verblijfsrecht had of het herkomstland, met hulp van DVZ (26 personen) of Fedasil (74 personen).

Dublinplaatsen – 26 quater				
Top 5 nationaliteiten van de personen uitgenodigd voor een 1 ^e gesprek			Top 5 nationaliteiten van de personen die zich aangemeld hebben voor een 1 ^e gesprek	
1	Palestina	81	Palestina	80
2	Burundi	60	Turkije	56
3	Turkije	57	Burundi	54
4	Eritrea	51	Eritrea	44
5	Guinee	47	Guinee	39
	Andere	420	Andere	364
	Totaal	716	Totaal	637

Open terugkeerplaatsen VIB – 13 quinquies				
Top 5 nationaliteiten van de personen uitgenodigd voor een 1 ^e gesprek			Top 5 nationaliteiten van de personen aangemeld voor een 1 ^e gesprek	
1	Afghanistan	119	Afghanistan	67
2	Georgië	21	Georgië	12
3	Moldavië	18	Somalië	10
4	Somalië	15	Congo (DRC)	9
5	Congo (DRC)	12	Nigeria	6
	Andere	127	Andere	77
	Totaal	312	Totaal	181

6.1.1.3 Open Opvangcentrum Zaventem (OZ)

In dit centrum worden personen met een 26 quater (Dublin) in een “versneld traject” gecoacht door de 4 aanwezige ICAM-coaches.

In tegenstelling tot de OTP Dublincentra hebben de ICAM coaches hier bijkomend de rol van maatschappelijk assistent, aangezien zij ook instaan voor de intakegesprekken bij aankomst in het opvangcentrum. Hierbij wordt de bewoner enkele praktische zaken toelicht waaronder het huishoudelijk reglement en hij krijgt ook uitleg over zijn administratieve toestand.

Na de betekening van de 26 quater wordt meteen een ICAM-gesprek ingepland en wordt er in cycli van 3 werkdagen verder gecoacht.

Aantal ingeplande gesprekken in OZ			
	Intakegesprek	ICAM-gesprek	TOTAL
2022	494	437	931
2023 ⁷⁸	1.810	2.235	4.045
2024	1.217	1.704	2.921

In 2024 vonden 1.217 intakes plaats en werden er 1.704 gesprekken gevoerd. De daling ten aanzien van 2023 is te wijten aan de lagere bezetting ingevolge de bedwantsenproblematiek en het feit dat, gezien de opvangcrisis, meer gezinnen toegewezen werden aan het centrum.

Van deze groep verkozen uiteindelijk 92 personen, na een ICAM-coaching, om met hulp van DVZ (22 personen), zelfstandig (1 persoon) of met Fedasil (69 personen) naar de verantwoordelijke Dublin/EU-lidstaat waar men verblijfsrecht had of het herkomstland terug te keren.

6.1.1.4 Dublin Pacheco loket

Naast de Dublinplaatsen, is sinds 1 februari 2022 het Dublin Pacheco loket (GDPL) actief om personen met een 26 quater te begeleiden die niet in een Dublinplaats verblijven.

Dublin Pacheco loket				
Top 5 nationaliteiten van de personen uitgenodigd voor een 1 ^e gesprek			Top 5 nationaliteiten van de personen aangemeld voor een 1 ^e gesprek	
1	Turkije	232	Burundi	73
2	Burundi	202	Palestina	66
3	Syrië	201	Syrië	63
4	Palestina	192	Turkije	38
5	Afghanistan	115	Eritrea	33
	Andere	1.253	Andere	211
	Totaal	2.195	Totaal	620

In 2024 werden er in totaal 620 personen opgevolgd door het Dublin Pacheco loket. Uiteindelijk verkozen 55 personen, na een ICAM-coaching, om met hulp van DVZ (43 personen) of met Fedasil (12 personen) naar de verantwoordelijke Dublin/EU-lidstaat waar men verblijfsrecht had of naar het herkomstland terug te keren.

6.1.1.5 Pilotprojecten

Een aantal steden of andere lokale actoren ontwikkelden de voorbije jaren pilotprojecten om mensen zonder wettig verblijf via sociale en juridische begeleiding, al dan niet inclusief opvang, te oriënteren naar een duurzame en reële oplossing.

ATD ondersteunt deze projecten in verschillende steden. Zo zijn de ICAM-coaches sinds 2022 actief in Gent. In 2024 werden in Antwerpen, Brugge, Kortrijk en Brussel verschillende pilotprojecten (Onthaal en Oriëntatie) opgestart waarin ATD een actieve partner is en zowel een informatieve als faciliterende rol op zich neemt. Op deze manier zoekt DVZ⁷⁹ mee naar een duurzame oplossing voor personen in onwettig verblijf.

6.1.1.6 Resultaten inzake duurzaam toekomstperspectief voor de afdeling Alternatieven voor Detentie

In 2024 werd voor 881 personen een duurzaam toekomstperspectief gevonden (CFI, OTP, GDPL en OZ):

- 600 personen keerden terug (149 via de dienst Vrijwillige Terugkeer van DVZ (RVT), 263 via het vrijwillige terugkeerprogramma van Fedasil, 188 zelfstandig (CFI));
- 281 personen verkregen tijdens of na een coachingstraject een legaal verblijfsstatuut.

⁷⁸ Rechtzetting cijfers 2023.

⁷⁹ De cijfers opgenomen in de algemene tabel zijn de cijfers van de personen die effectief door iemand van ATD werden gezien. Deze cijfers kunnen afwijken van deze van Fedasil.

Bovendien werd door de coach voor 99 personen vastgesteld dat zij reeds waren teruggekeerd na het BGV, maar voor de effectieve opstart van de ICAM-coaching.

Resultaten inzake duurzaam toekomstperspectief voor de afdeling Alternatieven voor Detentie														
2023- 2024		Vrijwillige terugkeer								Verblijf		Totaal toekomst perspectief		vertrek na BGV
		Fedasil		zelfstandig		DVZ		Totaal						
		'23	'24	'23	'24	'23	'24	'23	'24					
CFI	Geïntercepteerden	1	4	10	24	0	2	11	30	4	14	15	44	
	Individueen	30	51	57	122	0	24	87	197	44	128	131	325	
	Families	18	51	37	41	7	4	62	96	162	136	224	232	
	BMV	/	2	/	0	/	1	/	3	/	0	/	3	
	NBMV	0	0	2	0	/	0	2	0	0	0	2	0	
	Pilootprojecten	0	0	0	0	/	0	0	0	4	3	4	3	
OZ	Dublin	/	/	1	1	56	22	57	23	0	0	57	23	
	Herkomstland	39	69	0	0	0	0	39	69	0	0	39	69	
GDP	Dublin	/	/	0	0	25	42	25	42	0	0	25	42	
	Herkomstland	3	12	/*	0	1	1	4	13	0	0	4	13	
OTP	Dublin	/	/	0	0	32	24	32	24	0	0	32	24	
	Herkomstland	/*	74	0	0	11	0	11	74	0	0	11	74	
VT	Bilateraal	/	/	0	0	24	6	24	6	0	0	24	6	
Andere aanvragen VT		0	0	/*	0	44	23	44	23	0	0	44	23	
TOTAAL		91	263	107	188	200	149	398	600	214	281	612	881	99

Enkele opmerkingen:

*OTP/Herkomstland Fedasil: in 2023 werden deze cijfers niet gegeven. In 2023 werden 42 personen gecoacht in een OTP die nadien opteerden voor een vertrek met Fedasil (tekenen REAB formulier). Voor deze personen is het niet zeker dat ze effectief zijn teruggekeerd.

Voor 2024 ging het over 74 personen die door een coach gezien werden en nadien met Fedasil besloten te vertrekken. Personen die onmiddellijk met Fedasil terugkeren zonder een ICAM-coach te zien, zijn niet opgenomen in de cijfers.

Verduidelijking van enkele begrippen in de tabel:

Fedasil: Personen die zijn teruggekeerd met ondersteuning van Fedasil (en haar partners zoals IOM en Caritas).

Zelfstandig: Personen waarvoor het bewezen is dat ze met eigen middelen zijn teruggekeerd door bijvoorbeeld een bericht na terugkeer of de bevestiging door de luchtvaartpolitie.

DVZ: Personen die willen terugkeren zonder beroep te doen op Fedasil (ingeval van Dublin kan geen beroep worden gedaan op Fedasil), maar toch hulp nodig hebben bv. voor de aankoop van het vliegtuigticket of om een reisdocument te bekomen en zich hiervoor tot de DVZ richten. Tijdens het ICAM-traject wordt ook informatie gegeven over verblijfsprocedures die personen kunnen opstarten vanuit hun land van herkomst; zoals de gecombineerde vergunning in het kader van arbeidsmigratie of een studentenvisum. Reeds meerdere personen in onwettig verblijf keerden na een ICAM-traject terug om in het land van herkomst een verblijfsaanvraag in te dienen en vervolgens op een legale manier naar België te komen.

6.1.2 Terugkeerbegeleiding gedetineerden

De terugkeerbegeleiders zorgen voor de begeleiding, met inbegrip van de identificatie, van de vreemdelingen in onwettig verblijf in de strafinstellingen en de forensische psychiatrische centra. Door het inzetten van terugkeerbegeleiders poogt de DVZ om meer gedetineerden rechtstreeks uit de gevangenis te verwijderen. Zo wordt vermeden dat iemand na vrijlating uit de gevangenis eerst nog in een gesloten centrum moet verblijven. In 2024 waren er bij de DVZ 19,4 VTE terugkeerbegeleiders.

De installatie van permanenties garandeert een betere begeleiding door de DVZ van de gedetineerden, al dan niet in wettig verblijf. In de grotere gevangenissen en in de arresthuizen is het aandeel van vreemdelingen en het verloop van gevangenen groot. Hier is het aantal permanentiedagen per week dan ook hoger dan in andere strafinstellingen. De terugkeerbegeleiders staan o.a. in voor de organisatie van intakegesprekken, zijn beschikbaar voor gesprekken om op vragen van de gedetineerden te antwoorden, organiseren hoorrechtgesprekken in het kader van de diverse beslissingen van de DVZ, ... De terugkeerbegeleiders trachten de gedetineerden ook te overtuigen samen te werken met de DVZ in het kader van de identificatie en de terugkeer (waar mogelijk rechtstreeks vanuit de strafinstelling); dit heeft immers ook positieve effecten voor de vreemdeling, gezien deze potentieel vroeger kan vrijkomen op basis van de bereidheid tot medewerking. De terugkeerbegeleiders kunnen ook de andere diensten van de DVZ bijstaan door de betekening van documenten en beslissingen te faciliteren en er voor zorgen dat op het ogenblik van vrijlating het dossier van de gedetineerde volledig is. De terugkeerbegeleiders hebben ook een belangrijke rol in de communicatie en samenwerking met de diverse diensten in de strafinstellingen (directies, psychosociale diensten, griffies, ...).

Aantal dossiers volgens situatie vreemdeling			
	2022	2023	2024
Aanhoudingsmandaat	1.798	2.444	2.231
Straf < 3 jaar	1.121	1.356	1.666
Straf > 3 jaar	814	1.128	1.211
Geïnterneerden	21	40	47
Totaal	3.754	4.968	5.155

TOP 5 (verklaarde) verklaarde nationaliteiten			
	2022	2023	2024
Marokko	642	799	976
Algerije	581	741	666
Nederland	357	537	436
Roemenië	285	374	380
Albanië	281	361	343

Aantal interviews en consultaties volgens type			
	2022	2023	2024
Intake	1.924	3.428	3.021
Interview ter identificatie op vraag van de dienst identificatie	1.430	1.979	2.521
Informatie voor de gedetineerde	504	471	420
Aantal vreemdelingen dat gesproken werd specifiek voor het invullen van het hoorrecht	1.639	2.191	4.246
-m.o.o. intrekken verblijf	74	90	107
-m.o.o. terugkeer	1.565	2.101	1.779
Weigeringen voor een interview	97	221	274
Interviews via videoconferentie tussen de vreemdeling en de ambassade georganiseerd door de terugkeerbegeleider	3	3	4

De intake is het interview dat zo snel mogelijk na de opsluiting in de gevangenis wordt afgenomen. De cijfers zijn niet cumulatief. Het is mogelijk dat een interview wordt afgenomen met oog op identificatie en om het formulier hoorrecht in te vullen of enkel om dit formulier in te vullen of enkel ter identificatie. Ook een intake kan enkel een intake zijn of samengaan met identificatie en/of invullen formulier hoorrecht. De aard van het interview in de gevangenis hangt af van de informatie en elementen ter identificatie die de DVZ in zijn bezit heeft.

Resultaten			
	2022	2023	2024
Aantal positieve antwoorden van de dienst Identificatie na een verzoek om bilaterale overname	41	64	40
Aantal positieve antwoorden van de dienst Identificatie na een verzoek om Dublinovername	111	153	155
Aantal positieve antwoorden na een verzoek om identificatie door de dienst Identificatie	474	505	512
Aantal positieve identificaties zonder verzoek om identificatie door de dienst Identificatie	1.896	2.629	2.797

De identificatie van een gedetineerde gebeurt via zijn identiteitsdocumenten die zich op de griffie bevinden. Als er geen identiteitsdocumenten aanwezig zijn, wordt aan de dienst identificatie gevraagd om de identificatie op te starten bij het land van oorsprong van de gedetineerde.

Top 5 Nationaliteiten van de positieve antwoorden na een verzoek om identificatie bij de dienst Identificatie			
	2022	2023	2024
Nederland	65	148	146
Algerije	133	109	99
Marokko	121	58	40
Roemenië	18	28	36
Frankrijk	31	27	20

Top 5 Nationaliteiten van identificatie door de terugkeerbegeleiders aan de hand van de documenten aanwezig in het griffiedossier			
	2022	2023	2024
Roemenië	237	315	434
Albanië	248	312	328
Nederland	249	304	286
Marokko	227	273	256
Frankrijk	87	180	223

6.1.3 De community based open woonunits

Sinds oktober 2008 worden families met minderjarige kinderen in onwettig verblijf vastgehouden in community based open woonunits. De woonunits zijn een alternatieve vorm van detentie, omdat er formeel voor elke familie een vasthoudingsbeslissing wordt genomen. De vasthouding is echter een juridische fictie gezien de familie een relatief grote bewegingsruimte heeft. Het betreft families die niet zelfstandig een bevel om het grondgebied te verlaten hebben opgevolgd of niet ingingen op de ICAM-coaching. Door de intensieve begeleiding in de woonunits wordt ernaar gestreefd om betrokkenen alsnog te bewegen tot terugkeer zonder verzet, maar als dit niet mogelijk is zal er gedwongen worden verwijderd.

Naast deze functie worden de woonunits sinds juni 2015 ook gebruikt voor de toewijzing door Fedasil van families met minderjarige kinderen in onwettig verblijf in toepassing van het KB van 24 juni 2004 tot bepaling van de voorwaarden en de modaliteiten voor het verlenen van materiële hulp aan de minderjarige vreemdeling die met zijn ouders illegaal in het Rijk verblijft (OTC-statuut).

Er zijn 27 woonunits in gebruik, verspreid over vijf sites. Het betreft huizen of appartementen in de dorpskern van deze gemeentes die niet zijn te onderscheiden van de andere huizen in de straat. Elke woonunit wordt in principe door één familie bewoond; op die manier wordt de privacy zo veel mogelijk gegarandeerd.

Op elke site zijn in principe twee terugkeerbegeleiders actief⁸⁰. De zeven begeleiders zijn samen voor de 27 woonunits verantwoordelijk. De aan de sites toegewezen begeleiders staan in voor de administratieve opvolging van de daar verblijvende families. De begeleiders staan de families ook bij in algemene ondersteuning (o.a. psychologisch, medisch, sociaal, school).

Onderstaande tabellen betreffen de families onder vasthoudingsstatuut. De cijfers betreffen families en geen personen, uitgezonderd de tabellen met het aantal mannen, vrouwen en kinderen.

6.1.3.1 Bezettingsgraad

Bij het berekenen van de bezettingsgraad werden volgende factoren in acht genomen:

- Het aantal dagen dat er effectief een bezetting was;
- Renovatiewerken (verwarmingsproblemen) in Sint-Gillis-Waas, Zulte, Beauvechain: op deze dagen is immers geen bezetting mogelijk;
- Er wordt rekening gehouden met de reservaties vanuit 'Opvolging BGV'. Dit zijn dagen waarop er in deze specifieke woonunit geen bezetting mogelijk is.

Er werd geen rekening gehouden met de werken eigen aan een outtake (schoonmaak, leegmaken woning, kleine herstellingswerken...) en het onbruikbare huis in Sint-Gillis-Waas en het appartement in Tubize (gesprekslokaal).

Er is geen significante correlatie tussen het aantal intakes, hoeveelheid werk en de bezettingsgraad;

Opmerkingen bij de bezettingsgraad specifiek voor 2024:

- Er waren minder intercepties en adrescontroles door de politie, wat een impact heeft op het aantal mogelijk vast te houden families;
- Er waren meer families aan de grens;
- Er waren meer Dublin families ten gevolge van de doorstroom uit het centrum te Zaventem (zie punt 4.3.1.) ;
- Er werd minder snel overgegaan tot administratieve vasthouding in een woonunit, ten gevolge van de gewijzigde aanpak van het aanklampend beleid waarbij wordt ingezet op een intensievere coaching van gezinnen.

Bezettingsgraad				
	Capaciteit	2022	2023	2024
BEAUVECHAIN	6	49,36%	59,86%	52%
SINT-GILLIS-WAAS	7	36,16%	44,61%	46,64%
TIELT	3	NVT	NVT	NVT
TUBIZE	5	30,25%	42,73%	57,61%
ZULTE	6	43,47%	44,97%	49,41%
Totaal	27	39,81%	48,04%	51,42%

De gemiddelde verblijfsduur	
2022	41 dagen
2023	33,3 dagen
2024	23,5 dagen

⁸⁰ De sites van Zulte en Tielt worden - omwille van hun nabijheid t.o.v. elkaar - samen genomen.

6.1.3.2 In- en out takes

Aantal intakes				
	Families	Mannen	Vrouwen	Kinderen
2022	111	47	105	195
2023	164	62	163	295
2024	165	60	157	304

Aantal intakes per procedure				
	Totaal	Grens	Binnenland (onwettig verblijf)	Dublin
2022	111	83	20	8
2023	164	128	9	27
2024	165	121	13	31

De meest voorkomende opgegeven nationaliteiten bij intake							
2022				2023			
Grens (INAD / IB)		Binnenland-/Dublinprocedure		Grens (INAD / IB)		Binnenland-/Dublinprocedure	
Moldavië	7	Moldavië	7	Turkije	28	Turkije	6
Albanië	3	Albanië	3	Oekraïne	17	Moldavië	5
Marokko	3	Marokko	3	Palestina	9	Rusland	5
Nigeria	3	Nigeria	3	Moldavië / Congo	8	Palestina	3

De meest voorkomende opgegeven nationaliteiten bij intake			
2024			
Grens (INAD/IB)		Binnenland-/Dublinprocedure	
Palestina	22	Georgië/Rusland	4
Turkije	17	Afghanistan/Turkije/China	3
Albanië	13	Angola/Irak/Moldavië/Suriname	2
Congo (DRC)	9		

Aantal outtakes grensprocedure				
	Vertrokken op eigen initiatief ⁸¹	Terugdrijving	Vrijlating	
			Wegens lopende aanvraag / toekenning internationale bescherming	Andere redenen
2022	22	28	24	6
2023	22	50	34	13
2024	19	48	48	8

Aantal outtakes binnenlandprocedure					
	Vertrokken op eigen initiatief	Verwijdering		Vrijlating	
		Gedwongen verwijdering	Vrijwillige terugkeer	Wegens lopende aanvraag / toekenning internationale bescherming	Andere redenen
2022	8	3	0	0	5
2023	6 ⁸²	1	0	0	1
2024	6 ⁸³	0	3	0	4

⁸¹ Het betreft personen die op eigen initiatief de woonunits hebben verlaten alvorens een terugkeer kon worden georganiseerd.

⁸² waarvan 3 onder OTC statuut

⁸³ waarvan 2 families onder OTC-statuu

Aantal outtakes Dublinprocedure				
	Vertrokken op eigen initiatief	Verwijdering: Dublinovername	Vrijlating	
			Wegens lopende aanvraag / toekenning internationale bescherming	Andere redenen
2022	4	2 + (1VT naar het herkomstland)	0	0
2023	15	8 overnames + 6 VT naar het herkomstland	0	0
2024	18	9	0	2

In 2024 had de meerderheid van de kinderen een leeftijd tussen 6 en 12 jaar (35,33%), gevolgd door kinderen tussen 0 en 2 jaar (23,03%), 13,82% van de kinderen had de leeftijd van 3 tot 5 jaar. 13,82% tussen 13 en 15 jaar en 8,88% tussen 16 en 18 jaar. De meerderjarige kinderen vertegenwoordigen 4,93% van het totaal aantal kinderen.

6.2 Opvolging BGV

De dossiers van vreemdelingen die niet vrijwillig gevolg hebben gegeven aan een BGV, worden opgevolgd door de dienst 'Opvolging BGV' (voorheen 'Sefor'). Hiervoor kan de DVZ aan de politie vragen om een adrescontrole te doen om de vreemdeling te intercepteren met het oog op een gedwongen terugkeer en een vasthouding in een gesloten centrum. Het dossier is geanalyseerd, de gedwongen terugkeer is reeds voorbereid en een plaats in het gesloten centrum is gereserveerd. Als de persoon een gekend adres heeft, zal de DVZ aan de politie vragen deze persoon te controleren op zijn adres. Als er geen woonplaats gekend is, vraagt de DVZ aan de politie de persoon zo snel mogelijk op een gekende verblijfplaats op te pikken "in de buurt". De controle kan ook gebeuren in een opvangcentrum beheerd door Fedasil, en op basis van specifieke overeenkomsten voor uitgeprocedeerde verzoekers om internationale bescherming, met name 'Dublinplaatsen' en 'Open terugkeerplaatsen'.

Aantal aanvragen voor een controle per type dossier						
Jaar	Op het adres	In de buurt	Dublinplaatsen	Open terugkeerplaats	Open centra	Totaal
2022	1.123	8	76	1	1	1.209
2023	2.160	8	58	1	0	2.227
2024	2.355	13	91	0	4	2.463

Oorsprong van de aanvragen om een controle op adres						
Jaar	Opvolging IB	Opsporingen	Dublin	Cel radicalisme	Andere	Totaal
2022	12	253	411	6	441	1.123
2023	10	338	1.163	3	646	2.160
2024	10	303	1.084	9	949	2.355

Antwoord politie op de aanvraag om een controle							
Jaar	Resultaat	Op het adres	In de buurt	Dublin plaatsen	Open terugkeerplaats	Open centra	Totaal
2022	Positief	216	5	28	1	0	250
	Geen antwoord van de politie	129	3	0	0	0	132
	Negatief	778	0	48	0	1	827
	Totaal	1.123	8	76	1	1	1.209
2023	Positief	300	7	25	1	0	333
	Geen antwoord van de politie	250	1	0	0	0	251
	Negatief	1.610	0	33	0	0	1.643
	Totaal	2.160	8	58	1	0	2.227
2024	Positief	284	4	29	0	2	319
	Geen antwoord van de politie	299	4	0	0	1	304
	Negatief	1.772	5	62	0	1	1.840
	Totaal	2.355	13	91	0	4	2.463

Resultaat van de uitgevoerde controles			
	2022	2023	2024
Één of meerdere van de geïmagineerde personen werden aangetroffen door de politie	216	300	284
Verblijft niet meer op het adres	424	1.016	1.105
Geen enkele medewerking	54	39	94
Afwezig	300	555	573
Totaal	994	1.910	2.056

Top 5 van de nationaliteiten van de aanvragen voor controle					
2022		2023		2024	
Suriname	111	Afghanistan	342	Marokko	226
Afghanistan	93	Turkije	176	Turkije	218
Onbepaald	90	Onbepaald	170	Suriname	203
Turkije	85	Suriname	158	Afghanistan	151
Congo (DRC)	75	Burundi	152	Congo (DRC)	145

Beslissing volgend op een controle (meerdere mogelijk per controle)							
Jaar	Vasthouding	BGV	Herbevestiging BGV	Geen maatregel ⁸⁴	Andere ⁸⁵	Geen verslag ontvangen	Totaal
2022	237	3	4	8	2	22	276
2023	313	5	5	9	3	19	354
2024	303	4	4	9	7	16	343

⁸⁴ De vreemdeling heeft recht op verblijf of er is een lopende procedure.

⁸⁵ In sommige gevallen neemt de DVZ geen beslissing omdat dit niet langer nodig is, na een opsluiting door het parket bijvoorbeeld.

6.3 Identificatie en verwijderingen

6.3.1 Identificatie

De DVZ is belast met de identificatie van vreemdelingen in onwettig verblijf. Opdat ze zouden kunnen terugkeren naar het land van herkomst of een land waar ze een recht op verblijf hebben, dienen de nodige reisdocumenten of het akkoord van het bestemmingsland verkregen te worden.

Het bekomen van de nodige reisdocumenten is een complexe en arbeidsintensieve procedure. Eerst en vooral moet een inschatting worden gemaakt van de werkelijke identiteit en nationaliteit van een vreemdeling. Hiervoor wordt een grondige analyse van het dossier gemaakt:

- Controle van de vingerafdrukken;
- Controle van diverse databanken: VIS, Eurodac, SIDIS, SIS;
- Analyse van het administratief dossier;
- Horen van de vreemdeling;
- Invullen van vragenlijsten door de vreemdeling;
- Contact met het gesloten centrum over de terugkeerintentie van de betrokkene.

Op basis van de analyse wordt een identificatieverzoek verzonden aan het (vermoedelijke) land van herkomst. De procedure en moeilijkheidsgraad verschillen van land tot land. Voor sommige landen verloopt de procedure vlot. Voor andere landen moet sterk worden ingezet om tot een positieve identificatie te komen. De medewerking van het land van herkomst kan sterk afhangen van het voorgelegde dossier, zoals al of niet aanwezige familie in België.

Bovendien leidt een bevestiging van identiteit niet noodzakelijk tot de afgifte van een reisdocument. Het is voor de DVZ dan ook belangrijk om uitstekende contacten te onderhouden met de landen van herkomst om hen te overtuigen om te identificeren en reisdocumenten af te leveren. Tot slot worden de zaken verder gecompliceerd doordat de identificatieprocedures per land sterk uiteenlopen. Sommige landen identificeren bijvoorbeeld louter op basis van vingerafdrukken, andere landen wensen hun onderdanen telkens in persoon te interviewen, voor nog een ander land volstaat een foto en persoonsgegevens.

In de praktijk wordt vastgesteld dat heel wat vreemdelingen in onwettig verblijf doelbewust hun identiteitsdocumenten vernietigen of verbergen om een terugkeer te verhinderen. In een aantal gevallen neemt de vreemdeling actief een andere identiteit of nationaliteit aan of maakt hij gebruik van valse documenten om de Belgische autoriteiten opzettelijk op het verkeerde been te zetten.

Naast de identificatieprocedures bij de landen van herkomst, zijn er ook de dossiers van vreemdelingen die een verzoek om internationale bescherming hebben gedaan in een andere lidstaat. Als blijkt uit de vingerafdrukkenvergelijking, documentatie of verklaring van de vreemdeling dat er mogelijk nog een verzoek om internationale bescherming hangende is in een andere EU-lidstaat, dan wordt er een terugnameverzoek gestuurd naar de lidstaat waarvan wordt vermoed dat die verantwoordelijk is voor de afhandeling van het verzoek om internationale bescherming. Voorts zijn er ook nog de overnameverzoeken voor vreemdelingen met een verblijfsrecht in een ander Europees land, de zogenaamde bilaterale overnames. Met sommige landen zijn hiervoor formele akkoorden afgesloten om de terugname te regelen, voor andere landen loopt dit op informele basis.

Daarnaast dient nog een laatste onderscheid te worden gemaakt tussen de verschillende identificatietypes. Zoals eerder aangegeven is de identificatieprocedure vaak een tijdrovende aangelegenheid. Op grote schaal wordt er daarom al een procedure aangevat vooraleer de vreemdeling wordt opgesloten met het oog op verwijdering, de zogenaamde “pre-identificatie”. Hierdoor worden de opsluitingstermijnen verkort. Voor vreemdelingen in onwettig verblijf die nog vrij rond bewegen op het grondgebied, wordt al gestart met de identificatie. Door voorafgaand al een positieve identificatie en akkoord tot afgifte van een reisdocument te bekomen, verkorten de opsluitingstermijnen in de centra. Dezelfde logica wordt gevolgd voor gedetineerden. Hierdoor kunnen ze rechtstreeks uit de gevangenis worden gepatriëerd met alle voordelen van dien.

Een gewone “identificatieprocedure” vat aan vanaf de vasthouding in een gesloten centrum of woonunit. De DVZ is er wettelijk aan gehouden om binnen een termijn van 7 werkdagen na de vasthouding de nodige stappen te zetten om de verwijdering uit te voeren.

Tot slot wordt ook gedaan aan “post-identificatie”. In sommige gevallen wordt de vreemdeling uit het gesloten centrum of de gevangenis vrijgelaten. Ook voor deze dossiers wordt een actieve opvolging voorzien met het oog op het verkrijgen van een positieve identificatie.

Identificatieprocedures			
	2022	2023	2024
Verzoeken	3.593	4.137	3.533
- Bij de landen van herkomst	2.317	2.503	2.172
- Overnameverzoeken (bilateraal)	349	425	377
- Overnameverzoeken (Dublin)	927	1.209	984
Positief afgesloten identificatie	3.028	3.048	2.940
- Akkoord door land van herkomst	1.755	1.629	1.750
- Overnameakkoorden (bilateraal)	278	296	258
- Overnameakkoorden (Dublin)	664	850	696
- Via originele identiteitsdocumenten	331	273	236
Negatief afgesloten identificatie	637	722	732
- Bij de landen van herkomst	318	294	323
- Overnameweigeringen (bilateraal)	53	90	121
- Overnameweigeringen (Dublin)	266	338	288
Verkregen reisdocumenten	604	610	806

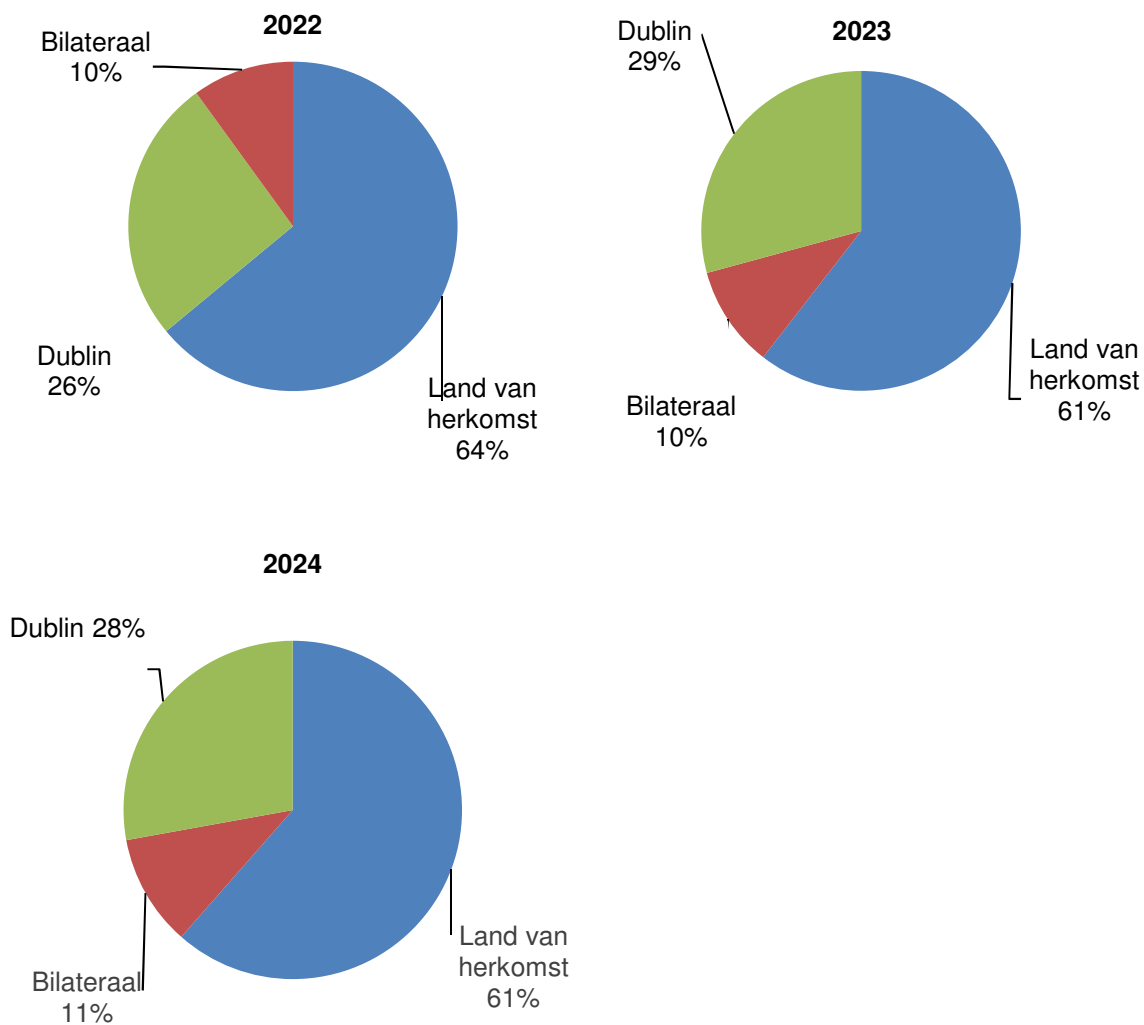
Hieronder vindt u een overzicht van de cijfers per vasthoudingstype. Er dient te worden benadrukt dat de statistieken jaaroverschrijdend zijn. Het is bijvoorbeeld mogelijk dat het dossier van een vreemdeling in voorgaande jaren werd opgestart maar het resultaat werd pas ontvangen in het lopende jaar.

Identificatie voor de gesloten centra			
	2022	2023	2024
Opgestarte verzoeken	1.019	1.141	1.048
- Bij de landen van herkomst	552	599	627
- Overnameverzoeken (bilateraal)	158	212	213
- Overnameverzoeken (Dublin)	309	330	208
Positief afgesloten identificatie	927	950	961
- Bij de landen van herkomst	417	428	507
- Overnameakkoorden (bilateraal)	130	150	140
- Overnameakkoorden (Dublin)	216	238	152
- Via originele identiteitsdocumenten	164	134	162
Negatief afgesloten identificatie	154	188	198
- Bij de landen van herkomst	44	54	75
- Overnameweigeringen (bilateraal)	17	43	73
- Overnameweigeringen (Dublin)	93	91	50

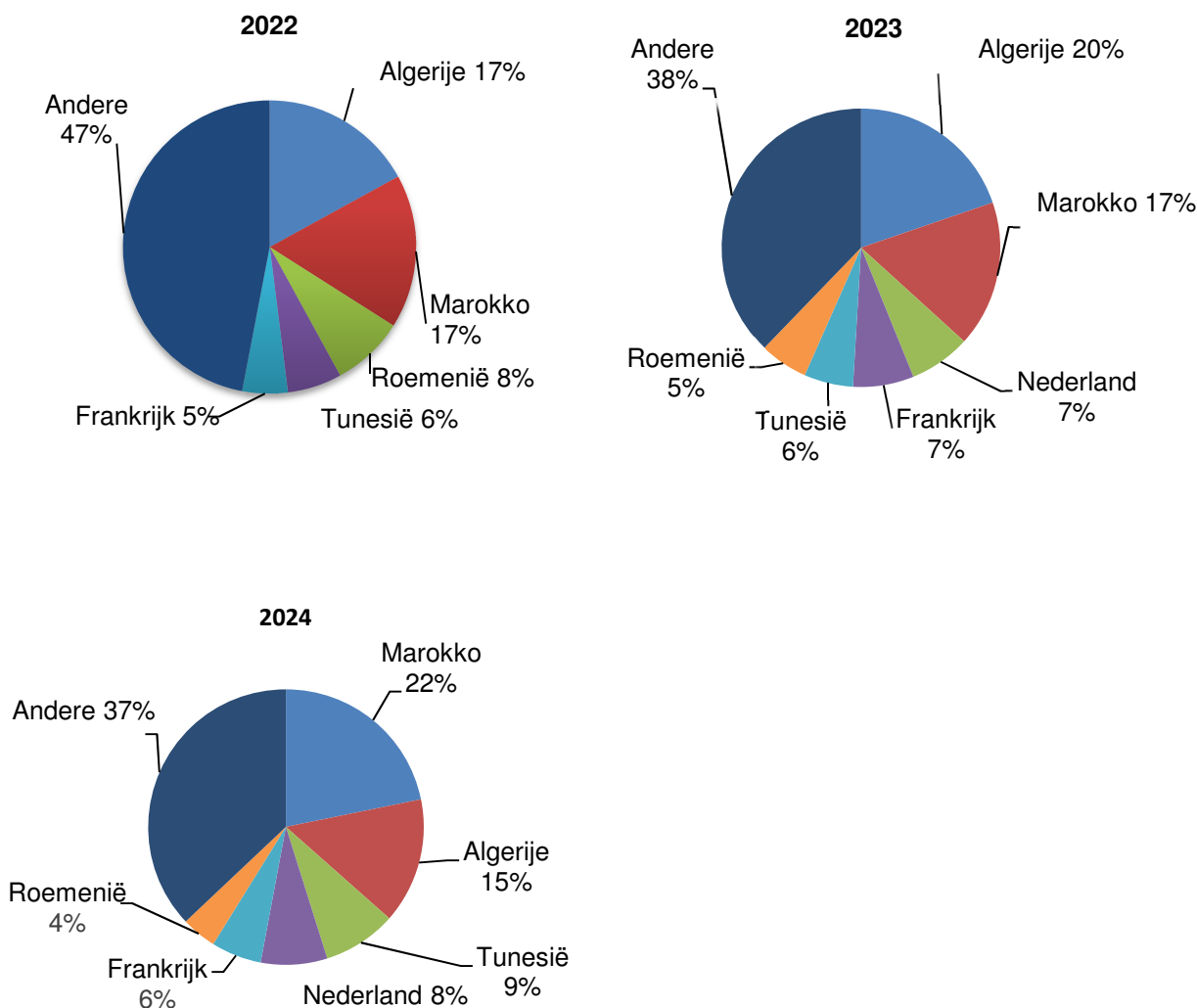
Identificatie voor de gevangenen			
	2022	2023	2024
Opgestarte verzoeken	2.374	2.770	2.255
- Bij de landen van herkomst	1.607	1.715	1.343
- Overnameverzoeken (bilateraal)	162	181	146
- Overnameverzoeken (Dublin)	605	874	766
Positief afgesloten identificatie	1.960	1.984	1.825
- Bij de landen van herkomst	1.232	1.119	1.114
- Overnameakkoorden (bilateraal)	127	122	104
- Overnameakkoorden (Dublin)	441	607	535
- Via originele identiteitsdocumenten	160	136	72
Negatief afgesloten identificatie	423	506	487
- Bij de landen van herkomst	224	220	205
- Overnameweigeringen (bilateraal)	31	39	45
- Overnameweigeringen (Dublin)	168	247	237

Identificatie niet-opgesloten vreemdelingen			
	2022	2023	2024
Opgestarte verzoeken	200	226	230
- Bij de landen van herkomst	158	189	202
- Overnameverzoeken (bilateraal)	29	32	18
- Overnameverzoeken (Dublin)	13	5	10
Positief afgesloten identificatie	141	114	154
- Bij de landen van herkomst	106	82	129
- Overnameakkoorden (bilateraal)	21	24	14
- Overnameakkoorden (Dublin)	7	5	9
- Via originele identiteitsdocumenten	7	3	2
Negatief afgesloten identificatie	60	28	47
- Bij de landen van herkomst	50	20	43
- Overnameweigeringen (bilateraal)	5	8	3
- Overnameweigeringen (Dublin)	5	0	1

Opgestarte procedures Cel Identificatie

Opgestarte verzoeken bij de voornaamste landen van herkomst

6.3.2 De cel artikel 3 EVRM

De cel artikel 3 werd opgericht in juni 2020 om de motivering van de verwijderingsbeslissingen te verbeteren in het licht van de artikelen 3 en 8 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) en om de uniformiteit van deze beslissingen te verzekeren over de verschillende diensten van de DVZ heen.

De cel heeft de volgende taken :

- Analyse van de jurisprudentie op nationaal en internationaal vlak in verband met de motivering van de artikelen 3 en 8 van het EVRM in verwijderingsbeslissingen.
- Controle van de verwijderingsbeslissingen van de vreemdelingen die zijn opgesloten in de gesloten centra. Deze controle baseert zich vooral (maar niet uitsluitend) op de verklaringen van betrokkene in het kader van het hoorrecht en houdt rekening met de objectieve toestand in het land van bestemming en de elementen in het administratieve dossier.
- Ondersteuning bij de motivering van verwijderingsbeslissingen, het opzoeken van informatie betreffende de toestand in een land of bij meer algemene vragen over de artikelen 3 en 8 EVRM.
- Interviews met de vreemdelingen in de gesloten centra, ofwel met het oog op het vaststellen van hun nationaliteit om zo het gevaar op schending van het artikel 3 EVRM te kunnen evalueren in geval van terugkeer, ofwel met het oog op het bekomen van bijkomende informatie over de door betrokkene ingeroepen gevaren.
- Opleiding om de personeelsleden van de DVZ te sensibiliseren voor het belang van de artikelen 3 en 8 van het EVRM in hun dagelijks werk. Een syllabus en opleidingen staan te hunner beschikking.

- Motivatiesleutels werden opgesteld om de diensten bij te staan bij het nemen van hun beslissingen.
- Het nemen van vasthoudingsbeslissingen na een negatief afgesloten verzoek om internationale bescherming.

Aantal uitgevoerde taken			
	2022	2023	2024
Geanalyseerde arresten	115	59	63
Geanalyseerde dossiers	2.250	2.414	2.317
- Beslissing vaststellen grens voor terugleiding	121	49	5
- Beslissing vasthouding na asiel	33	27	18
Aanvragen om advies	68	37	67
Interviews	33	13	14

6.3.3 Verwijderingen

In totaal hebben er in 2024 6.381 vreemdelingen in onwettig verblijf op een gecontroleerde wijze het land verlaten. Vreemdelingen die gevolg hebben gegeven aan een BGV zonder tussenkomst van de Belgische overheid of IOM, worden niet systematisch geregistreerd.

Vanaf het jaar 2022 werd een kwaliteitscontrole van de gegevens gedaan om ze in overeenstemming te brengen met de definitie van terugkeer van de Terugkeerrichtlijn⁸⁶ en de Europese statistische reglementering⁸⁷. In dit kader wordt iedere vreemdeling in illegaal verblijf die effectief het grondgebied heeft verlaten en die voorafgaand aan zijn terugkeer een terugkeerbeslissing heeft ontvangen als terugkeerder beschouwd.

Overzichtstabel verwijderingen volgens definitie Terugkeerrichtlijn											
	Terugkeer								Terugdrijving	Overbrenging gedetineerden tussen staten	Totaal
	Gedwongen				Vrijwillig ⁸⁸			Vrijwillig en gedwongen			
	Land van herkomst	Dublin	Bilateraal	Totaal	Land van herk – Fedasil-DVZ	Dublin	Totaal	Totaal			
2022	1.912	735	271	2.918	682	78	760	3.678	1.752	67	5.497
2023	2.011	1.075	297	3.383	622	155	777	4.160	1.843	96	6.099
2024	2.188	819	263	3.270	1.032	106	1.138	4.408	1.883	90	6.381

De verwijderde personen kunnen worden opgedeeld in 4 grote groepen. De grootste groep betreft de gedwongen terugkeer. Deze groep omvat de vreemdelingen die gedwongen worden verwijderd naar hun land van herkomst of die worden overgenomen door de verantwoordelijke Dublinlidstaat of, op basis van een bilateraal akkoord, door het land waar ze een verblijfsrecht hebben.

Een tweede groep betreft de terugdrijvingen. Aan de teruggedreven vreemdelingen wordt de binnenkomst aan de Belgische grens geweigerd omdat zij niet voldoen aan de binnenkomstvoorwaarden. Ze worden teruggestuurd naar de bestemming waar ze zijn ingescheept.

De derde groep betreft vrijwillige terugkeer. Voor vreemdelingen die onwettig op het grondgebied verblijven en die een terugkeerbeslissing hebben ontvangen, is het mogelijk om met bijstand van de DVZ of Fedasil te vertrekken. Deze bijstand wordt o.a. gevraagd voor het bekomen van een reisdocument en het kopen van een ticket. Deze terugkeer kan worden georganiseerd via de Internationale Organisatie voor Migratie en partnerorganisaties. De vrijwillige terugkeer via IOM is in

⁸⁶ Terugkeerrichtlijn 2008/115/CE.

⁸⁷ Reglement (CE) 862/2007.

⁸⁸ In de vorige activiteitenverslagen werden alle personen geteld die vrijwillig terugkeerden. In dit verslag wordt vanaf 2022 de vrijwillige terugkeer geteld volgens de definitie van de Terugkeerrichtlijn: vreemdeling in illegaal verblijf die een terugkeerbeslissing heeft ontvangen voorafgaand aan zijn terugkeer. Het cijfer voor vrijwillige terugkeer naar het land van herkomst via Fedasil-DVZ ligt daardoor lager.

bepaalde gevallen ook mogelijk voor vreemdelingen vastgehouden in een woonunit of een gesloten centrum. Het effectief vertrek wordt gecontroleerd.

De vierde groep betreft tussenstaatse overbrengingen. De overbrengingen van gevonniste vreemdelingen (zonder wettig verblijf) naar de staat waarvan ze onderdaan zijn of waar ze een verblijfsrecht hebben voor de verdere tenuitvoerlegging van de gevangenisstraf aldaar, worden georganiseerd door de FOD Justitie.

De cijfers volgens de methode van voor 2022 zijn ook nog steeds beschikbaar. Hierin worden echter personen opgenomen die niet voldoen aan de Europese statistische definitie:

- personen die niet gekend zijn bij de DVZ en die geen bevel om het grondgebied te verlaten hebben ontvangen
- personen gekend bij de DVZ maar waarvan het dossier geen enkele informatie bevat die er op wijst dat de persoon een bevel om het grondgebied te verlaten heeft ontvangen
- personen in legaal verblijf
- personen die een terugkeerbeslissing hebben ontvangen na hun terugkeer

Deze personen zijn terug te vinden in de kolom vertrek zonder BGV.

Overzichtstabel verwijderingen												
	Terugkeer									Terug drijving	Overbrenging gedetineerden tussen staten	Totaal
	Gedwongen				Vrijwillig				Totaal vrijwillig en gedwongen			
	Land van herkomst	Dublin	Bilateraal	Totaal	Land van herkomst – Fedasil-DVZ	Dublin	Vertrek zonder BGV	Totaal				
2022	1.912	735	271	2.918	682	78	1.991	2.751	5.669	1.752	67	7.488
2023	2.011	1.075	297	3.383	622	155	2.330	3.107	6.490	1.843	96	8.429
2024	2.188	819	263	3.270	1.032	106	2.233	3.371	6.641	1.883	90	8.614

6.3.3.1 Gedwongen terugkeer

In 2024 werden 3.270 gedwongen verwijderingen uitgevoerd via de lucht en over land. In vergelijking met 2023 gaat het om een lichte daling van 3,34%. Er is een opvallende stijging van de terugkeer naar het land van herkomst in vergelijking met 2023 (+8%) en een daling van de Dublintransfers (-24%). In 2024 is vooral de terugkeer naar Marokko verhoogd.

Aantal verwijdering per vervoerstype			
	2022	2023	2024
Vlucht zonder escorte	2.050	2.174	2.146
Vlucht met escorte	193	331	429
Auto	608	762	593
Special Flight - CJRO ⁸⁹	14	7	5
Special Flight	37	107	96
Trein	16	2	1
Totaal	2.918	3.383	3.270

⁸⁹ De Collecting Joint Return Operations betreffen SF waarbij het land van herkomst de eigen onderdanen zelf komt ophalen, deze zijn in samenwerking met Frontex en betreffen voornamelijk vluchten vanuit Rijsel naar Albanië en vanuit Düsseldorf naar Georgië.

Type gedwongen verwijdering				
		2022	2023	2024
Via lucht	Herkomstland	1.689	1.759	1.982
	Dublin	447	661	495
	Bilateraal	158	199	199
	Totaal	2.294	2.619	2.676
Over land	Herkomstland	223	252	206
	Dublin	288	414	324
	Bilateraal	113	98	64
	Totaal	624	764	594
Totaal		2.918	3.383	3.270

Top 5 meest verwijderde nationaliteiten					
2022		2023		2024	
Albanië	510	Albanië	474	Albanië	445
Roemenië	249	Afghanistan	251	Marokko	354
Marokko	221	Marokko	240	Roemenië	191
Georgië	201	Roemenië	228	Brazilië	178
Algerije	200	Algerije	201	Algerije	172

Top 5 verwijderingen naar herkomstland					
2022		2023		2024	
Albanië	487	Albanië	443	Albanië	435
Roemenië	247	Roemenië	228	Marokko	232
Georgië	162	Nederland	150	Roemenië	191
Nederland	137	Brazilië	126	Brazilië	142
Brazilië	87	Georgië	107	Georgië	118

Top 5 verwijderingen van Europeanen naar herkomstland					
2022		2023		2024	
Nationaliteit / Waarvan uit de gevangenis		Nationaliteit / Waarvan uit de gevangenis		Nationaliteit / Waarvan uit de gevangenis	
Roemenië	248 / 184	Roemenië	228 / 141	Roemenië	182 / 85
Nederland	138 / 134	Nederland	150 / 134	Nederland	102 / 88
Frankrijk	74 / 65	Polen Frankrijk	94 / 44 94 / 67	Frankrijk	87 / 51
Polen	72 / 44	Bulgarije	53 / 32	Polen	97 / 28
Bulgarije	35 / 20	Slovakije	23 / 10	Bulgarije	36 / 20

Top 5 bestemming bij verwijderingen in het kader van de Dublin-verordening					
2022		2023		2024	
Bestemming / Aandeel Dublin		Bestemming / Aandeel Dublin		Bestemming / Aandeel Dublin	
Nederland	182 / 24,8%	Duitsland	314 / 29,21%	Duitsland	239 / 29,18%
Duitsland	173 / 23,5%	Nederland	198 / 18,42%	Nederland	144 / 17,58%
Oostenrijk	125 / 17,0%	Oostenrijk	157 / 14,70%	Frankrijk	142 / 17,34%
Frankrijk	89 / 12,1%	Frankrijk	151 / 14,05%	Kroatië	92 / 11,23%
Italië	46 / 6,3%	Kroatië	94 / 8,74%	Oostenrijk	48 / 5,86%

Top 5 bestemmingen voor bilaterale overnames					
2022		2023		2024	
Bestemming / Aandeel bilateraal		Bestemming / Aandeel bilateraal		Bestemming / Aandeel bilateraal	
Italië	45 / 16,6%	Portugal	54 / 18,18%	Portugal	59 / 22,43%
Nederland	42 / 15,5%	Italië	50 / 16,84%	Spanje	51 / 19,39%
Duitsland	40 / 14,8%	Spanje	45 / 15,15%	Italië	45 / 17,11%
Spanje	38 / 14,0%	Frankrijk	37 / 12,46%	Frankrijk	28 / 10,65%
Portugal	31 / 11,4%	Nederland	31 / 10,44%	Duitsland	22 / 8,37%

Het aantal geslaagde verwijderingen met en zonder escorte ⁹⁰			
Aantal geslaagde gedwongen verwijderingen	Zonder escorte	Met escorte	Totaal
2022	2.674	244	2.918
2023	2.938	445	3.383
2024	2.740	530	3.270

Het aantal verwijderingen met en zonder escorte ⁹¹ dat niet slaagde wegens verzet van betrokkene			
Aantal pogingen afgebroken omwille verzet	Zonder escorte	Met escorte	Totaal
2022	343	84	427
2023	351	64	416
2024	436	48	484

De verwijderingspogingen die worden afgebroken omwille van verzet van betrokkene, gaan grotendeels om niet-gewelddadig verzet. Het gaat met name om een mondelinge weigering van vertrek in de kantoren van de Luchtvaartpolitie, aan het vliegtuig of in het centrum of een weigering PCR-test (2022 en 2023).

2024 - Top 5 landen van bestemming pogingen afgebroken omwille van verzet			
	Zonder escorte	Met escorte	Totaal
Marokko	98	10	108
Algerije	24	7	31
Kameroen	18	6	24
Polen	23	0	23
Tunesië	10	10	20

⁹⁰ Volgende categorieën worden meegerekend in het aantal verwijderingen zonder escorte: vluchten zonder escorte, auto, trein.

Volgende categorieën worden meegerekend in het aantal verwijderingen onder escorte: vluchten onder escorte en alle categorieën special flights.

⁹¹ Volgende categorieën worden meegerekend in het aantal verwijderingen zonder escorte: vluchten zonder escorte, auto, trein.

Volgende categorieën worden meegerekend in het aantal verwijderingen onder escorte: vluchten onder escorte en alle categorieën special flights.

6.3.3.2 Verwijderingen van gedetineerden

Een persoon kan rechtstreeks vanuit de gevangenis worden verwijderd. Als de vlucht heel vroeg is, wordt de betrokken vreemdeling de dag voor de vlucht naar een gesloten centrum gebracht van waar hij de dag van de vlucht zal worden uitgehaald, gezien vanuit een gesloten centrum uithalingen zeer vroeg 's ochtends mogelijk zijn, wat niet het geval is voor de gevangenis. Vreemdelingen vanuit de gevangenis van wie de identificatieprocedure nog lopende is of waarvoor een vlucht niet kan worden geboekt binnen de periode dat betrokkene nog in de gevangenis kan blijven, worden overgebracht naar een gesloten centrum nadat ze in vrijheid werden gesteld door Justitie.

Aantal verwijderingen per plaats van vertrek					
	Vanuit gevangenis	Na overnachting in een gesloten centrum	Na verblijf in een gesloten centrum	Na verblijf in een woonunit	Totaal
2022	950	169	391	1	1.511
2023	875	180	373	0	1.428
2024	845	153	263	0	1.261 ⁹²

Details type vertrek vanuit de gevangenis			
Type	2022	2023	2024
Trein	10	0	1
Auto	427	424	287
Vlucht met escorte	64 waarvan 9 personen door DVZ werden begeleid tot op eindbestemming	76, waarvan 2 personen begeleid werden door de DVZ tot op eindbestemming	171, waarvan 8 personen begeleid werden door de DVZ tot op eindbestemming
Vlucht zonder escorte	997 waarvan 2 personen als gewone passagier werden begeleid op de luchthaven door DVZ	914, waarvan 4 personen als gewone passagier begeleid werden op de luchthaven door DVZ.	797
Special Flight	5	9	3
Special Flight CJRO	8	5	2

Top 5 nationaliteiten vanuit de gevangenis					
2022		2023		2024	
Albanië	282 (18,66%)	Albanië	255 (17,86%)	Albanië	220 (17,45%)
Roemenië	184 (12,18%)	Marokko	162 (11,34%)	Marokko	212 (16,81%)
Marokko	153 (10,13%)	Roemenië	142 (9,94%)	Algerije	134 (10,63%)
Nederland	134 (8,87%)	Nederland	134 (9,38%)	Nederland	88 (6,98%)
Algerije	131 (8,67%)	Algerije	132 (9,24%)	Roemenië	87 (6,90%)

6.3.3.3 Speciale vluchten

Er zijn verschillende types speciale vluchten (SF):

- *National Return Operations* (NRO) zijn SF's georganiseerd door België, met enkel België als deelnemend land. Voor deze operaties is er normalerwijze tussenkomst van Frontex, uitgezonderd voor vluchten in het kader van Dublinovernames.
- *Joint Return Operations* (JRO's) zijn vluchten georganiseerd door België of een lidstaat met deelname van andere lidstaten al of niet gefinancierd door Frontex.
- De *Collecting Joint Return Operations* (CJRO) betreffen SF's waarbij het land van herkomst de eigen onderdanen zelf komt ophalen, deze zijn in samenwerking met Frontex.

⁹² De dalende trend (12%) wordt o.a. verklaard door de wijziging van de wet op de externe rechtspositie van gedetineerden, zie pagina 56. De verwijdering van gedetineerden blijft een prioriteit voor de DVZ.

Aantal speciale vluchten				
Jaar	Totaal aantal vluchten	Aantal CJRO's	Aantal vluchten door de DVZ zelf georganiseerd	Deelname door België aan JRO
2022	17	10	5 (3 JRO Congo (DRC) + 2 NRO Oostenrijk i.k.v. Dublin)	2
2023	18	5	9 (2 JRO Congo (DRC) + 7 NRO Oostenrijk, Kroatië en Bulgarije in kader van Dublin en 1 NRO naar Guinee)	4
2024	13	2	7 (1 JRO Congo (DRC) + 6 NRO Kroatië en Bulgarije in het kader van Dublin)	4

Aantal verwijderde personen per bestemming ⁹³			
Nationaliteit	2022	2023	2024
Albanië	9	4	0
Congo (DRC)	20	17	4
Guinee	0	13	0
Kosovo	1	0	0
Ghana	0	0	2
Nigeria	0	6	4
Georgië	5	3	3
Moldavië	1	0	0
Oostenrijk	20	10	0
Bulgarije	0	10	10
Colombia	0	2	0
Gambia	0	1	0
Kroatië	0	49	74
Irak	0	0	5
Totaal	56	115	102

6.3.3.4 Begeleidingen uitgevoerd door de DVZ

De DVZ zet de laatste jaren in op het zelf organiseren van begeleidingen aan boord en op de luchthaven door een Belgische Migratieliason, een arts of een vertrouwenspersoon. De DVZ doet dit zowel alleen als samen met politie-escorteurs. Het gaat zowel om personen uit de gesloten centra als om gedetineerden.

De begeleiding aan boord is noodzakelijk voor personen die door diverse kwetsbaarheden niet op eigen kracht terug kunnen reizen maar die wel wensen terug te keren.

Begeleiding enkel op de luchthaven wordt ook georganiseerd voor die personen die wensten terug te keren en waarvoor bv. het land van bestemming geen gedwongen terugkeer toestaat. Zij worden geboekt als reguliere passagier en volgen de passagiersstroom op de luchthaven onder begeleiding tot aan de gate. Zo kan ook voor hen de terugkeer worden gerealiseerd.

Naast Belgische Migratieliasons, begeleiden ook veiligheidsmedewerkers van de DVZ verschillende soorten repatriëringen, met name de grensleidingen.

⁹³ Deze totalen zijn verschillend van deze uit de tabel per vervoerstype omdat hier de deelnemers van de grens ook zijn meegenomen en in de tabel per vervoerstype wordt enkel de gedwongen terugkeer in rekening gebracht.

Aantal verwijderingen onder begeleiding van de DVZ per type			
Begeleidingen door DVZ	2022	2023	2024
Begeleid tot op eindbestemming ⁹⁴	13	4	13
Begeleid tot check-in	6	11	3
DEPA begeleid door LPA en de DVZ, dokter, vertrouwenspersoon tot op bestemming	3	2	1
Begeleidingen door veiligheidsmedewerkers van de DVZ			
Vlucht zonder escorte vanuit Schiphol	18	0 ⁹⁵	0 ⁹⁶
CJRO	10	5 ⁹⁷	0 ⁹⁸
Grensledingen	606	761	591
Trein	16	1	0
Totaal	672	785	608

6.3.3.5 Terugvorderingen van de verwijderingskosten

De Dienst Vreemdelingenzaken vordert de verwijderingskosten terug van de werkgevers (in het geval van verwijdering na interceptie in het kader van zwartwerk) en van de vreemdelingen zelf wanneer zij naar België terugkomen met een visum kort of lang verblijf of in het kader van gezinshereniging.

Teruggevorderde bedragen			
Oorsprong	2022	2023	2024
Werkgever	€ 166.814,92	€ 258.235,64	€ 72.235,64
Vreemdeling	€ 388.542,03	€ 872.850,74	€ 1.361.290,38
Totaal	€ 555.356,95	€ 1.131.086,38	€ 1.434.248,06

De stijging in 2024 is te verklaren door het inhalen van de achterstand in de terugvorderingen bij de vreemdeling zelf. Het aantal terugvorderingen bij werkgevers is fors gedaald, onder meer door het feit dat een aantal dossiers foutief als zwartwerk werden aangemerkt. De focus op terugvordering bij de vreemdeling zelf vertaalde zich ook in hogere ontvangsten voor de Belgische staat.

Ontvangen bedragen			
Oorsprong	2022	2023	2024
Werkgevers	€ 307.360,75	€ 217.003,77	€ 243.690,81
Vreemdeling	€ 244.455,00	€ 340.405,43	€ 644.249,53
Totaal	€ 551.815,75	€ 557.409,20⁹⁹	€ 887.940,34

6.3.3.6 Frontex

Sinds 2017 biedt Frontex de lidstaten de mogelijkheid om tickets te boeken in het kader van de gedwongen verwijdering op lijnvluchten. Ze ontwikkelden hiervoor FAR of de Frontex Application for Return. De DVZ gebruikt het systeem sinds 2018.

De DVZ hoeft niets zelf te betalen: Frontex betaalt de tickets rechtstreeks aan de maatschappijen/het boekingskantoor. Het systeem is beperkt tot de terugkeer naar derde landen.

De DVZ doet de boeking van de tickets in FAR van de personen die worden verwijderd zonder escorte en de Federale Politie doet de boekingen in FAR van de personen die worden verwijderd met escorte.

⁹⁴ Allen uitgevoerd via een vlucht, twee begeleidingen naar Duitsland en Nederland via de wagen in 2022, 1 begeleiding per trein naar Frankrijk in 2023 en 3 begeleidingen naar Nederland met de wagen en met de trein tot de transitvluchthaven in Parijs. In 2024 werd 1 persoon per trein begeleid naar transitvluchthaven en 2 personen met de wagen naar Nederland.

⁹⁵ Door het hervatten van de transitvluchten naar Schiphol na de coronaperiode, wordt er niet langer met de auto gereden.

⁹⁶ Door het hervatten van de transitvluchten naar Schiphol na de coronaperiode, wordt er niet langer met de auto gereden.

⁹⁷ In 2023 begeleidde de LPA twee personen naar Düsseldorf voor deelname aan CJRO. Deze zijn opgenomen in de tabel rond special flights.

⁹⁸ In 2024 was het enkel de LPA die de deelnemers aan de CJRO begeleidde. Deze cijfers zijn opgenomen in de tabel rond special flights.

⁹⁹ De ontvangen bedragen stijgen veel minder snel dan de teruggevorderde bedragen. De betalingen aan de DVZ gebeuren vaak niet vlot. Na een tweede herinnering wordt het dossier overgedragen aan de FOD Financiën voor verdere opvolging.

De stijging in 2024 van het aantal geboekte vluchten met escorte via FAR is te verklaren door de verhoging van de terugkeerdossiers naar Marokko en andere landen van herkomst.

Naast de reservaties via FAR, vordert de DVZ ook kosten gelinkt aan gedwongen terugkeer terug bij Frontex door middel van Grant Agreements. Het gaat hierbij voornamelijk om dagvergoedingen voor de escorteurs en de kost van gecharterde vliegtuigen.

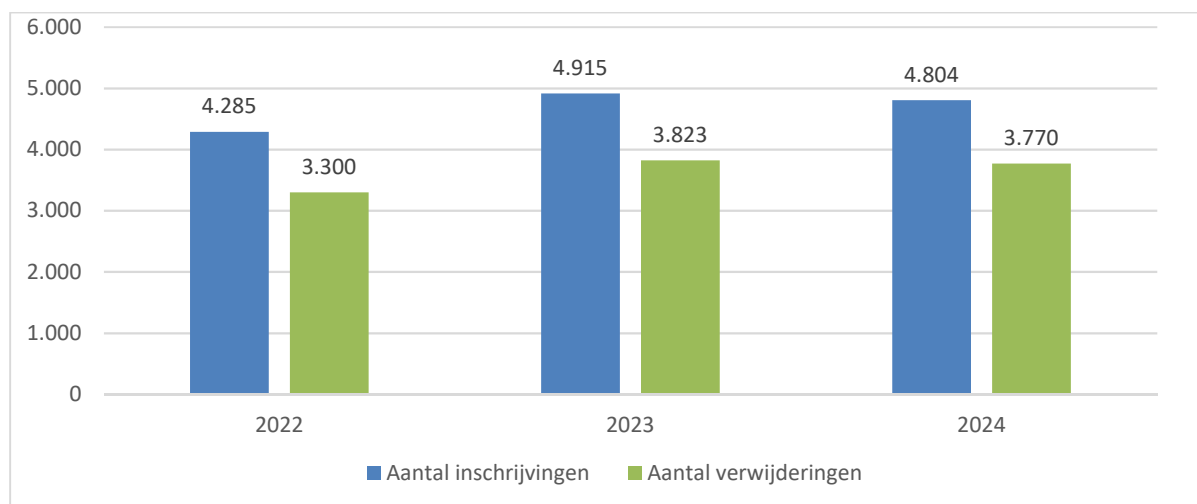
Vluchten geboekt met Frontex			
	Zonder escorte	Met escorte	Totaal
2022	1.074	39	1.113
2023	1.075	39	1.114
2024	1.217	211	1.428

Terugvorderingen via Grant Agreements		
2022	2023	2024
€ 237.601,36	€ 231.274,03	€ 281.001,75

6.4 De gesloten centra

6.4.1 Inschrijvingen en verwijderingen uit de gesloten centra

In 2024 werden in totaal 4.804 bewoners ingeschreven in de gesloten centra. Dit cijfer is exclusief het aantal overplaatsingen van bewoners tussen de centra onderling. In 2024 werden in totaal 3.770 bewoners verwijderd van het grondgebied vanuit de gesloten centra.

In 2024 werden er 83% mannen en 17% vrouwen ingeschreven. Qua oorsprong was de verhouding de volgende: 37% grensdossiers, 51% personen in onwettig verblijf en 12% vasthoudingen in het kader van een Dublin of bilaterale overname. De gemiddelde leeftijd van de ingeschreven mannen bedroeg 35 jaar. Bij de vrouwen was dit 39 jaar.

De top 5 qua nationaliteiten die werden ingeschreven: 1) Albanië (12,3%), 2) Marokko (8,3%), 3) Georgië (4,4%), 4) Brazilië (4,2%), 5) Turkije (4,2%).

6.4.2 Detailoverzicht van de uitschrijvingen uit de gesloten centra

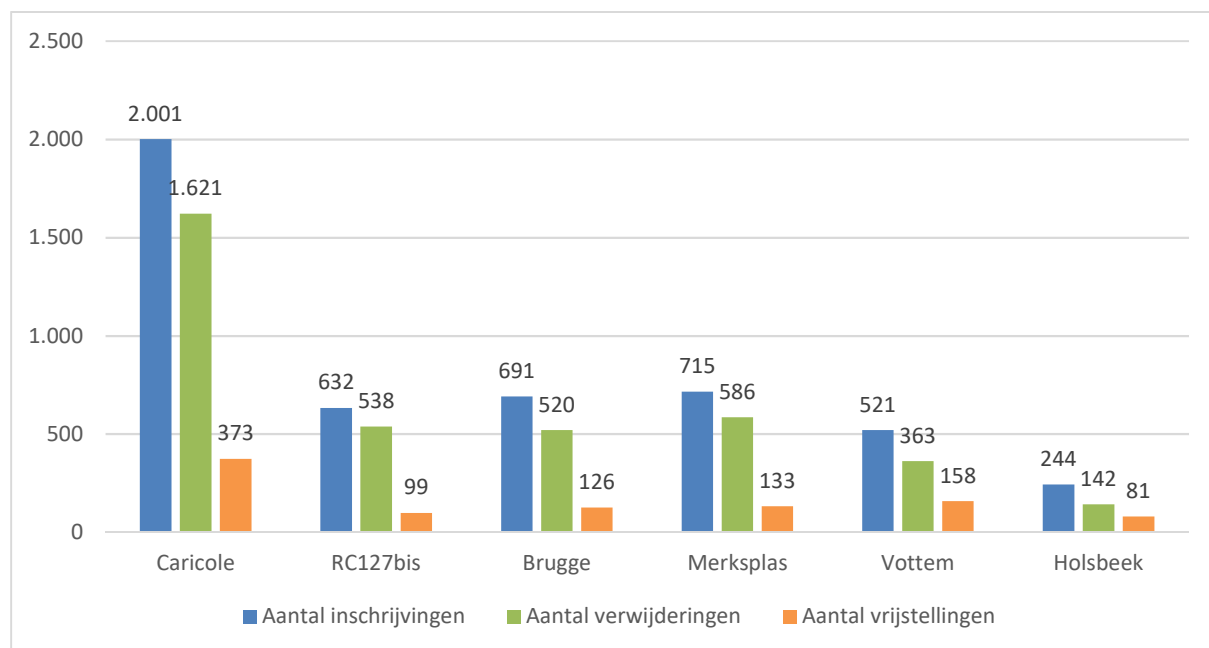
Uitschrijvingen uit de gesloten centra									
Jaar	Inschrijvingen	Verwijderingen				Totaal	Vrijlatingen	Ontsnappingen	% verwijderingen ten opzichte van inschrijvingen
		Land van herkomst	Terugdrivingen	Dublin en Bilateraal	Totaal				
2022	4.285	1.176	1.329	795	3.300	789	9	77%	
2023	4.915	1.355	1.333	1.135	3.823	1.018	9	78%	
2024	4.804	1.519	1.350	901	3.770	970	9	78%	

In 2024 is het aantal verwijderingen vanuit de gesloten centra t.o.v. het jaar 2023 in reële cijfers gedaald van 3.823 naar 3.770. Er werden 314 verwijderingen op maandbasis uitgevoerd t.o.v. 319 in 2023. Het percentage verwijderingen in verhouding tot het aantal eerste opsluitingen bleef 78%.

In 2024 werden 970 personen vrijgesteld vanuit de gesloten centra. De redenen voor deze vrijlatingen zijn divers: niet bekomen van een reisdocument, bekomen verblijfsrecht, vrijlating op basis van nieuwe elementen die op het ogenblik van de opsluiting nog niet bekend waren (gepland huwelijk, medische redenen), enz ...

In 2024 ontsnapten 9 bewoners uit de gesloten centra waarvan 3 uit een centrum en 6 bij een ziekenhuisconsultatie/opname.

Voor de 3 hoofdcategorieën (inschrijvingen, verwijderingen, vrijlating) levert dit per gesloten centrum het volgende staafdiagram op:

6.4.3 Capaciteit van de centra

De maximumcapaciteit van de centra bedroeg op het einde van 2023 535 bewoners. Deze daalde tegen eind 2024 naar 459 bewoners. De gemiddelde maximumcapaciteit bedroeg in 2023 510 bewoners, in 2024 was dit gemiddelde 487. De stijging/daling van de capaciteit in de centra is in de eerste plaats een gevolg van personeelbewegingen, infrastructurele wijzigingen en, ook in 2024, de stijgende aanwezigheid van bedwantsen in de centra waardoor bepaalde infrastructuur (tijdelijk) niet gebruikt kan worden.

6.4.4 Gemiddeld aantal bewoners

Het dagelijks gemiddeld aantal bewoners in alle gesloten centra samen lag in 2024 op 387 bewoners (2023: 379, 2021: 314; 2020 : 209). Dit komt neer op een bezettingsgraad van 81%.

Het capaciteitsverlies is te wijten aan de bedwantsen en het feit dat er een overaanbod was van vreemdelingen van dezelfde nationaliteit. Omwille van veiligheidsredenen en beheersbaarheid in de gesloten centra wordt vermeden om grote groepen van vreemdelingen met eenzelfde nationaliteit vast te houden. Hierdoor was het in een aantal centra niet steeds mogelijk het aantal beschikbare plaatsen in te vullen.

6.4.5 Verblifsduur

Gemiddelde verblijfsduur in dagen						
	Caricole	RC127bis	Brugge	Merksplas	Vottem	Holsbeek
2022	16	31	44	42	51	39
2023	17	25	40	45	53	38
2024	20	40	44	47	55	44

De verblijfsduur van de bewoners wordt gerekend vanaf de vasthouding tot de verwijdering of de vrijlating vanuit het centrum. Met de overplaatsingen tussen centra wordt geen rekening gehouden.

6.4.6 Beheer van de centra

6.4.6.1 Klachtencommissie

Het koninklijk besluit van 02/08/2002 voorziet in een Klachtencommissie die belast is met de behandeling van individuele klachten van bewoners die te maken hebben met de toepassing van dit besluit. Het ministerieel besluit van 23/09/2002 bepaalt de procedure- en werkingsregels van de Commissie en het permanent secretariaat.

In 2024 werden er 17 klachten ingediend. In 8 gevallen werd de klacht door het permanent secretariaat ontvankelijk verklaard. Van deze 8 klachten werden er 4 ongegrond bevonden en 4 verworpen. De Klachtencommissie formuleerde aldus geen enkele aanbeveling.

6.4.6.2 Geïntegreerd Infrastructuurplan Terugkeer

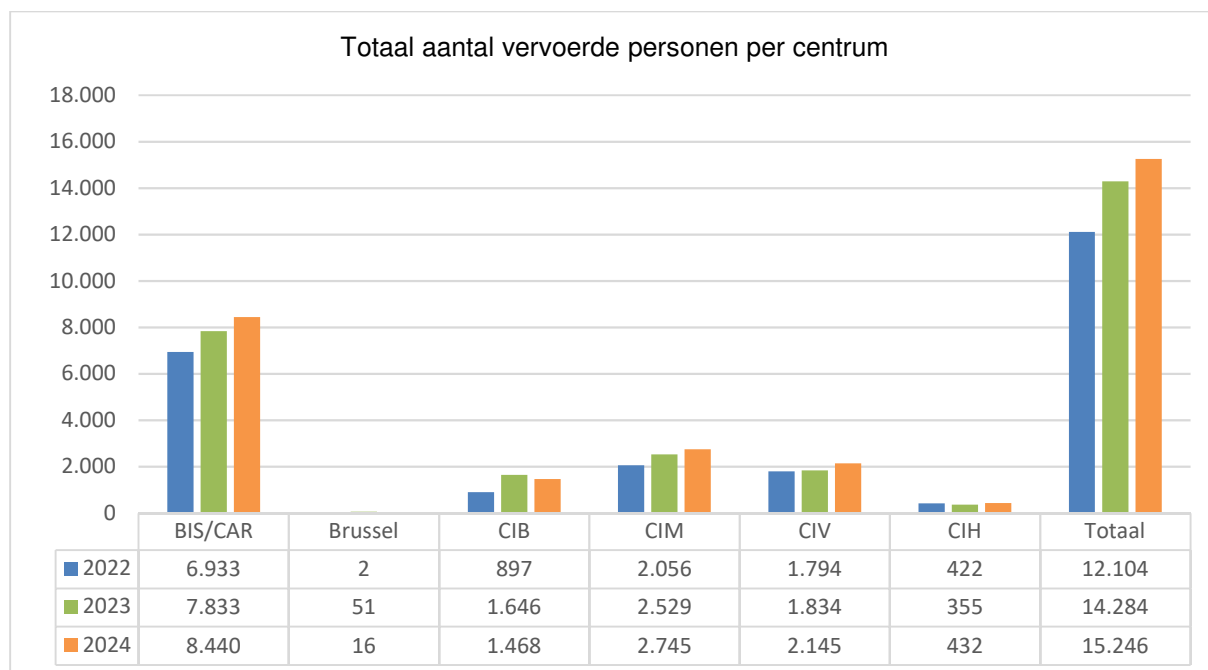
Op 25 februari 2022 keurde de Regering het Geïntegreerd Infrastructuurplan Terugkeer (GIT) goed. Wat de gesloten centra betreft, gaat het om de bouw van een nieuw Vertrekcentrum voor Kortverblijvers in Steenokkerzeel (VC), de bouw van twee nieuwe gesloten centra in Zandvliet (CIA) en Jumet (CIC), die al in het Masterplan waren opgenomen, en de vervanging van het Centrum voor Illegalen te Brugge (CIB) door een nieuw centrum in Jabbeke (CIJ).

De Werkgroep GIT, bestaande uit vertegenwoordigers van Regie der Gebouwen, de DVZ en de beleidscellen van de betrokken kabinetten, kwam in 2024 maandelijks bijeen om de voortzetting van de projecten van nabij op te volgen. In 2024 werden de volgende stappen gezet: de aanstelling van een bouwconsortium voor het VC, de verwerving van het terrein te Jabbeke, de publicatie van de Design, Build en Maintain procedures voor de bouw van CIC en CIJ en de opmaak van de respectievelijke selectiebeslissingen.

De RDG voorziet dat de bouw van CIA aangevat wordt na 2027.

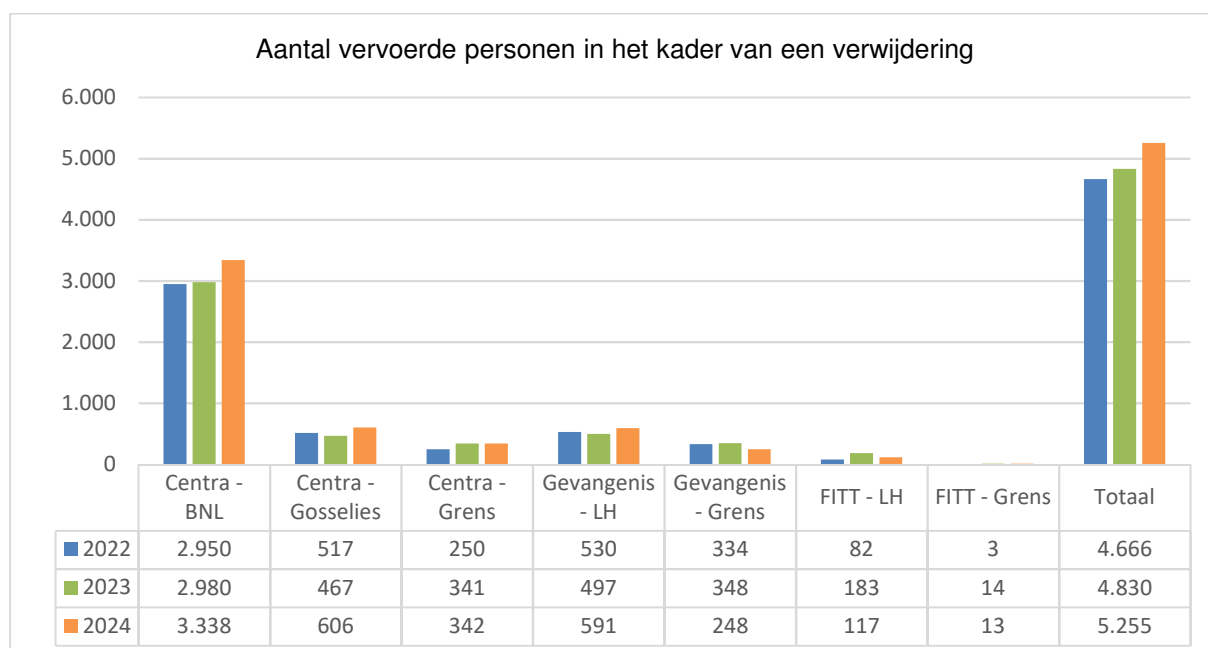
6.4.7 Bewonersvervoer

Een vergelijking van het aantal in 2024 vervoerde bewoners per centrum op jaarbasis met de voorgaande jaren levert volgende grafiek op.

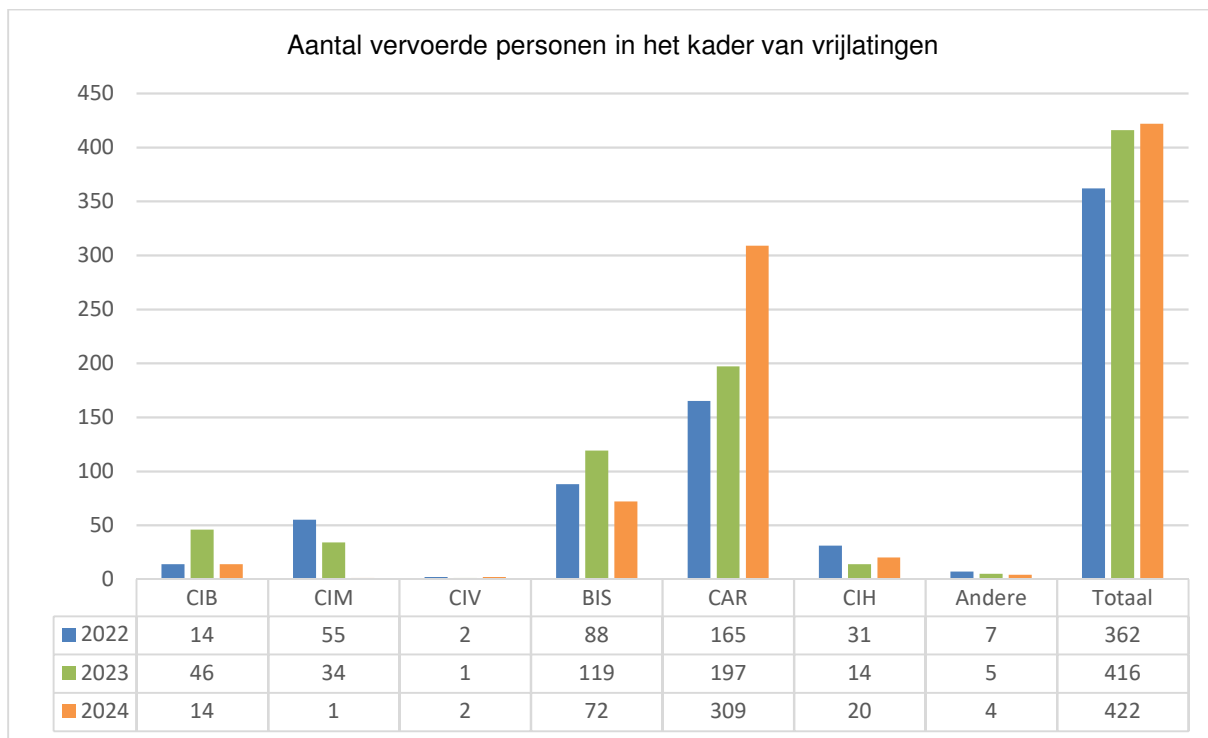
Opvallend is dat alle vervoersstatistieken een stijgende trend vertonen ten opzichte van voorgaande jaren. Uitzonderingen hierop zijn Brugge en Brussel, waar het aantal vervoerde bewoners in 2024 is afgenomen. In Brussel ligt de nadruk op administratieve taken binnen de dienst, zoals het ophalen en bezorgen van poststukken en reisdocumenten bij ambassades.

In 2022 legden de wagens van de DVZ 1.355.932 kilometer af. In 2023 steeg het aantal afgelegde kilometers naar 1.403.550 kilometer en in 2024 tot 1.432.197 kilometer.

Bovenstaande tabel omvat alle vervoersopdrachten in het kader van een repatriëring, zowel over land als via de lucht. De verhouding tussen verwijderingen via een luchthaven en over land bedraagt respectievelijk 88%-12%. In de jaren 2022 en 2023 lagen deze verhoudingen op 84%-16% en 81%-19%. Aangezien niet alle vreemdelingen daadwerkelijk ook hun vlucht nemen, wordt uitgegaan van het aantal pogingen tot verwijdering.

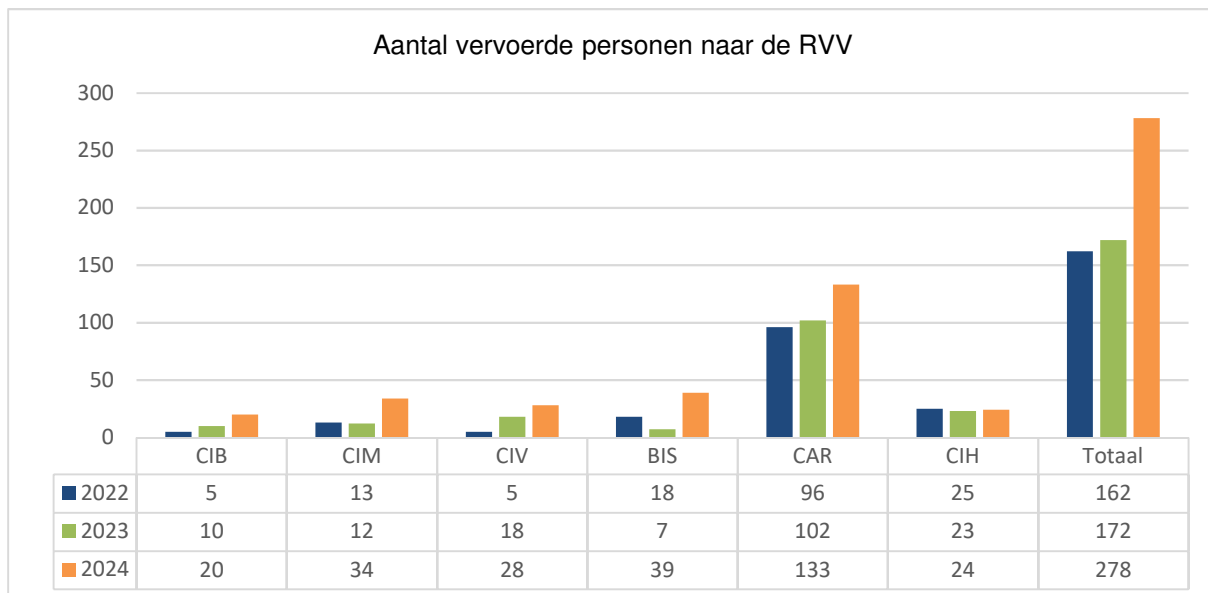
Onder 'FITT – LH' en 'FITT – Grens' worden de verwijderingen uit de community-based family units (de woonunits) verstaan. Het totaal aantal verwijderde personen door Bureau T vanuit de woonunits is in 2024 met 34,0% gedaald ten opzichte van 2023.

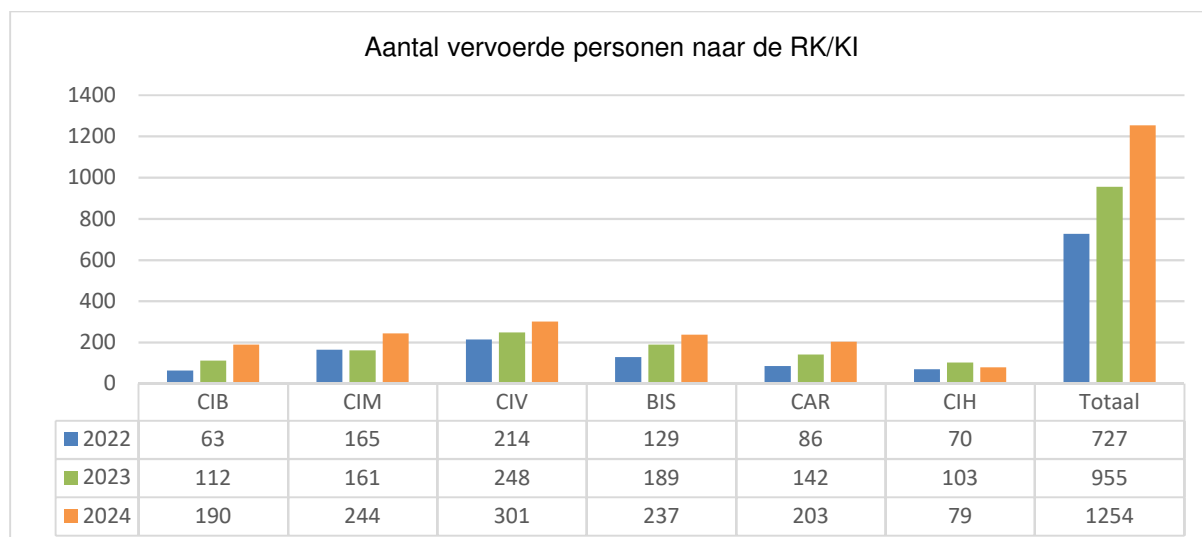

Onder 'Andere' vallen voornamelijk de vrijlatingen uit de woonunits. Het aantal vervoersopdrachten in het kader van vrijlatingen bleef in 2024 stabiel.

In dit overzicht worden uiteraard alleen de cijfers van vrijlatingen van vreemdelingen opgenomen die door Bureau T werden vervoerd.

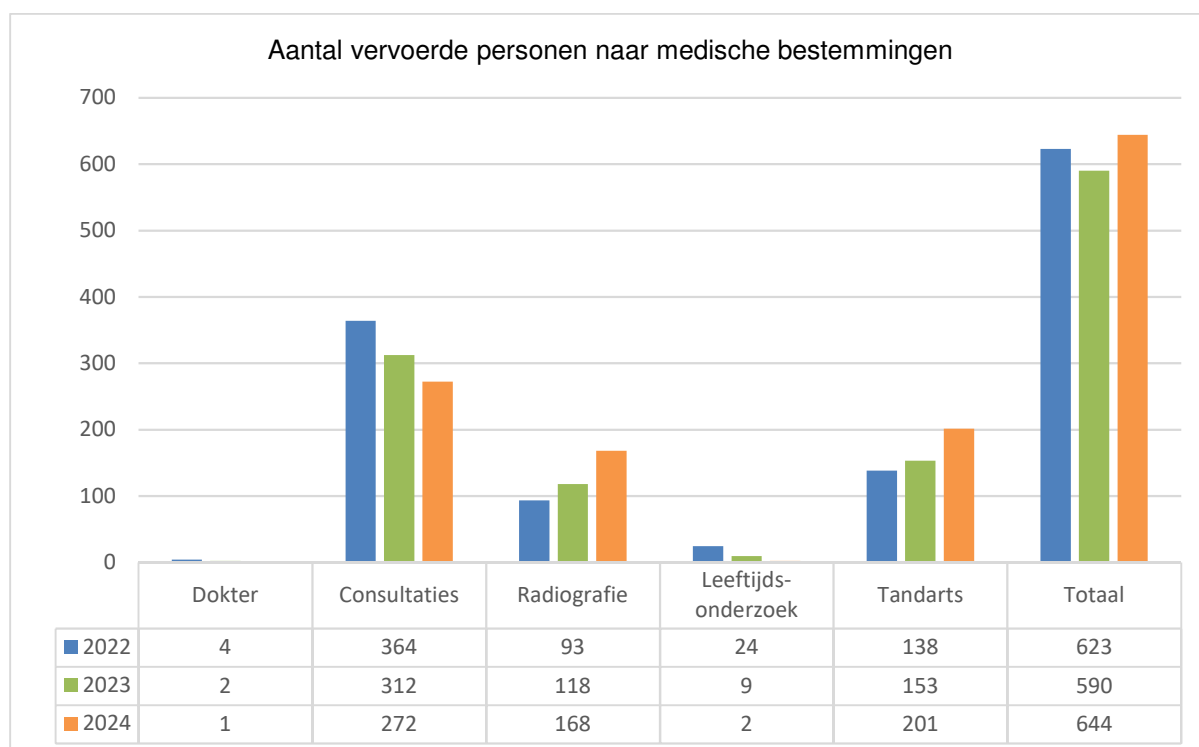
De volgende twee grafieken geven een overzicht van de vervoerscijfers van vreemdelingen naar de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (RVV) en de Raadkamer/Kamer van Inbeschuldigingstelling (RK/KI).

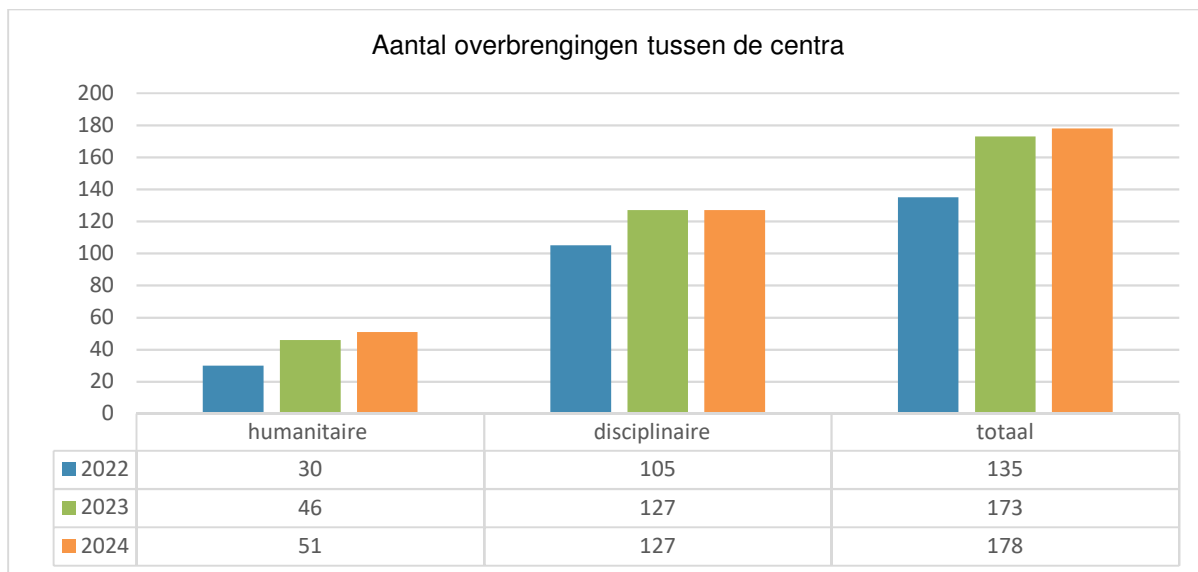

Daarnaast werd er nog 16 keer naar een ander soort rechtbank gereden in 2024.

Het voorbije jaar is een toename waargenomen in het aantal vervoerde personen naar zowel de RVV als de RK/KI. Het vervoer naar de RVV steeg met 61,63% ten opzichte van 2023, wat resulteerde in een totaal van 278 personen, terwijl het aantal vervoerde personen naar de RK/KI met 31,3% toenam ten opzichte van 2023, tot een totaal van 1254 personen.

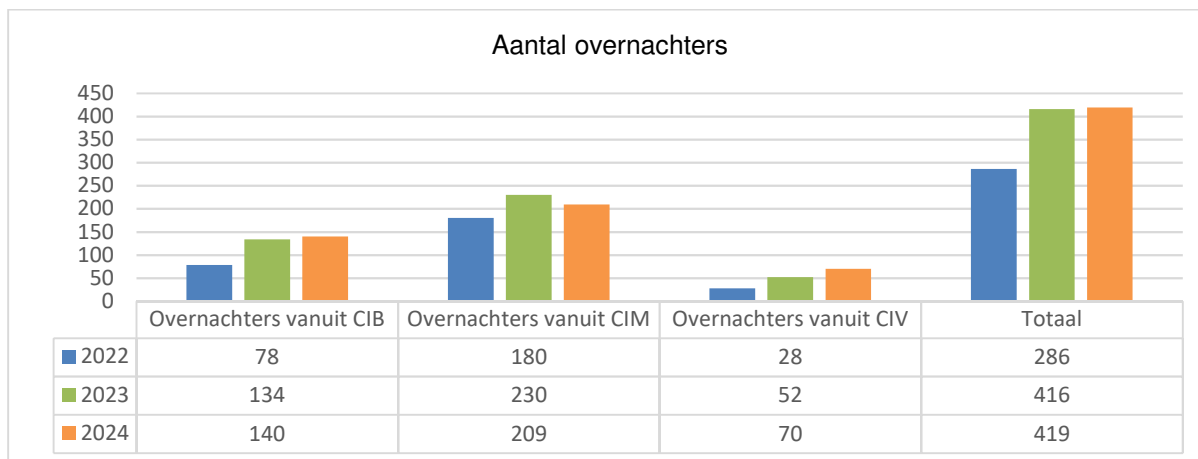

De medische vervoersopdrachten hebben voornamelijk betrekking op consultaties in ziekenhuizen, radiografie en tandartsbezoeken. Deze vervoersopdrachten worden niet uitsluitend aangevraagd omwille van een acuut medisch probleem. Consultaties vormen het grootste aandeel van de medische vervoersbewegingen, gevolgd door tandartsbezoeken, radiografie en leeftijdsonderzoeken. Hierbij gaat het vooral om afspraken in het ziekenhuis, aangezien reguliere doktersraadplegingen doorgaans binnen het centrum plaatsvinden.

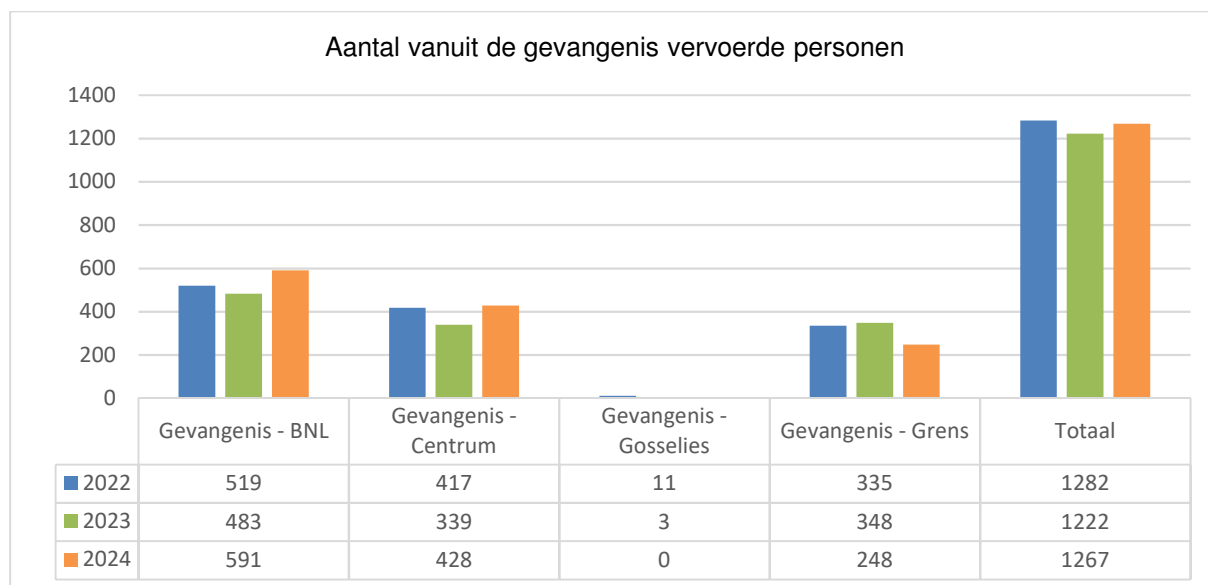

Bewoners voor wiens familie het onmogelijk is om op bezoek te komen in het gesloten centrum vanwege de afstand of van wie er landgenoten in een ander centrum zitten, kunnen een overplaatsing vragen. Een overbrenging wordt ook gedaan voor bewoners die nood hebben aan een andere omgeving, dit valt mede onder de humanitaire overbrengingen..

Disciplinaire overplaatsingen kunnen plaatsvinden wanneer een bewoner agressief of ongepast gedrag vertoont of niet langer in de groep kan integreren Deze overplaatsingen worden op verzoek van de centrumdirecteur uitgevoerd, eventueel met een wederzijdse wissel van een andere bewoner. In vergelijking met 2023 is het aantal disciplinaire overplaatsingen stabiel gebleven.

Bewoners uit de centra die verder van de luchthaven van Zaventem zijn gelegen (Brugge, Merksplas, Vottem) en die ingepland staan om met een vroege vlucht vanop de luchthaven van Zaventem te vertrekken, worden daags voordien al naar het centrum Caricole of 127BIS overgebracht om te overnachten, aangezien deze centra zich dichtbij de luchthaven bevinden. Het aantal overnachters is stabiel gebleven in het afgelopen jaar.

De DVZ verzorgt ook het vervoer van vreemdelingen vanuit de gevangenis. De overbrengingen van 'gevangenis naar centrum' zijn in essentie eveneens pogingen tot verwijdering. In deze gevallen wordt de ex-gedeteneerde eerst overgebracht naar het centrum, bv. omdat de vreemdeling vroeg in de ochtend een vlucht heeft of op een later tijdstip zal worden verwijderd.

Deze overbrengingen worden meegeteld in de totale cijfers van de verwijderingen uit de centra. Er is een daling vast te stellen in het aantal rechtstreekse overbrengingen van een gevangenis naar de grens en een stijging van de gevangenis naar de luchthavens en centra.

7. De strijd tegen misbruik

De DVZ staat de gerechtelijke overheden en de politie-, veiligheids- en inlichtingendiensten bij in het kader van hun wettelijke opdrachten. Deze samenwerking maakt het mogelijk om de strijd tegen alle soorten fraude en misbruiken te versterken (de voornaamste soorten zijn de identiteitsfraude, de fraude met betrekking tot de schijnrelaties en schijnerkenning kinderen).

7.1 Samenwerking met de partners

Onderstaande gegevens hebben betrekking op het aantal informatie-aanvragen van de gerechtelijke diensten en de inlichtingendiensten. De DVZ verschaft informatie aan de partners voornamelijk over de identiteit, de verblijfstoestand en eventuele feiten van openbare orde of nationale veiligheid.

De DVZ verstrekt adviezen aan de parketten die het onderzoek over de staatloosheid voeren. Om een betere beeldvorming mogelijk te maken, worden deze cijfers afzonderlijk weergegeven.

De informatie-uitwisseling met de gerechtelijke en administratieve autoriteiten m.b.t. het 'project Europa' betreft het misbruik van een Europese nationaliteit d.m.v. valse of vervalste identiteitsdocumenten en neemt derhalve een bijzondere plaats in binnen de strijd tegen identiteitsfraude.

Voor omvangrijke of gevoelige onderzoeken hebben de partners de mogelijkheid om de dossiers bij de DVZ zelf te consulteren en ter plaatse begeleid te worden in hun zoektocht naar informatie.

De wetgever heeft voorzien in een automatische informatie-uitwisseling met het Coördinatieorgaan voor de Dreigingsanalyse (OCAD). Hierbij wordt informatie uit het vreemdelingendossier – ambtshalve of op vraag – gedeeld met OCAD wanneer deze wijzen op een mogelijke dreiging.

Aantal dossiers met vragen om inlichtingen en meldingen			
	2022	2023	2024
Gerechtelijke onderzoeken	3.054	3.520	3.717
Staatlozen	185	141	171
Consultaties van dossier bij de DVZ	265	379	253
Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse (OCAD)	974	902	968
Project Europa	260	249	138
Sociale Inspectie en de Arbeidsauditoraten	2.194	2.809	3.061

7.2 Schijnhuwelijken en valse verklaringen van samenwoning

In de strijd tegen de schijnrelaties verstrekt de DVZ informatie aan de lokale besturen en de gerechtelijke autoriteiten. Het vreemdelingendossier bevat immers geregeld informatie over voorgaande of nog bestaande relaties.

Aantal dossiers waarin informatie wordt gevraagd ¹⁰⁰			
In het kader van:	2022	2023	2024
Voorgenomen huwelijken	4.035	4.249	4.272
Afgesloten huwelijken	2.012	2.144	2.396
Voorgenomen samenwoningen	3.210	3.371	3.391
Afgesloten samenwoningen	74	73	69
Totaal	9.331	9.837	10.128¹⁰¹

¹⁰⁰ De achterstand bij de informatie-aanvragen werd volgens een procentuele verdeelsleutel bij de rubrieken bijgeteld.

¹⁰¹ De achterstand van 1.169 Nederlandstalige en 127 Franstalige informatie-aanvragen werd volgens een procentuele verdeelsleutel bij de rubrieken bijgeteld om een correct beeld te geven van de omvang van het fenomeen.

Top 5 nationaliteiten ¹⁰²					
2022		2023		2024	
Marokko	1.573	Marokko	1.566	Marokko	1.702
Turkije	386	Turkije	473	Turkije	552
Brazilië	374	Kameroen	384	Kameroen	425
Kameroen	322	Brazilië	374	Brazilië	400
Algerije	311	Tunesië	322	Congo (DRC)	364

7.3 Schijnerkenningen van kinderen (wet 19.07.2017)

De DVZ onderzoekt in de dossiers of er aanwijzingen zijn dat de erkenning frauduleus kan zijn en geeft deze informatie door aan de parketten. Dit is bijvoorbeeld het geval bij veelvuldige erkenningen door eenzelfde persoon van kinderen bij diverse vrouwen.

Aantal verzoeken om hulp bij onderzoeken naar potentiële fraude			
Bij:	2022	2023	2024
Prenatale erkenning België	502	671	863
Postnatale erkenning België	1.031	1.162	1.330
Onderzoeken mbt vorderingen tot nietigverklaring	36	57	30
Onderzoeken naar vaststelling vaderschap, betwisting vaderschap, buitenlandse erkenningsakten	140	125	191
Totaal	1.709	2.015	2.414 ¹⁰³

Top 5 nationaliteiten			
	2022	2023	2024
Kameroen	246	163	Kameroen 262
Marokko	216	131	Congo (DRC) 204
Congo (DRC)	173	126	Marokko 195
Guinee	131	80	Guinee 142
Nigeria	60	40	Suriname 69

¹⁰² In de cijfers mbt de nationaliteiten werden de nog te behandelen aanvragen van het voorgaande jaar niet opgenomen.

¹⁰³ De achterstand van 534 informatie-aanvragen werd volgens een procentuele verdeelsleutel bij de rubrieken bijgeteld om een correct beeld te geven van de omvang van het fenomeen.

7.4 Strijd tegen radicalisme

De cel Radicalisme centraliseert en harmoniseert de stroom van de informatiegegevens inzake radicalisme, extremisme of terrorisme, zowel intern als met de externe partners en neemt actief deel aan de verschillende vergaderingen die in het kader van de Strategie Extremisme en Terrorismen georganiseerd worden. De DVZ is een ondersteunende dienst van het OCAD.

Aantal dossiers			
	2022	2023	2024
Start opvolging	154	138	178
Einde opvolging	171	148	167
Totaal opgevolgde dossiers	501	495	466

De start van de opvolging van een dossier kan om verschillende redenen gebeuren. Het kan gaan over een opsluiting in de gevangenis, informatie uitgaande van de veiligheids- of inlichtingendiensten of van andere partners.

De beëindiging van de opvolging van een dossier kan gebeuren op basis van genomen maatregelen, een verwijdering, een uitlevering of de indicatie door de partnerdiensten dat de persoon niet langer voorwerp uitmaakt van een opvolging inzake radicalisme.

7.5 Analyses van de irreguliere migratiestromen en -fenomenen

De DVZ investeerde verder in het ontwikkelen van landen- en thematische analyses. Speaking notes helpen om met de andere partners een eenvormige boodschap te brengen aan de autoriteiten van de landen van herkomst. De DVZ zorgt dat de analyses bij de belangrijkste partners verspreid worden. De DVZ organiseerde interne ronde tafels waarbij bijzondere migratiefenomenen werden gedetecteerd en aangepakt. Ook wordt er deelgenomen aan andere fora van de externe partners.

Aantal analyses			
	2022	2023	2024
Landenanalyses	28	28	26
Ronde tafels	3	4	4

8. Geschillen

Het bureau Geschillen behandelt alle jurisdictionele beroepen die worden ingediend tegen de individuele administratieve beslissingen genomen door de DVZ in toepassing van de wet van 15 december 1980. Het gaat hoofdzakelijk om de beroepen die worden ingediend bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen en, in cassatie, bij de Raad van State. Het bureau Geschillen behandelt ook de beroepen die bij de Raadkamer en de Kamer van inbeschuldigingstelling worden ingediend tegen elke vrijheidsberovende maatregel en de beroepen die bij de burgerlijke rechtbanken worden ingediend.

Voor elk beroep moet de DVZ eerst de wettigheid van de aangevochten beslissingen verifiëren. Te dien einde analyseert hij alle argumenten die door de verzoekers naar voren worden geschoven. Wanneer deze middelen gegrond lijken, onderzoekt hij of het opportuun is om de betwiste beslissingen in te trekken en het dossier opnieuw te onderzoeken. Wanneer er daarentegen geen enkele duidelijke onregelmatigheid wordt vastgesteld, zorgt hij voor de opvolging van de verdediging van deze beslissingen. Om dit te doen wijst hij, in de meerderheid van de gevallen, een advocaat aan die de Belgische staat bij de rechtbanken moet vertegenwoordigen. In bepaalde gevallen verdedigt hij zichzelf bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen. Indien een advocaat wordt aangewezen, is het bureau Geschillen zijn exclusieve gesprekspartner. In deze hoedanigheid informeert het bureau hem over het standpunt van de dienst, beantwoordt het al zijn vragen en geeft het alle relevante informatie aan hem door. Het bureau Geschillen informeert de gemeentebesturen ook over bepaalde soorten beroepen die, gewoon omdat ze ingediend worden, onmiddellijke gevolgen hebben voor het verblijf. In het kader van de verzoeken tot invrijheidstelling die bij de raadkamers van de rechtbanken van eerste aanleg worden ingediend, verifieert het bureau Geschillen de wettigheid van de vrijheidsberovende maatregelen en de beslissingen tot verwijdering van het grondgebied.

Vervolgens analyseert het bureau de door de rechtbanken genomen beslissingen. In voorkomend geval onderzoekt het bureau of het opportuun is om deze beslissingen in beroep of in cassatie te betwisten. Het bureau waakt over de correcte uitvoering van de vonnissen en arresten, door een nota met uitleg over de redenen van de beslissing en de nadere regels voor de uitvoering van de beslissing naar het bevoegde bureau te sturen. Vervolgens beantwoordt het bureau de eventuele vragen en opmerkingen.

Het bureau Geschillen behandelt ook de beroepen bij de Raad van State die tegen reglementaire akten zijn gericht, de aan het Grondwettelijk Hof gerichte beroepen en prejudiciële vragen, de prejudiciële vragen die door een Belgische rechtbank aan het HJEU worden gesteld en de beroepen bij het EHRM.

Het bureau Geschillen analyseert de jurisprudentie en verspreidt ze onder de diensten van de DVZ. Te dien einde worden alle beslissingen van de rechtbanken, die iets met de DVZ te maken hebben, ongeacht het feit of ze van nationale of internationale rechtbanken afkomstig zijn, gelezen. Ze worden geanalyseerd om de nieuwe, markante of terugkerende jurisprudentie te weerhouden. Uittreksels uit deze beslissingen worden gecompileerd in een newsletter die elke maand wordt gepubliceerd. Deze newsletter bevat ook een samenvatting van elk van deze beslissingen. Een analyse van de jurisprudentie die een impact zou kunnen hebben op de praktijk van de DVZ, de oriëntatie van de stellingen die bij de rechtbanken verdedigd worden en, in voorkomend geval, de reglementering, wordt eveneens uitgevoerd. Het bureau Geschillen geeft ook regelmatig een antwoord op vragen inzake de jurisprudentie en vragen om analyse die op specifieke punten betrekking hebben. In het kader van individuele dossiers kan er ook advies worden gevraagd aan het bureau. Om de uitvoeringsbureaus in staat te stellen om gemakkelijker toegang te hebben tot het antwoord op de terugkerende vragen die ze stellen, worden er ook syntheses gepubliceerd op het intranet.

8.1 Raad voor Vreemdelingenbetwistingen¹⁰⁴, Raad van State en rechtbanken van de rechterlijke macht

Aantal beroepen					
Jaar	Raad voor Vreemdelingenbetwistingen	Raad van State Administratieve cassatie	Burgerlijke rechtbank	Raadkamer en Kamer van inbeschuldigingstelling	Totaal
2022	9.793	77	272	1.016	11.158
2023	12.688	193	323	1.112	14.316
2024	15.221	141	268	1.533	17.163

In 2024 werden er het hoogst aantal beroepen ingediend bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen tegen de bijlagen 26quater¹⁰⁵ (5.467 beroepen tegen 4.053 in 2023), de beslissingen genomen in toepassing van artikel 9bis¹⁰⁶ (1.656 beroepen tegen 1.616 in 2023) en de bijlagen 20 in het kader van de gezinshereniging (1.378 beroepen tegen 1.230 in 2023).

Het aantal burgerlijke zaken blijft hoog en betreft nog steeds studentenvisa.

De beroepen voor de Raadkamer en de Kamer van inbeschuldigingstelling hebben in 2022 geleid tot 147 vrijlatingen, in 2023 tot 192 vrijlatingen en in 2024 tot 238 vrijlatingen.

Gevelde arresten Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (annulatiecontentieux)		
	Gevelde arresten	Annulaties van de bestreden beslissingen
2022	11.147	1.909
2023	10.523	2.023
2024	11.799	1.786

Percentage annuleringsarresten Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (annulatiecontentieux)	
2022	17,12%
2023	19,22%
2024	15,13%

De meest voorkomende arresten waarbij de beslissing werd vernietigd in 2024 werden gevelde in beroepen tegen verblijfsbeslissingen voor studenten (377 annulatiearresten, 318 in 2023 en 131 in 2022) en tegen bijlagen 20 in het kader van de gezinshereniging (262 annulatiearresten tegen 305 in 2023 en 321 in 2022).

8.2 EHRM

In 2024 werden in 4 dossiers voorlopige maatregelen gevraagd aan het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, maar deze werden ofwel niet toegekend, ofwel opgeheven ofwel niet verlengd.

¹⁰⁴ Deze cijfers verschillen van de cijfers in het activiteitenverslag van de RVV omwille van een andere telwijze van de beroepen en de arresten.

¹⁰⁵ Overdrachtsbeslissingen in het kader van de Dublinverordening

¹⁰⁶ Humanitaire regularisatie

9. Internationale samenwerking en vertegenwoordiging

Gezien zijn missies en het feit dat een geloofwaardig en duurzaam migratiebeleid enkel kan worden vormgegeven mits internationale samenwerking, is de DVZ bijzonder actief op het internationale terrein. Dit zowel op bilateraal als op Europees en multilateraal vlak, en zowel op operationeel en technisch als op beleids(voorbereidend)- en regelgevend niveau.

9.1 Multilateraal

Het Belgische beleid en de regelgeving op vlak van asiel en migratie, maar ook het concrete werk binnen de DVZ, wordt in grote en steeds toenemende mate bepaald en beïnvloed door de internationale context, en met name door hetgeen in de Europese Unie gebeurt en wordt beslist.

Het belangrijkste voorbereidende werk inzake Europese regelgeving en beleid vindt plaats in de werkgroepen en andere gremia van de Raad van de Europese Unie. De officiële Belgische vertegenwoordiging in deze structuren wordt mee waargenomen en opgevolgd door medewerkers van de DVZ. Ze hebben als opdracht om de deelname van de DVZ namens België aan de Europese besluitvorming te verzekeren, te coördineren en voor te bereiden. Europese initiatieven worden opgevolgd vanaf het moment dat ze worden voorgesteld tot ze finaal worden goedgekeurd op ministerieel niveau. Hierna volgt een overzicht van de belangrijkste vergaderingen in de Raad van de EU waarin DVZ is vertegenwoordigd, maar aan al deze vergaderingen gaat uiteraard heel wat voorbereidings- en coördinatiewerk vooraf: binnen de DVZ, binnen het departement, met de beleidscel, met andere bevoegde departementen en binnen de officiële coördinatiestructuren van Buitenlandse Zaken die instaan voor de Belgische standpuntbepaling in EU dossiers.

Aantal officiële vergaderingen bij de Raad van de Europese Unie waaraan de DVZ deelnam			
	2022	2023	2024
Strategisch comité voor de immigratie, grenzen en asiel (SCIFA)	8	6	6
External Aspects of Asylum & Migration (EMWP) (ex-High level working group (HLWG))	15	9	8
Asiel WG	13	8	6
Grenzen WG	13	10	8
Visa WG	16	11	10
IMEX/Verwijdering WG	8	6	8
IMEX/Toegang WG	6	7	6
IMEX / Integratie	1	0	0
MFF Home affairs WG	0	0	3
WP UK	0	0	5
Raadgevers JAI migratie / grenzen / asiel / visa/ terugkeer / fondsen / JAIEX	55	72	54
MOCADDEM	0	16	14
Coreper	31	35	25
Raad JAI	15	7	6
Totaal	189	187	159

Het iets lagere aantal officiële EU raadsvergaderingen in vergelijking met voorgaande jaren is te wijten aan het feit dat migratie door het Hongaarse Voorzitterschap in de tweede helft van 2024 minder hoog op de agenda werd gezet en aan het feit dat het wetgevende werk op het einde van de Europese legislatuur en na de Europese verkiezingen werd onderbroken. Maar voor België, en voor DVZ, was 2024 op Europees vlak een bijzonder en zeer intens jaar, want België nam tijdens het eerste semester het Voorzitterschap van de Raad van de EU waar. De dienst Europese zaken was verantwoordelijk voor de algemene coördinatie van het programma. Medewerkers van DVZ zaten bovengenoemde raadsvergaderingen voor of zij maakten deel uit van een voorzitterschapsteam. Naast de vergaderingen

in de Raad van de EU, betekende de rol van EU Voorzitterschap ook tientallen vergaderingen op technisch en politieke niveau met het Europees Parlement en de Europese Commissie in het kader van de zogenaamde “triloogonderhandelingen”. Al deze officiële vergaderingen in de rol van Voorzitterschap vergden uiteraard intense voorbereiding en opvolging, met een veelvoud aan overlegmomenten, briefings, informele onderhandelingen en bilaterale vergaderingen met Lidstaten en Europese instellingen. In het kader van het Voorzitterschap organiseerde DVZ daarnaast ook een aantal informele evenementen, wat niet enkel inhoudelijk maar ook organisatorisch en logistiek een bijzonder grote uitdaging was: een expertconferentie over migratiefraude in Residence Palace (Brussel), een tweedaagse informele SCIFA-vergadering in de Handelsbeurs in Gent en een tweedaagse Ministeriële conferentie over de operationalisering van het Europese asiel- en migratiepact in de Oude Vismijn in Gent. Het Belgische EU voorzitterschap inzake migratie wordt achteraf algemeen door zowel betrokkenen als door observatoren geëvalueerd als zeer succesvol. DVZ heeft ertoe bijgedragen dat België zijn rol als Europese voortrekker heeft kunnen spelen, belangrijke en zelfs historische akkoorden heeft kunnen sluiten op het vlak van ondermeer het Europese asiel- en migratiepact, Schengen, legale migratie en visa, en zijn stempel heeft kunnen drukken op de toekomst van het Europese asiel- en migratiebeleid.

Op het niveau van de EU is de DVZ eveneens blijven deelnemen aan de vergaderingen van de Europese Commissie die technischer of operationeler zijn (de Comités) en die met name betrekking hebben op de opvolging van de omzetting en de uitvoering van de reglementering, de opvolging van de overname/samenwerkingsovereenkomsten, de toepassing van de nieuwe IT-systemen van de EU, enz. De DVZ neemt ook deel aan de vergaderingen die door de agentschappen van de EU (Frontex, EUAA, eu-LISA, enz.) georganiseerd worden.

Op het multilateraal niveau neemt de DVZ eveneens deel aan de vergaderingen die georganiseerd worden in het kader van de Benelux, de Raad van Europa, de IGC (Intergovernmental Consultations on migration, asylum and refugees), GDISC (General Directors’ Immigration Services Conference) en onderhoudt contacten met de VN-agentschappen belast met internationaal migratiebeleid zoals de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM).

9.2 Bilateraal

Het uitbouwen en onderhouden van een netwerk van partners rond migratie in België, met de Europese zusterdiensten, maar ook met de landen van herkomst, is essentieel om de samenwerking met de bevoegde migratie-autoriteiten mogelijk te maken. Zo worden er contacten onderhouden met de verschillende ambassades in Brussel maar ook met de centrale autoriteiten.

In 2024 werden de volgende missies onderomen: Angola, China, Egypte, Ethiopië (2), Guinee, Ivoorkust, India, Mauretanië, Moldavië (2), Oezbekistan, Duitsland (2), Frankrijk, Kameroen, Montenegro, Nederland, Nigeria, Congo (DRC), Congo Brazzaville, Servië (2), Tadjikistan. Daarnaast worden er ook contacten onderhouden met de Europese collega’s en vonden er 12 missies plaats binnen de EU: Frankrijk, Nederland, Italië, Duitsland en Polen.

Er werd in april 2024 een gemeenschappelijke missie naar Marokko georganiseerd op Ministerieel niveau onder leiding van de eerste minister. De staatssecretaris voor asiel en migratie nam hier aan deel naast de Ministers van Binnenlandse Zaken, Justitie en Buitenlandse Zaken. Er werd over de bilaterale samenwerking gesproken tussen onze beide landen en dit handelde over verschillende onderwerpen en onder andere ook over de identificatie en terugkeer van Marokkaanse onderdanen zonder legaal verblijf in België. Deze missie heeft een positieve invloed gehad op onze bilaterale samenwerking op vlak van migratie en kan als een best practice worden beschouwd.

Er werden contacten onderhouden met de Afrikaanse Unie en met de ‘Latin American consul club’. Voor deze laatste werd een infosessie georganiseerd over economische migratie met de consuls van deze landen. Daarnaast ontving de DVZ 11 delegaties: Bosnië en Herzegovina, Burundi, Congo Brazzaville, Congo (DRC) (2), Estland, Georgië, Guinee, Kameroen, Servië, Tunesië.

In 2024 werden er geen administratieve samenwerkingsakkoorden ondertekend maar wel verschillende teksten opgestuurd en verder onderhandeld. Er werd verder op Benelux-niveau onderhandeld om readmissieakkoorden af te sluiten waarvan 1 ondertekend werd in 2024.

Aantal bilaterale ontmoetingen met herkomstlanden			
	2022	2023	2024
DVZ missies	23	19	20
Ontmoetingen in België met ambassades	73	106	149
Delegaties ontvangen	7	8	10
Overleg met de FOD Buitenlandse Zaken	43	44	50
Lopende onderhandelingen akkoorden	4 (3 getekend)	4 (4 getekend)	5 (0 getekend)

In 2024 werd het overleg met de verschillende beleidsniveau's over arbeidsmigratie verdergezet aan de hand van een informele werkgroep. Deze werkgroep komt om de paar maanden samen ter bespreking van projecten van arbeidsmigratie of circulaire migratie. De Dienst Vreemdelingenzaken zette in 2024 in samenwerking met IOM en met Europese middelen twee projecten op met de Tunesische en Surinaamse autoriteiten inzake circulaire migratie. Daarnaast werd in 2024 ook een project met de Georgische autoriteiten en ICMPD verdergezet.

In 2024 vond ook een eerste "Team Belgium Migration" plaats. De verschillende partners van DVZ werden uitgenodigd om de Belgische nationale acties in kaart te brengen die een link met migratie hebben of een impact kunnen hebben op migratie naar België. Met het oog op een "Whole-of-government approach" ging deze bespreking over de activiteiten die worden uitgevoerd door de verschillende FOD's, overheidsinstellingen en openbare agentschappen in België om een gemeenschappelijke beeld te krijgen en informatie uit te wisselen over landen van herkomst.

Daarnaast werd België ook in 2024 geconfronteerd met een hoog aantal verzoeken om internationale bescherming. Het opvangnetwerk stond dit jaar zwaar onder druk en België werd geconfronteerd met een opvangtekort. Een belangrijke factor in het aantal verzoekers is de secundaire migratie binnen Europa (voor zowel personen met reeds een beschermingsstatus als personen zonder status). Daarop ondernam de DVZ verschillende acties zoals informatiecampagnes voor de migranten. Bijvoorbeeld:

- Fast track procedure: er werd een boodschap naar Congolezen, Moldaviërs en Georgiërs verspreid via Meta om migranten in andere Europese lidstaten te informeren dat België de asielaanvragen van hun nationaliteit in een versneld tempo behandelde.
- Daarnaast werden er ook andere online boodschappen verspreid om het hoge aantal Dublin dossiers te verminderen. Zo liepen er campagnes op Facebook en Instagram met boodschappen rond de binnenkomstvoorwaarden, het Belgische asielsysteem en de toepassing van Dublin.

Er werden ook informatiecampagnes verdergezet en afgerond om mensen te waarschuwen voor de gevaren van irreguliere migratie:

- In Guinee liep tot april 2024 een preventiecampagne in samenwerking met Enabel. Het doel van de campagne is om de doelgroep bewust te maken en te informeren over de risico's van gevaarlijke, irreguliere migratie en tegelijkertijd de Direction général des Guinéens à l'étranger te ondersteunen bij het bevorderen van mogelijkheden van legale migratie.
- In Nigeria liep tot mei 2024 ook een informatiecampagne ter bewustmaking van de gevaren van irreguliere migratie en de valse verhalen van de mensenhandelaars. Daarnaast trachtte de gecontracteerde NGO de potentiële migranten bewust te maken van de economische alternatieven die ze ter plaatse hebben.
- Naast de vele verzoeken om internationale bescherming zijn ook andere indicatoren belangrijk. Naar aanleiding van het drama met Vietnamese onderdanen in Essex die via België reisden in 2019 en het aantreffen van grote groepen Vietnamese onderdanen in 2021, werd er in samenspraak met de Vietnamese autoriteiten beslist om gezamenlijk in te zetten op het informeren van potentiële migranten over legale migratie en te waarschuwen voor de gevaren van mensensmokkel en –handel. Dit preventieproject liep tot februari 2023 en een vervolgproject ging van start in oktober 2023 en liep tot april 2024.

De netwerken van de verbindingssambtenaren in Duitsland, Nederland en Frankrijk blijven operationeel, wat een soepelere uitwisseling in de hand werkt en een ondersteuning biedt aan de overdrachten. De toenemende grenscontroles werden op periodieke basis besproken met de buurlanden. Door de

blijvend stijgende vraag binnen de DVZ naar informatie over individuele vreemdelingen in andere EU lidstaten, wordt het netwerk verder uitgebreid.

Een medewerker van de DVZ was operationeel als EU-verbindingssambtenaar in Congo (DRC). Zij speelt een grote rol in de samenwerking met de Congolese autoriteiten op vlak van migratie. Ze coördineerde identificatiemissies en special flights.

De samenwerking met Frontex werd in 2024 nog verder uitgebouwd. Er werden in totaal 8 personen (cat.3 experten) uitgestuurd naar Athene en Larnaca (telkens 3 maanden). Twee experten werden uitgestuurd onder cat.2 (lange duur) naar Griekenland en Polen. De collega in Polen werd door Frontex in de loop van 2024 verplaatst naar Griekenland. Een nieuwe selectieronde werd in urgentie georganiseerd om collega's te vinden voor missies van lange duur.

Waar mogelijk tracht de Dienst Belgische migratieliasons via hun bilaterale contacten zowel vrijwillige als gedwongen terugkeer in samenwerking met de autoriteiten van de landen van herkomst te faciliteren, bijvoorbeeld door hulp te bieden bij terugkeer naar Afghanistan, Marokko of Somalië.

De DVZ neemt ook deel aan de Joint Reintegration Service van Frontex die reïntegratiesteun mogelijk maakt voor hen die gedwongen terugkeren en voor wie een bepaalde nood bestaat. In 2024 werden 53 vragen gesteld voor personen die in centra verblijven (38), geïnterneerden (9) en gedetineerden (6); voor 35 mensen werd gevraagd een reïntegratietraject na terugkeer uit te werken, voor 19 terugkeerders werd gevraagd medicatie aan te kopen om mee te geven, en voor 1 bewoner uit een gesloten centrum werd een psychiatrische opname in België gefinancierd. Ten slotte vonden er ook begeleidingen plaats van personen die voor, tijdens en na hun terugkeer ondersteuning nodig hadden. 2 personen werden begeleid in de luchthaven voor vertrek, 19 personen werden tot in hun land van herkomst begeleid door immigratieambtenaren (waarvan 6 special needs) en voor 42 personen werd er een reïntegratieondersteuning voorzien. Er vindt een periodiek intern overleg Special Needs-team plaats, alsook overleg met externe partners van de FOD Justitie. Hierbij wordt er rekening gehouden met de verschillende reïntegratiemogelijkheden zoals onder andere de toepassing van het JRS-project en IOM-reïntegratiesteun. Ten slotte werd er fors geïnvesteerd in opleidingen en infosessies zowel voor interne partners alsook externe partners (LPA MPOT, FOD Justitie, Fedasil).

Verdere EU-beleidsontwikkeling en projecten rond reïntegratiesteun binnen gedwongen terugkeer werden van nabij opgevolgd en in geparticipeerd zoals JRS EURP en MedRA+.

10. Reglementering

Voor wat betreft de bevoegdheden van de Dienst Vreemdelingenzaken werd de **wet van 15 december 1980** betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen in 2024 gewijzigd door:

- 1) De wet van 23 juni 2022 tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen wat betreft de bepaling van het model van medisch getuigschrift dat verplicht moet worden gebruikt bij de indiening van een aanvraag om machtiging tot verblijf op grond van artikel 9ter (BS 1 maart 2024).

Vreemdelingen die een aanvraag om machtiging tot verblijf om medische redenen indienen op basis van artikel 9ter van de wet van 15 december 1980 moeten bij hun aanvraag verplicht een standaard medisch getuigschrift voegen waarvan het model wordt bepaald bij een koninklijk besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad.

Deze wet bepaalde dat het model van standaard medisch getuigschrift bij koninklijk besluit wordt vastgesteld.

Hiermee komt men gedeeltelijk tegemoet aan het advies van de Dienst Administratieve Vereenvoudiging (DAV) dat adviseerde het model van standaard medisch getuigschrift te schrappen als wettelijke bijlage bij het koninklijk besluit van 17 mei 2007.

- 2) De wet van 29 februari 2024 tot invoering van boek I van het Strafwetboek (BS 8 april 2024).
Artikel 80 van de wet van 15 december 1980 zal worden opgeheven door de invoering van het strafwetboek (inwerkingtreding twee jaar na de dag van bekendmaking).

- 3) De wet van 29 februari 2024 tot invoering van boek II van het Strafwetboek (BS 8 april 2024).
De artikelen 77bis, 77ter, 77^{quater}, 77^{quinquies} en 77^{sexies} van de wet van 15 december 1980 zullen worden opgeheven door de invoering van het strafwetboek (inwerkingtreding twee jaar na de dag van bekendmaking).

- 4) De wet van 10 maart 2024 tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen inzake het recht op gezinshereniging (BS 22 augustus 2024).

Deze wet beoogt de wet van 15 december 1980 verder in lijn te brengen met de relevante Europese instrumenten en rechtspraak, bijkomende waarborgen in te voeren ter voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik van de procedure, en een duidelijker en transparant wettelijk kader te bieden voor specifieke categorieën.

Het regeerakkoord voorzag in het consequenter maken van de wetgeving rond gezinshereniging en deze wet geeft hier gevolg aan.

Concreet beoogde het de volgende wijzigingen (niet-exhaustief):

1° het voorzien van een afgeleid recht op verblijf voor de ouders van een minderjarige begunstigde van internationale bescherming;

2° het duidelijk definiëren op welke Belg die gebruik gemaakt heeft van zijn vrij verkeer, de regels voor gezinshereniging met een Unieburger van toepassing zijn;

3° het invoeren van een voorwaarde van daadwerkelijke zorg voor gezinshereniging als ouder van een minderjarige Belg;

4° het uitbreiden van de beëindigingsgronden voor bepaalde categorieën gezinshereniging;

5° het creëren van een duidelijk en transparant recht op gezinshereniging voor familieleden van vreemdelingen met een tijdelijk beschermingsstatuut.

- 5) De wet van 10 maart 2024 tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen wat betreft de aanvraag om toelating tot verblijf wegens staatloosheid (BS 22 augustus 2024).

Deze wet beoogde, in toepassing van het regeerakkoord, een verblijfsrecht te voorzien voor bepaalde categorieën van staatlozen.

Het regeerakkoord voorzag dat er een oplossing werd gezocht voor de zeer beperkte groep mensen die buiten hun wil om niet kunnen terugkeren naar hun land van herkomst, ook niet vrijwillig, zoals bepaalde staatlozen.

Deze wet voorzag bijgevolg in een verblijfsprocedure waarbij staatloze personen een verblijf kunnen verkrijgen in België. De aanvraag wordt ingediend bij de Dienst Vreemdelingenzaken. Deze legt de aanvraag ter advies voor aan het CGVS. Een verblijf van vijf jaar wordt dan vervolgens al dan niet toegekend door de Dienst Vreemdelingenzaken. Indien de betrokkene na het einde van de periode van 5 jaar nog steeds staatloos is en aan de verblijfsvoorwaarden voldoet, zal hij een onbeperkt verblijf krijgen in België.

- 6) De wet van 29 maart 2024 betreffende de oprichting en de organisatie van de opdrachten van ETIAS Nationale Eenheid (E.N.E.) (*BS* 29 april 2024, ed. 2).

Het Europese reisinformatie- en -autorisatiesysteem (ETIAS) is een geautomatiseerd IT-systeem voor het vaststellen van veiligheidsrisico's, risico's op het gebied van illegale migratie of epidemische risico's die worden gevormd door van de visumplicht vrijgestelde reizigers die naar het Schengengebied of Cyprus reizen.

Deze wet zal de wet van 15 december 1980 aanpassen aan de ETIAS-Verordening maar is nog niet in werking getreden. De wet heeft tot doel de Belgische ETIAS Nationale Eenheid (E.N.E.) op te richten en haar werking te organiseren, ter implementatie van de ETIAS-Verordening. De E.N.E. zal opgericht worden binnen het National Travel Targeting Center, dat geïntegreerd is in het Nationaal Crisiscentrum. Gelet op de meervoudige doelstellingen van het ETIAS-systeem en het feit dat dit de deskundigheid van verschillende autoriteiten vereist, zal de E.N.E. bestaan uit twee secties: een sectie Dienst Vreemdelingenzaken en een sectie Nationaal Crisiscentrum.

- 7) De wet van 18 april 2024 tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen wat betreft de toekenning van hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie aan ambtenaren van de Dienst Vreemdelingenzaken (*BS* 29 april 2024, ed. 2).

Deze wet kent aan vijf ambtenaren van de Dienst Vreemdelingenzaken de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie (OGP) toe opdat zij bijstand kunnen leveren aan de procureur des Konings in het kader van een opsporings- of gerechtelijk onderzoek van een strafbaar feit als bedoeld in artikel 90ter, §§ 2,3 en 4 van het Wetboek van strafvordering wanneer wordt vastgesteld dat een vreemdeling in illegaal verblijf niet in staat is om zijn identiteit te bewijzen, of daartoe geen medewerking verleent, valse documenten gebruikt of zich een valse naam aanmatigt.

De bevoegdheid beperkt zich enkel tot het achterhalen van de identiteit van een persoon door een zoeking te doen in het inbeslaggenomen informaticasysteem (artikel 39bis van het Wetboek van strafvordering). De OGP van de Dienst Vreemdelingenzaken kan deze zoeking enkel uitvoeren na machtiging van de procureur des Konings. Het is aan de procureur des konings om te bepalen of en wanneer dit resultaat aan de Dienst Vreemdelingenzaken kan doorgeven worden in het kader van zijn opdracht bedoeld in de wet van 15 december 1980 zoals de organisatie van de terugkeer naar het land van herkomst.

- 8) De wet van 12 mei 2024 tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen en van de wet van 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen inzake het aanklampend terugkeerbeleid (*BS* 10 juli 2024).

Deze wet beoogde, in toepassing van het regeerakkoord, het aanklampend terugkeerbeleid wettelijk te verankeren.

Het regeerakkoord voorzag in een nieuwe aanpak van het terugkeerbeleid waarin wordt ingezet op een intensieve en individuele begeleiding van terugkeer met als leidraad: vrijwillig als het kan, gedwongen als het moet. Alternatieven voor detentie worden maximaal ontplooid en vasthouding wordt zo kort mogelijk gehouden. Daar staat tegenover dat voor de betrokken personen een medewerkingsplicht wordt ingevoerd.

Deze wet bracht volgende wijzigingen aan in de wet van 15 december 1980:

- 1° de wettelijke verankering van de medewerkingsplicht in het kader van de procedure tot overdracht, teruggrijping, terugkeer of verwijdering;

- 2° de wettelijke verankering van de aanklampende begeleiding in het kader van een terugkeer- of overdrachtsprocedure;
- 3° de wettelijke verankering van de preventieve maatregelen en de minder dwingende maatregelen voor vasthouding;
- 4° de wettelijke verankering van het begrip “onderduiken” in de zin van artikel 29, lid 2, van de Dublin III-Verordening en van de bevoegdheid voor het nemen van een beslissing tot verlenging van de termijn voor overdracht aan de lidstaat die verantwoordelijk is voor de behandeling van het verzoek om internationale bescherming;
- 5° het verbreden van het aanbod van de bevoegde escorteurs;
- 6° het in overeenstemming brengen van de strafbaarstelling van illegaal verblijf met de rechtspraak van het Hof van Justitie;
- 7° de wettelijke verankering van het verbod op vasthouding van gezinnen met minderjarige kinderen in gesloten centra.

- 9) De wet van 16 mei 2024 tot wijziging van het Belgisch Scheepvaartwetboek en diverse wetten betreffende de scheepvaartregelgeving (*BS 4 juli 2024*).
Het woord “passagier” wordt in de gewijzigde bepalingen vervangen door het woord “vreemdeling”.

Het **koninklijk besluit van 8 oktober 1981** betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen werd in 2024 gewijzigd, door:

- 1) Het koninklijk besluit van 17 juni 2024 tot wijziging van het koninklijk besluit van 8 oktober 1981 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen voor wat betreft het afgeleide verblijfsrecht voor de ouder van de minderjarige begeleide begunstigde van internationale bescherming (*BS 22 augustus 2024*).
Dit besluit strekt ertoe uitvoering te geven aan de wet van 10 maart 2024 tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen inzake het recht op gezinshereniging.
- 2) Het koninklijk besluit van 17 juli 2024 tot wijziging van het koninklijk besluit van 8 oktober 1981 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, wat betreft het inreis-uitreissysteem (*BS 18 september 2024*).
Dit koninklijk besluit strekt er toe uitvoering te geven aan de wet van 19 maart 2023 tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, wat betreft het inreis-uitreissysteem. Die wet, die op zijn beurt uitvoering geeft aan de verordening (EU) 2017/2226, bevat een aantal specifieke machtigingen aan de Koning, die hetzij rechtstreeks verband houden met dit inreis-uitreissysteem (EES), hetzij er het onrechtstreeks gevolg van zijn (bv. nieuwe mogelijkheid van elektronische adresmelding, zowel voor onderdanen van derde landen als voor burgers van de Unie).
- 3) Het koninklijk besluit van 20 oktober 2024 tot wijziging van het koninklijk besluit van 8 oktober 1981 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, wat betreft de verbintenis tot tenlasteneming bij kort verblijf, de Unieburger in seizoenarbeid of studie en de correctie van bijlagen (*BS 28 oktober 2024*).
Het koninklijk besluit voerde twee wijzigingen door in het koninklijk besluit van 8 oktober 1981, met betrekking tot de verbintenis tot tenlasteneming voor kort verblijf, burgers van de Unie in seizoenarbeid of EU-studenten in mobiliteit, en met betrekking tot de correctie van diverse bijlagen.
- 4) Het koninklijk besluit van 11 november 2024 tot uitvoering van de SIS-wet en tot wijziging van het koninklijk besluit van 8 oktober 1981 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, wat betreft de uitvoering van de SIS-wet (*BS 9 december 2024*).
Dit besluit strekt ertoe uitvoering te geven aan de wet van 2 maart 2023 betreffende de werking en het gebruik van het Schengeninformatiesysteem (SIS) op het gebied van politieke en justitiële samenwerking in strafzaken, op het gebied van grenscontroles en voor de terugkeer van illegaal verblijvende onderdanen van derde landen.

11. Corporate Management

11.1 Archief

Deze dienst zorgt voor de verdeling en de verzending van de interne en externe post. De papieren documenten worden met het oog op hun digitalisering voor het elektronisch dossier voorbereid. Het Archief bewaart de papieren dossiers van de vreemdelingen en geeft die voor behandeling aan de uitvoeringsbureaus door. In 2022 bedroeg het aantal behandelde stukken 265.515, in 2023 waren dat er 279.463 en in 2024 274.385.

De Dienst Archief drukt ook de dossiers af die voor de beroepsinstanties zijn bestemd. In 2022 werden 23.714 kopien afgedrukt, 38.801 in 2023 en 13.979 in 2024. Deze opmerkelijke daling is het resultaat van de invoering van een digitaal platform voor het versturen van de dossiers naar de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen in mei 2024. Bovenop de efficiëntiewinst heeft dit ook een ecologische impact door de papierbesparing. We zijn geëvolueerd van een gemiddelde papierverbruik van 3.2 ton per maand naar 429 kg. Gezien de goede resultaten van dit project, wordt een gelijkaardig parcours onderzocht voor de Parketten.

Overeenkomstig de wet van 11 april 1994 stuurt de Cel openbaarheid van bestuur het dossier van een vreemdeling (of een deel van dit dossier) op verzoek van een advocaat of een privépersoon via de elektronische weg door. In bepaalde gevallen is het mogelijk om een papieren versie van een dossier of een deel van dit dossier te ontvangen. In 2022 werden 13.927 verzoeken behandeld, 16.244 in 2023 en 18.983 in 2024.

11.2 Register

Het Register registreert de (elektronische en gedigitaliseerde) documenten die naar de DVZ worden gestuurd in het (de) betreffende dossier(s), om ze toegankelijk te maken voor de interne en externe gebruikers.

Het Register voert de opzoeking uit naar personen die ingeschreven staan in de databank en kent een dossiernummer toe aan personen die nog niet zijn geregistreerd of die zijn opgenomen in collectieve dossiers.

Het Register is ook verantwoordelijk voor het beheer van de identiteiten en de correcte en volledige verwerking van (papieren en elektronische) dossiers, om de goede werking van de uitvoeringsbureaus te verzekeren.

Voor de behandelde deeltaken, het beheer van de aliases en de registratie van de documenten samen zien de cijfers er als volgt uit: 562.700 in 2022, 536.224 in 2023 en 616.476 in 2024.

11.3 Ontwikkeling Databanken

In juni 2021 werd een dienst opgericht voor de coördinatie en opvolging van de ontwikkeling van de nieuwe EU-databanken: "SIS-Recast", "European Travel Information and Authorisation System" (ETIAS) en het "Entry and Exit System" (EES) en van de eMigrationmodule rond terugkeer volgens het "Frontex Model Return Case Management System" (Recamas). In 2023 werd gestart met een interdepartementale projectaanpak rond Interoperabiliteit, geleid door de DVZ. In 2024 werd de opvolging van het "Visa Informatiesysteem" (VIS) in zijn herziene versie hier aan toegevoegd.

SIS-Recast

De modules 'SIS Consult' die dient om de seiningen in het SIS te kunnen consulteren en de module 'SIS DEBS' die dient voor de uitwisseling van informatie tussen de SIRENE bureaus zijn operationeel. De laatste module 'SIS manage alert' die de DVZ toelaat om zelf signaleringen aan te maken en te beheren, wordt gerealiseerd. De inwerkingtreding is voorzien in de loop van 2025.

ETIAS

In 2024 bleef de DVZ deelnemen aan de verschillende vergaderingen met het Crisiscentrum over ETIAS, onder andere over de manuele behandeling van ETIAS-aanvragen door de Belgische ETIAS National Unit. Er ging veel aandacht naar aspecten van interoperabiliteit tussen de Belgische en Europese partners.

Daarnaast zijn volgende stappen gezet :

- Deelname aan de briefing van de luchtvervoerders over hun verplichtingen.
- Deelname aan de BENELUX Smart Borders Expert Meetings.
- Er werd een Frontex opleiding gevolgd “ETIAS Training Course for ETIAS National Units’ Staff Members”.

EES

De uitrol van het EES binnen de DVZ werd in 2024 verder voorbereid:

- Op 17 juli 2024 werd het Koninklijk Besluit van 08.10.1981 gewijzigd om voorbereid te zijn op het EES (B.S.18.09.2024).
- Uitbouw van de EES-module binnen de Smart Borders applicatie (IT-programmatie, afstemming met eindgebruiker, ...). De achterliggende processen in de Smart Borders Module werden in 2024 technisch voorbereid en overlopen met de eindgebruikers van de diensten Grenscontrole en Kort Verblijf.
- Voorbereiden van de opleiding en instructies voor de DVZ-personeelsleden. Er werd gebouwd aan een interactieve EES E-learning omgeving op het platform van OFO.
- Er ging veel aandacht naar aspecten van interoperabiliteit tussen het EES en de andere Europese databanken.
- Er werd tevens verder gewerkt aan de Gegevensbeschermingseffectbeoordeling binnen DVZ.
- Overleg met Federale Politie: instructie voor grenscontroleurs
- Overleg met vervoerders die opereren op Belgische luchthavens.
- Voorzien van de hard- en software voor verificatie en registratie van biometrische gegevens bij de DVZ: de hardware werd effectief geleverd in 2024. De software van het businessproces werd verder ontwikkeld.

In september 2024 heeft België een Declaration of Readiness gestuurd aan de Europese Commissie. De voorziene startdatum van het EES was namelijk 6 oktober 2024. Drie lidstaten zijn nog niet klaar. Momenteel werkt de Europese Commissie met een streefdatum voor inwerkingtreding op 12 oktober 2025. Op EU-niveau werd vervolgens gewerkt aan een voorstel tot progressieve opstart van het EES. Er werd door DVZ deelgenomen aan nationaal en Europees overleg over dit onderwerp.

VIS Recast

In 2024 werd er actief aan de slag gegaan met het voorbereiden van de ontwikkelingen die nodig zijn voor het inwerkingtreden van het “Visa Informatiesysteem” in zijn herziene versie, volgende op de Verordening (EU) 2021/1134. Deze herziene versie voorziet onder andere in de toevoeging van de visa voor lang verblijf en de verblijfsvergunningen aan het VIS, dat momenteel alleen de visa voor kort verblijf bevat.

Interoperabiliteit

In 2023 werden de eerste stappen gezet naar interoperabiliteit tussen de EU-databanken op Belgisch niveau. Onder de interoperabiliteitswetgevingen Verordening (EU) 2019/817 en 2019/818 wordt een nieuwe functie voorzien die instaat voor het verifiëren van de identiteiten over de EU-databanken heen zodat op lange termijn een koppeling kan gemaakt worden tussen alle identiteiten in alle databanken. Vanaf mei 2023 werden voorbereidende gesprekken georganiseerd met de verschillende Belgische organisaties die bij de interoperabiliteit zijn betrokken, zijnde: AD DIO, FOD Justitie, FOD Binnenlandse Zaken, FOD Buitenlandse Zaken, de Geïntegreerde Politie, het Crisiscentrum en de DVZ. In samenwerking met deze organisaties werd een projectgroep opgericht die als doel heeft de interoperabiliteit op nationaal niveau uit te rollen.

In september 2024 legde de DVZ de resultaten voor van de gemaakte analyses onder coördinatie van de projectgroep en werd de werking overgedragen aan de AD DIO. De DVZ bleef ook de interoperabiliteit opvolgen door deelnamen aan vergaderingen op Europees niveau. Na goedkeuring op het Europese niveau van het verzoek voor de ontwikkeling van een Central System for Link Resolution” (CSLR) werd er vanuit de DVZ beslist om deze ontwikkeling op te volgen met het oog op integratie van het CSLR in het eMigration systeem.

Recamas

De ontwikkeling van de detentiemodule voor de gesloten centra en woonunits werd opgestart. De volgende onderdelen werden opgeleverd:

- reservaties (aanvragen, dispatching en toekenning van plaatsen);
- doorgeven van beschikbare plaatsen vanuit de verschillende centra;
- infrastructuur (centra, vleugels, kamers, bedden, beschikbaar stellen of blokkeren van onderdelen).

Daarenboven werd de ontwikkeling van 'intake' aangevat, net zoals het ontwerp van het dossier van de terugkeerbegeleider.

11.4 eMigration

In 2024 werd er verder gewerkt aan een solide basis voor eMigration. In de vorm van transversale bouwstenen werden de eerste toepassingen opgeleverd met een belangrijke meerwaarde voor verschillende diensten van de DVZ. Er werd een stevige fundering gelegd voor nieuwe modules die in de komende jaren zullen worden opgeleverd. De cloud-infrastructuur voor eMigration werd verder opgebouwd. Er werd een uniform kader gedefinieerd voor het ontwerp van de verschillende toepassingen en een componentenbibliotheek gebouwd die hergebruik van elementen doorheen verschillende applicaties mogelijk maakt. In december 2024 werd een toepassing opgeleverd die het mogelijk maakt om te communiceren over identiteiten. Deze zal de verdere basis vormen voor de kruispuntbank vreemdelingenidentiteit. Hiermee werden essentiële stappen gezet om in de toekomst binnen de hele keten asiel en migratie over een gestandaardiseerd gebruik van identiteiten te kunnen beschikken. Er werd in 2024 een datagovernance uitgewerkt door middel van een Data excellence aanpak waarbij het element data ook in de verschillende projectteams wordt binnengebracht. In het data team werden ook voorbereidingen getroffen in het opzetten van een Single Point of Truth (SPOT) en een Enterprise Data Warehouse (EDW), alsook voor de opbouw van een auditmodule die door de DPO zal kunnen worden gebruikt.

Naast deze transversale bouwblokken werden ook een aantal toepassingen opgeleverd met concrete meerwaarde en werd de ontwikkeling voor een reeks andere in een stroomversnelling gebracht.

De SIS consult module werd opgeleverd. Deze stelt de medewerkers van de DVZ vanaf april 2024 in staat om de SIS-seiningen van personen op een veiligere en betrouwbaardere manier te raadplegen. Met de SIS-DEBS module werd het, enkele maanden later, mogelijk om formulieren uit te wisselen met andere Schengenpartners zonder tussenkomst van het SIRENE-bureau. Dankzij deze beide modules kan de DVZ efficiënter, sneller en autonomer werken.

Vanaf mei 2024 werd ook het 'Digitaal Dossier' in gebruik genomen binnen het eMigration landschap. Hierbij werd de uitwisseling van dossiers tussen de Dienst Archief en Bureau Geschillen enerzijds en verschillende partners zoals de RVV en de advocaten van de DVZ anderzijds gedigitaliseerd. Dit leverde een enorme efficiëntiewinst op en maakte een einde aan het afdrukken en het fysieke transport van tonnen papieren.

Een eerste versie van de module Single Permit is in december 2024 opgeleverd die de dienst Lang Verblijf zal helpen in de samenwerking met het Uniek Loket systeem van de RSZ. Verdere ontwikkeling zal nog in de komende jaren worden uitgevoerd om uiteindelijk te komen tot een applicatie die de verwerking van aanvragen inzake economische migratie volledig end-to-end mogelijk maken.

De ontwikkeling van specifieke applicaties werd opgestart voor Dublin, internationale bescherming, de databank voor garanten en ten slotte ook voor verschillende processen rond toegang en verblijf, zoals de digitalisering van de visa.

11.5 Vervoer

Naast bewonersvervoer voert de transportdienst van de DVZ (bureau T) ook opdrachten uit om de administratie te ondersteunen. Dagelijks worden meerdere postrondes gereden tussen de verschillende instanties waar de DVZ mee samenwerkt. Dit zijn onder andere Buitenlandse zaken, luchthavens, CGVS, Veiligheid van de Staat, advocaten, RVV, Raadkamers ... De chauffeurs halen ook de doorlaatbewijzen op bij de ambassades.

11.6 Infodesk

Deze dienst is het eerste contactpunt voor personen die vragen hebben over de vreemdelingenreglementering of hun specifiek dossier. Hij fungeert ook als tussenpersoon tussen de

klant enerzijds en de uitvoeringsbureaus van de DVZ anderzijds. De vragen worden telefonisch of per mail behandeld.

In 2022 werden gemiddeld 2.388 oproepen per maand ontvangen. In 2023 is dit gemiddelde gestegen naar 4.253 oproepen en in 2024 naar 5.729 oproepen. De wachttijd fluctueert voortdurend, aangezien het aantal verzoeken, in functie van de periodes (bv. studentenvisa), de nieuwe politieke beslissingen, de internationale situatie ... gedurende een korte periode sterk stijgt. We stellen vast dat de wachttijd eind 2024 enkele minuten bedraagt. Een oproep duurt gemiddeld 2,5 à 4 minuten.

Door de jaren heen stellen we vast dat de burgers verkiezen om hun vraag per mail te stellen. Gemiddeld ontvangt de infodesk 600 mails per dag. Behalve op piekmomenten, is het doel om te antwoorden binnen een termijn van 2 tot 4 dagen.

De Dienst Vreemdelingenzaken draagt toegankelijkheid hoog in het vaandel. Er werd een analyse gemaakt door externe consultants met het oog op het vastleggen van een strategische visie om de toegankelijkheid van de DVZ te optimaliseren.

De website is het geprivilegeerd contactpunt. Na identificatie van de klant, zal met een watervalstelsel gewerkt worden zodat het telefonische contact de laatste optie is. Eind 2023 werd een projectleider aangesteld om de nodige middelen en technische en organisatorische aanpassingen te bepalen voor de realisatie. Er werd gestart met de hertekening van de website en de ontwikkeling van een chatbot en een e-formulier.

De chatbot is sinds 31/10/2023 online in het Nederlands, Frans en Engels en werd sindsdien verder ontwikkeld. Er werd gestart met het onderdeel visa kort verblijf. Sindsdien werden de onderdelen Organisatie (contact, jobs, over DVZ, cijfers,...), Visa lang verblijf (gedeeltelijk), Tijdelijke bescherming, Internationale bescherming, Gezinsvereniging (gedeeltelijk), Studentenverblijf, Uitzonderlijk verblijf, Verzoek staatloosheid, Reeds in België – onderdanden derde land, Vrijwillige terugkeer, Gedwongen terugkeer en Vasthouding toegevoegd. De onderdelen Visa lang verblijf, Werk, Behandelingstermijn Reeds in België – andere dan onderdanden derdeland, zijn nog in ontwikkeling. Op dit ogenblik zijn er 987 scenarios ontwikkeld voor dit platform. Sinds 24/05/24 is de chatbot zichtbaar op alle pagina's van de website.

11.7 P&O

Op vlak van human resources werd er gezorgd voor een aanzienlijke versterking van het personeelsaantal om enerzijds de bezetting van de gesloten centra te kunnen optimaliseren en anderzijds de centrale diensten te versterken.

Door het KB van 5 juli 2024 heeft de DVZ de volledige uitbating, inclusief personeel, overgenomen van Fedasil van het open centrum van Zaventem (Dublin).

De arbeidsmarkt is ingewikkeld geworden voor het merendeel van de door de DVZ gezochte profielen, in het bijzonder voor de gesloten centra op vlak van de veiligheids-, sociale en verzorgende functies.

Hiervoor werd sterk ingezet op recruiterscampagnes via de publicatie van vacatures, selectiedagen en deelname aan verschillende jobbeurzen.

Concreet betekent dit dat:

- 50 selecties werden gelanceerd;
- 316 selectiedagen werden georganiseerd;
- 875 kandidaten werden geïnterviewd;
- 559 laureaten werden ingeschreven in de wervingsreserve;
- 225 personen werden in dienst genomen;
- 122 medewerkers de DVZ verlieten (excl. detacheringen, talent exchange vertrekkend, loopbaanonderbrekingen,... aangezien dit tijdelijke afwezigheden betreffen);
- 39 exitgesprekken werden gevoerd (niet voorzien bij pensioneringen, medewerkers die aansluitend op loopbaanonderbreking of ziekte uit dienst gaan).

Evolutie personeelsbestand in VTE:			
Jaar	Totaal	Gesloten centra	Centrale diensten
2022	1.982,3	887,4	1.094,9
2023	2.132,5	906,2	1.226,4
2024	2.174,3	932,7	1.241,6